Fantoma adîncurilor
Arthur C. Clarke

I

PRELUDIU

1.

VARA LUI '74

Probabil că există şi moduri mai bune, îşi zise Jason Bradley, de a-ţi sărbători cea de a douăzeci şi una aniversare decît să participi la o slujbă funerară: dar cel puţin el nu era implicat afectiv. L-ar fi interesat dacă directorul operaţiunii JENNIFER sau partenerul acestuia, CIA, ştiau măcar numele celor şaizeci şi trei de marinari ruşi care se aflau acum pe fundul apei.

Întreaga ceremonie părea cu totul şi cu totul ireală, şi prezenţa echipei de filmare sporea şi mai mult atmosfera fantastică. Jason se simţea în plus în acest film holly-woodian şi se aştepta să dea cineva comanda "Motor!" în momentul în care cadavrele înfăşurate în giulgiu vor aluneca în mare. În afară de asta, era posibil — ba chiar probabil ca însăşi Howard Hughes să fi fost în avionul care survolase zona cu cîteva ore mai înainte. Iar dacă nu fusese Bătrînul, oricum fuseseră alţi ştabi de la *Summa Corporation,* pentru că nimeni altcineva nu ştia ce se întîmpla în acest loc izolat din Pacific, la o mie le kilometri nord-vest de Hawaii.

De aceea, nici chiar Echipa operativă de la *Glomar Explorer* — ţinută cu grijă deoarte de restul celor de pe vas — nu ştiuse nimic despre misiune pînă cînd nu ajunseseră la faţa locului. Acţiunea de salvare întreprinsă era fără precedent şi era evident că înghiţise o groază de bani. Dar nimeni nu se aşteptase să pescuiască de la două mii de stînjeni adîncime un întreg submarin rusesc — cu încărcătură nucleară, cărţi cu coduri şi echipament criptografic. Şi, desigur, defunctul echipaj...

Pînă în dimineaţa aceea — da, fusese o aniversare de pomină — Jason nu văzuse niciodată un mort. Poate o curiozitate morbidă îl împinsese să se prezinte ca voluntar, atunci cînd doctorii ceruseră ajutor pentru a duce corpurile de la

morgă. (Cei de la Langley se gîndiseră la toate; prevăzuseră frigidere pentru exact o sută de cadavre). Fusese surprins şi uşurat descoperind cît de bine erau conservate majoritatea trupurilor, după ce zăcuseră şase ani pe fundul Pacificului. Marinarii, blocaţi în compartimente etanşe, unde nu pătrunsese nici o vieţuitoare de pradă, arătau de parcă ar fi dormit. Jason simţea o pornire irezistibilă de a striga "Deşteptarea!", dar nu ştia o boabă ruseşte.

Cu siguranţă că la bord era şi cineva care să cunoască şi să vorbească bine rusa pentru că întregul serviciu funerar fusese făcut în această limbă; engleza a fost folosită doar cînd capelanul de la *Explorer* a pronunţat cuvintele slujbei speciale pentru înmormîntarea în mare.

O tăcere grea s-a lăsat după ultimul "Amin". Apoi un ordin scurt dat gărzii de onoare. Şi, pe măsură ce marinarii morţi alunecau încet în apă, unul cîte unul, erau însoţiţi de o melodie ce avea să-l obsedeze tot restul vieţii pe Jason Bradley.

Era tristă, mai tristă decît orice altă muzică funebră pe care o auzise vreodată; părea lentă şi perpetua zbaterea care este forţa şi misterul mării. Jason nu prea avea imaginaţie, dar îşi dădea seama că ceea ce ascultase era zgomotul valurilor în defilarea lor veşnică pe rocile ţărmului. Numai după mulţi ani a înţeles cît de bine fusese aleasă această muzică.

Trupurile erau destul de grele, aşa că atunci cînd intrau cu picioarele înainte, apa era împroşcată scurt. Dispăreau imediat ajungînd intacte la locul odihnei eterne înainte ca rechinii ce dădeau tîrcoale să le mutileze.

Jason se întreba dacă zvonul era adevărat şi dacă, la timpul potrivit, va fi într-adevăr trimis la Moscova filmul acestei ceremonii. Ar fi fost un gest civilizat — dar oarecum ambiguu. Şi se îndoia că Serviciul de Securitate ar fi aprobat, oricît de abil ar fi fost montajul filmului.

Îndată ce ultimul marinar s-a reîntors în mare, muzica obsedantă s-a stins, lăsînd loc tăcerii. Ideea morţii care planase asupra *Explorer*-ului de cîteva zile părea să se împrăştie ca un val de ceaţă destrămat de vînt. A urmat un moment lung de linişte profundă, apoi ordinul "Rupeţi rîndurile" răsună din difuzoare nu brusc, ci atît de liniştit încît s-a scurs o bună bucată de timp pînă ce oamenii încordaţi să se împrăştie.

Şi acum, îşi spuse Jason, pot să-mi sărbătoresc şi eu, cu adevărat, aniversarea. Nici nu visa că va mai reveni vreodată pe această punte — pe altă mare, şi în alt secol.

2.

CULORILE INFINITULUI

Donald Craig ura aceste vizite, dar ştia că ele vor continua atît timp cît vor fi amîndoi în viaţă; dacă nu din dragoste, (o fi existat oare vreodată *cu adevărat?)* cel puţin din compasiune şi din împărtăşirea unei dureri comune.

Fiindcă este atît de greu să vezi limpede, au trecut luni de zile înainte de a realiza adevărata cauză a stării sale de disconfort. Clinica Torringhton era mai mult un hotel de lux decît un centru mondial de tratare a tulburărilor psihice. Nimeni nu murise aici, nu existau cărucioare care să transporte bolnavii în săli de operaţie, nici doctori în halate albe care să aştepte răspunsuri pavloviene de la aparatele lor electronice, iar asistenţii nu purtau niciodată uniforme. Dar era totuşi, în mod cert, un *Spital;* şi tot spital era şi acela unde îşi privise Donald, ce nu avea pe atunci decît cincisprezece ani, tatăl, care se sufocase, murise încet din cauza primului din cele două flageluri care făcuseră ravagii în secolul douăzeci.

— Cum se simte pacienta în dimineaţa asta, Dolores? o întrebă pe soră după ce se interesase la Recepţie.

— E destul de bine dispusă, domnule Craig. M-a rugat să mă duc cu ea la cumpărături — vrea să-şi ia o pălărie nouă.

— La cumpărături! E pentru prima dată că vrea să iasă!

Craig ar fi trebuit să fie încîntat, dar era stăpînit de un resentiment dureros. Edith nu-i vorbise niciodată: părea să-i ignore prezenţa, privind prin el ca şi cînd nici n-ar fi existat.

— Ce-a zis dr. Jafferjee? Nu-i face rău să iasă din clinică?

— Cred că nu. Oricum este un semn bun că a început să manifeste interes pentru lumea din jurul ei.

O *pălărie* nouă? gîndea Craig. Asta era o reacţie tipic feminină — dar nu prea tipică pentru Edith. Se îmbrăcase întotdeauna bine, aproape în pas cu moda, dar se mulţumea să-şi comande îmbrăcămintea prin teleshopping. Aşa că nu şi-o putea imagina într-un magazin ca Mayfair, înconjurată de cutii cu pălării, hîrtie fină de ambalaj şi vînzători serviabili, dar dacă ea a considerat că asta vrea, foarte bine; orice lucru care ar fi putut-o salva din labirintul matematic, literalmente vorbind infinit, era bine venit.

Unde se afla ea, acum, în explorarea aceea fără sfîrşit? Stătea, ca de obicei, ghemuită într-un balansoar, în timp ce pe un ecran de un metru, care domina un întreg perete al camerei, se forma o imagine. Procesul se desfăşura la definiţie maximă — toate cele două mii de linii — astfel încît chiar şi supercomputerul de-abia reuşea să marcheze un pixel la cîteva secunde. Unui observator neavizat i s-ar fi părut că imaginea e încremenită; doar o urmărire atentă te făcea să observi că un capăt de linie înainta încet de-a lungul ecranului.

— A lansat programul ăsta ieri-dimineaţă, şopti sora Dolores. Bineînţeles că n-a stat mereu aici. A dormit bine, chiar şi fără sedative.

Imaginea pîlpîia uşor, 1a fiecare procesare terminată reluînd apoi baleierea lentă de la stînga spre dreapta pe ecran. Peste 90 la sută din reprezentare era acum completă, porţiunea de jos, încă în curs de formare, nu mai era de prea mare interes.

În ciuda zecilor — nu, sutelor — de ori în care Donald Craig urmărise crearea acestor imagini, ele nu încetaseră încă să-l fascineze, în parte, datorită faptului că-şi dădea seama că privea la ceva nemaivăzut pînă atunci de nimeni — şi oare n-ar mai fi fost văzute de atunci înainte, dacă nu i s-ar fi înmagazinat pe computer coordonatele. Orice căutare aleatorie a unei reprezentări pierdute

ar fi fost mai zadarnică decît descoperirea unui anume fir de nisip în toate deşerturile lumii.

Şi unde se afla Edith acum, în explorarea ei fără sfîrşit? Donald privi la displayul de sub monitorul principal, socotind mărimea numerelor enorme ce înaintau în susul lui, pas cu pas, pentru a putea fi percepute vizual, erau împărţite în grupe de cîte cinci cifre deşi minţii omeneşti îi era imposibil să facă acest lucru.

... Șase, şapte, opt coloane — în total patruzeci de cifre. Adică...

Făcu un rapid calcul mintal — o îndemînare neobişnuită in această epocă şi în aceste zile şi de care se simţea teribil de mîndru. Rezultatul îl impresionă, dar nu-l surprinse. La scara aceasta, imaginea de bază ar fi fost mult mai mare decît Galaxia. Şi computerul putea continua s-o mărească pînă ce depăşea Cosmosul, deşi la asemenea proporţii, chiar şi procesarea unei singure imagini ar fi luat ani de zile.

Donald Craig înţelese prea bine de ce Georg Cantor, descoperitorul (sau inventatorul?) calculelor mărimilor tinzînd la infinit, îşi petrecuse ultimii ani într-un ospiciu. Edith făcuse primii paşi pe acelaşi drum fără sfîrşit, ajutată de maşinăria oare depăşea visurile oricărui matematician al secolului al nouăsprezecelea. Computerul care genera aceste grafice avea o performanţă de un trilion de operaţii pe secundă; în cîteva ore, putea manipula mai multe numere decît manipulase vreodată întreaga specie umană, de la primul Cro-Magnon care a început să numere pietrele ce-i pardoseau caverna şi pînă în prezent.

Deşi evoluţia structurilor nu se repeta niciodată cu exactitate, ele puteau fi încadrate într-un număr mai mic de categorii bine identificabile. Existau stele cu mai multe colţuri şi şase, opt sau chiar mai multe axe de simetrie; spirale care aduceau uneori cu o trompă de elefant, iar alteori cu tentaculele unei caracatiţe; amoebe negre legate

prin reţele filamentare contorsionate; suprafeţele hexagonale aidoma celor ce compun ochii insectelor... Neexistînd repere cu privire la scara reprezentării, unele dintre imaginile create puteau fi considerate în egală măsură galaxii bizare sau fauna dintr-o picătură de apă aflată pe lamela microscopului.

Şi iar, şi iar, pe măsură ce computerul procesa alte şi alte detalii, plonjînd în abisurile geometrice exploatate, strania matrice originară — asemănătoare unei indistincte cifre "8" calculată — cuprinzând tot acest haos controlat, reapărea mereu. Apoi acest nesfîrşit era reluat, dar cu variaţiuni atît de subtile încît scăpau ochiului omenesc.

Cu siguranţă, gîndea Donald Craig, Edith îşi dă seama, în străfundurile minţii ei, că este prinsă într-o buclă infinită. Ce s-a întîmplat cu creierul acela minunat ce concepuse Vaccinul '99 care, în primele ore al lui 1 ianuarie 2 000, a făcut brusc din ea cea mai vestită femei din lume?

— Edith, rosti cu glas stins. Sînt eu, Donald. Te pot ajuta cu ceva?

Sora Dolores îl privea cu o expresie impenetrabilă. Nu fusese niciodată cu adevărat neprietenoasă, dar salutul ei era întotdeauna lipsit de căldură. Uneori se întreba dacă nu cumva îl învinovăţea de starea Edithei.

Era o întrebare pe care şi-o pusese adesea, în lunile ce se scurseseră de la tragedie.

3.
O CAPCANĂ MAI BUNĂ

Roy Emerson se considera, pe bună dreptate, o fire paşnică, dar exista un singur lucru care îl scotea din sărite cu adevărat. Aceasta s-a întîmplat la ultima sa apariţie la TV, cînd cel care îi lua

interviul, în timpul unei emisiuni ce se desfăşura foarte tîrziu, l-a întrebat cu premeditare:

— Principiul ştergătoarelor cu unde este la mintea oricui. De ce nu l-a inventat nimeni înaintea dumneavoastră?

Tonul gazdei îi sugera foarte clar că ideea era: "M-aş fi gîndit şi eu la asta, dacă n-aş fi avut alte lucruri mai importante de făcut".

Emerson a rezistat tentaţiei de a-i replica: "Dacă aţi fi avut ocazia, cu siguranţă că i-aţi fi pus şi lui Einstein, sau Edison sau lui Newton aceeaşi întrebare". În loc de aceasta, a răspuns destul de amabil:

— Trebuia să fie cineva primul. Cred că eu am fost norocosul.

— Cum v-a venit ideea? Aţi sărit deodată din baie strigînd "Evrika"?

Şi deşi atitudinea gazdei era cinică, întrebarea era absolut inofensivă. Emerson o mai auzise de sute de ori mai înainte. Aşa că răspunse automat:

— Ideea mi-a venit — dar nu mi-am dat seama imediat — în timpul unui raid cu un vas de patrulare însărcinat cu paza de coastă din Key West, în '03...

Deşi îi adusese faimă şi avere, chiar şi acum Emerson prefera să nu amintească unele amănunte în legătură cu acea excursie.

Păruse a fi o idee bună — o scurtă croazieră de plăcere prin Jocurile bătute de Hemingway, la iniţiativa unui văr din paza de coastă. Ce uimit a fost Ernest la capătul acţiunii lor împotriva contrabandiştilor cu blocuri de cristal, cam cît o cutie de chibrituri, aduse din Hong Kong via Cuba...!

Acele MIT-uri — Microbibilioteci Interactive Terabitice — înlăturaseră atîţia editori americani din afaceri încît Congresul fusese nevoit să scoată de la naftalină o legislaţie care data de pe vremea prohibiţiei.

Da, sunase foarte atrăgător — cît timp se aflase pe *terri firma.* Ceea ce uitase Emerson (sau neglijase vărul lui să-i spună) era preferinţa contrabandiştilor de a opera pe cea mai rea vreme, pe scurt, în timpul unui uragan.

— A fost o călătorie grea şi aproape că singurul lucru pe care mi l-am mai amintit după aceea a fost mecanismul de pe punte, care i-a permis timonierului să distrugă ce avea în faţă, în ciuda torentelor de ploaie ce se năpusteau asupra noastră. Era pur şi simplu, un disc de sticlă care se învîrtea cu mare viteză. Stropii de apă nu puteau să rămînă pe el nici măcar o fracţiune de secundă, aşa că era mult mai bun decît ştergătorul de parbriz al unei maşini, dar ulterior am uitat cu totul de asta.

— Cît timp?

— Păi, mi-e şi jenă să spun. Oh, cred că vreo doi ani. Apoi, într-o bună zi, pe cînd conduceam pe o furtună năpraznică, în New Jersey, şi mi s-au blocat ştergătoarele de parbriz, am fost nevoit să aştept pînă cînd a încetat furtuna. Trebuie să fi durat vreo jumătate de oră; *pînă* la urmă, ideea mi s-a limpezit pe deplin în minte.

— Asta a fost tot?

— Plus fiecare cent pe oare am pus mîna şi doi ani a cîte şapte zile pe săptămînă, cîte cincisprezece ore pe zi, în garajul meu. (Ar fi trebuit să adauge "şi căsnicia mea", dar bănuia că gazda sa ştia acest lucru: era vestit pentru cercetările minuţioase). Să faci să se învîrtească parbrizul — sau numai o parte din el — nu era practic în principiu. Poate că răspunsul ar fi fost *vibraţiile;* dar care anume? Am încercat mai întîi să activez tot parbrizul ca o membrană de difuzor. Aceasta înlătura ploaia, dar se ivea problema zgomotului. Aşa că am mers pe ideea ultrasunetelor; o mulţime de kilowaţi iar toţi câinii din vecinătate pur şi simplu înnebuniseră. Ba mai mult. Puţine parbrize rezistau mai mult de două ore, după care se prefăceau în sticlă pisată. Am

încercat să folosesc infrasunetele. Cu ele mergea mai bine, dar după cîteva minute de conducere te apucă o durere de cap atroce şi chiar dacă nu le puteai auzi, le simţeai. M-a preocupat aceasta luni de zile, şi aproape că renunţasem la idee, cînd mi-am dat seama unde era greşeala. Încercasem să fac să vibreze întreaga suprafaţă a geamului de siguranţă multiplex — uneori cam zece kilograme din el. Însă ceea ce trebuia să fac eu să vibreze era un strat exterior subţire; chiar dacă ar fi avut cîţiva microni, ar fi putut îndepărta apa ploii. Aşa că am citit tot ceea ce am găsit despre undele de suprafaţă, transductoare, producătoare de rezonanţă...

— Aoleu! Nu am putea transpune asta mai pe înţelesul tuturor?

— La drept vorbind, nu. Tot ceea ce pot spune este că am descoperit un mod de a limita vibraţiile de joasă energie la un strat superficial foarte îngust, lăsînd restul parbrizului neafectat. Detaliile pot fi găsite în patentul de bază.

— Vă mulţumim pentru expunerea făcută, domnule Emerson. Şi acum, următorul invitat al emisiunii...

Poate pentru că interviul avea loc la Londra, unde lucrările transcedentalistului din New England nu-s citite zilnic, gazda lui Emerson a omis să se refere la vestitul său tiz. Nici un reporter american nu scăpa vreodată ocazia de a-l complimenta pe Roy (care nu avea nici o legătură, după cîte ştia el, cu acest lucru) pentru inventarea celebrei capcane de şoareci, care nu-i aparţinea.

Industria de automobile se înghesuise să-i achiziţioneze invenţia: în cîţiva ani milioanele de "limbi-de-metronom" clasice fuseseră înlocuite cu ştergătoarele de parbriz cu unde sonice. Şi mai important decît aceasta era faptul că fuseseră prevenite mii de accidente prin ameliorarea vizibilităţii în timpul conducerii pe vreme rea.

Pe cînd testa ultimul model al invenţiei sale, Roy Emerson făcuse şi cea de-a doua descoperire ştiinţifică... Şi, din nou, fusese foarte bucuros că nimeni altcineva nu se gîndise la ea înaintea lui.

Hidro-Mercedesul său '04 înainta lin şi silenţios pe Park Avenue conformîndu-se întru totul celebrului slogan: "Poţi să-i bei dejecţiile!" Jumătate de oraş părea a fi fost lovit de muson; erau condiţii perfecte pentru testarea ştergătoarelor de unde, Mark V.

Emerson, pe locul de lîngă şofer — nu conducea el, bineînţeles — îşi făcea liniştit observaţiile pe măsură ce opera reglaje electronice.

Maşina părea să alunece printre pereţii spălaţi de ploaie ai unui canion din sticlă. Emerson mai condusese de nenumărate ori înainte în condiţii asemănătoare. Brusc, îl străfulgeră o idee, paralizîndu-l practic cîteva minute.

După ce-şi trase sufletul ordonă computerului de bord: "Dă-mi-l pe Joe Wickram."

Avocatul său, care tocmai se prăjea la soare pe un iaht dincolo de Marea Barieră de Corali, a fost cam surprins de apelul telefonic.

— Asta o să te coste, Roy. Tocmai frecam ţiparul.

Emerson nu avea chef de trivialităţi.

— Ia spune-mi Joe, patentul nostru poate cuprinde orice îmbunătăţiri, nu numai parbrizele de maşini?

Joe se simţi rănit în amorul propriu de intenţia critică neexprimată.

— Sigur că da. De aceea am pus clauza cu circuitele simple ca să poată fi ajustat automat la orice formă şi dimensiune. Te gîndeşti la un nou tip de ochelari de soare?

— De ce nu? Dar eu am în vedere ceva mai de amploare. Ştii că ştergătoarele nu înlătură doar apa, ci şi orice murdărie de pe parbriz. Îţi aminteşti cînd ai văzut pentru ultima dată o maşină cu parbrizul într-adevăr murdar?

— Nu, acum că mi-ai spus.

— Mulţumesc, asta e tot ce voiam să ştiu. Noroc la pescuit.

Roy Emerson se afundă în banchetă şi făcu cîteva calcule în minte. Se întreba dacă parbrizele tuturor maşinilor din New York ar putea egala suprafaţa de sticlă a clădirii — una singură! — pe lîngă cea care trecea acum.

Era pe cale să desfiinţeze o întreagă profesie; armate de spălători de geamuri vor trebui în curînd să-şi caute altceva de lucru.

Pînă acum, Roy Emerson fusese doar milionar, în curînd va deveni cu adevărat bogat.

Şi plictisit...

4.
SINDROMUL SECOLULUI

Cînd ceasul bătu miezul nopţii de vineri, 31 decembrie 1999, doar puţini oameni educaţi nu realizaseră încă faptul că secolul douăzeci şi unu nu începe decît peste un an. De săptămîni întregi, toate mijloacele calendarului apusean, care începe cu anul 1, nu cu anul 0, secolul douăzeci mai avea încă douăsprezece luni.

Asta nu schimba nimic; efectul psihologic al celor trei zerouri fusese prea puternic şi ambianţa acestui *fin-de-siècle* prea copleşitoare. Weekendul *acesta* conta; 1 ianuarie 2001 era data cu adevărat importantă şi acesta era un motiv care nu i-ar fi putut trece prin minte, pur şi simplu, nimănui cu patruzeci de ani în urmă. Pînă în 1960, din ce în ce mai multe calcule ale lumii fuseseră preluate de computere şi procesul se încheiase acum definitiv. Milioane de memorii optice şi electronice înmagazinaseră trilioane de tranzacţii — practic toate afacerile planetei.

Şi, desigur, multe din aceste intrări purtau o dată. Cînd a început ultimul deceniu al secolului,

ceva ca o undă de şoc a străbătut lumea financiară. Şi deodată, dar tardiv, au realizat că celor mai multe dintre aceste date le lipsea componenta vitală.

Funcţionarii *umani* de bancă, cei care ţineau ceea ce încă se mai numea "contabilitatea", arareori se oboseau să scrie "19" înaintea următoarelor două cifre.

Acestea erau luate drept bune, era o chestiune de bun simţ. Iar bunul simţ, din păcate, era vădit că le *lipsea* computerelor. Şi, în primii zori ai lui '00, miriade de îndobitociţi de electronică îşi ziceau "00 este mai mic decît 99. Aşa că astăzi este mai devreme decît ieri — cu exact 99 de ani. Recalculaţi toate depăşirile de cont, ipotecile, operaţiile curente pe această bază..." Ar fi rezultat un haos internaţional la o scară nemaipomenită pînă atunci, care ar fi eclipsat toate "realizările" stupidităţii artificiale — chiar şi Lunea Neagră, din 5 iunie 1995, la Zurich: un cip defect calculase profitul băncii la 150 la sută, în loc de 15 la sută.

N-ar fi fost suficienţi programatori în lume care să verifice miliardele de formulare financiare ce existau pentru a adăuga magicul prefix *"19"* peste tot unde ar fi fost necesar. Singura soluţie ar fi fost un program special care să îndeplinească această sarcină, fiind injectat — ca un virus benefic — în toate programele grevate de datorii.

În anii de la sfîrşitul secolului, mulţi dintre programatorii de primă mînă fuseseră antrenaţi în căutarea "Vaccinului '99", care devenise un fel de Sfînt Graal. Prin 1997 apăruseră mai multe virusuri incomplete care au provocat eliminarea tuturor cumpărătorilor ce s-au grăbit să le încerce înainte de a li se fi făcut modificările adecvate. Avocaţii se descurcau destul de bine cu procesele şi contraprocesele generate de toate astea.

Edith Craig făcea parte din micul panteon al vestitelor programatoare femei care începuse cu tragica fiică a lui Byron, Ada, Lady Lovelace,

continuînd cu contraamiralul Grace Hopper, şi culminînd cu dr. Susan Calvin. Cu ajutorul a numai 12 asistenţi şi un Super Cray, ea concepuse sfertul de milion de rînduri al programului DUBLUZERO care pregătea orice sistem financiar bine organizat pentru a face faţă secolului douăzeci şi unu. Programul ar fi putut lucra chiar şi cu un sistem prost organizat, inserînd echivalentul computerului pentru PERICOL în punctele nevralgice care solicitau intervenţia umană.

S-a întîmplat ca 1 ianuarie 2 000 să cadă într-o sîmbătă; majoritatea oamenilor aveau la dispoziţie un întreg weekend — ca să se trezească din mahmureală şi să se pregătească pentru momentul adevărului de luni dimineaţă.

Săptămîna ce a urmat a cunoscut un număr record de falimente printre firmele ale căror conturi debitoare fuseseră transformate în resturi curente. Cei care fuseseră suficient de înţelepţi, ca să investească în DUBLUZERO, au supravieţuit, şi Edith Craig era bogată şi vestită — şi fericită.

Doar averea şi faima aveau să mai rămînă.

5.
IMPERIUL STICLEI

Roy Emerson nu se aşteptase niciodată să fie bogat, aşa că nu era pregătit sufleteşte pentru asemenea încercare. La început şi-a imaginat în mod naiv că ar putea angaja experţi, care să aibă grijă de averea sa rapid acumulată, lăsîndu-l pe el să-şi petreacă timpul după pofta inimii. A descoperit însă curînd că acest lucru nu era adevărat decît în parte: banii asigură libertatea, dar atrag şi responsabilităţi. Existau nenumărate decizii pe care numai el singur le putea lua şi un număr deprimant de ore trebuia pierdut cu avocaţii şi contabilii.

La jumătatea drumului către primul său miliard, a devenit preşedintele consiliului de conducere. Compania nu avea decît cinci directori — mama sa, fratele lui mai mare, sora mai mică, Joe Wickram şi el.

— Pentru ce nu şi Diana? l-a întrebat el pe Joe.

Avocatul său îl privi peste ochelarii despre care era convins că-i dădeau un aer de distincţie, în această epocă în care corectarea vederii n-ar fi presupus decît o operaţie de 10 minute.

— Părinţii şi rubedeniile sînt pentru totdeauna, a zis el. Soţiile vin şi pleacă — doar ştii asta. Nu, desigur, nu vreau să insinuez...

Joe avea dreptate; Diana într-adevăr a plecat, ca şi Gladys înaintea ei. Fusese o despărţire foarte amicală, deşi costisitoare, şi cînd s-a semnat ultimul document, Emerson s-a retras în atelierul său timp de mai multe luni. Cînd a apărut (fără nici o invenţie nouă, pentru că fusese prea absorbit de găsirea unui mod eficient de manevrare a noului său echipament), Joe îl aştepta cu o nouă surpriză.

— N-o să-ţi răpească prea mult timp, zise el, şi este o mare cinste. Parkinson e una dintre cele mai distinse firme din Anglia; a fost înfiinţată acum două sute de ani şi este pentru prima dată cînd apelează la un director din afara familiei lor — şi străin pe deasupra.

— Aha! Presupun că au nevoie de un surplus de capital.

— Bineînţeles. Dar este şi în interesul tău — şi ei te respectă cu adevărat. Ştiu ce ai realizat în toată lumea cu afacerea sticlei.

— O să trebuiască să port joben şi — cum le zic ei ălora — ghetre?

— Doar dacă o să vrei să fii prezentat la Curte, ceea ce ar putea fi foarte uşor.

Spre marea lui mirare, Roy Emerson a găsit experienţa nu numai plăcută, ci şi stimulativă. Înainte de a face parte din consiliul de conducere

de la Parkinson şi a lua parte la întîlnirile bilunare de la Londra, credea că ştie cîte ceva despre sticlă. Dar a descoperit foarte repede căi se înşelase.

Chiar şi sticla obişnuită pe care o considerase toată viaţa ca pe ceva de la sine înţeles — şi care contribuise în cea mai mare măsură la acumularea averii sale — avea o istorie uimitoare. Emerson nu se întrebase niciodată cum era făcută, reţinînd doar că materialul topit era presat între cilindri uriaşi compresori.

Şi, într-adevăr, aşa fusese pînă la jumătatea secolului douăzeci. Foaia grosolană rezultată necesită ore întregi de polizare costisitoare. Atunci, un englez nebun şi-a zis: pentru ce să nu las ca gravitaţia şi tensiunea de suprafaţă să facă toată munca? Să pun sticla să plutească pe un şuvoi de metal topit: astfel ar putea fi realizată, automat, o suprafaţă perfect netedă...

După cîţiva ani şi cîteva milioane de lire cheltuite, colegii săi au încetat deodată să mai rîdă de el. Peste noapte "sticla plutitoare" a scos din uz toate celelalte metode de fabricaţie.

Emerson fusese foarte impresionat de acest episod din istoria tehnologiei, făcînd paralele cu propria sa descoperire ştiinţifică. Şi a fost destul de onest să admită că invenţia celuilalt presupusese mult mai mult curaj şi angajare decît modesta sa inovaţie.

Era vorba de diferenţa dintre geniu şi talent.

A fost fascinat şi de arta veche a suflătorilor sticlari, care nici acum n-a fost înlocuită în întregime de tehnologie şi probabil că nici nu va fi vreodată. Făcuse chiar şi o vizită la Veneţia, acum ascunsă în spatele digurilor de construcţie olandeză, holbîndu-se la minunile complicate din Muzeul Sticlei. Nu numai că era inimaginabil cum fuseseră realizate unele din ele — dar era incredibil că putuseră fi transportate intact din locul unde se fabricaseră. Se părea că din sticlă se

poate crea orice. Mai erau descoperite încă, după 2 000 de ani, noi posibilităţi de folosire a ei.

Întîlnirea cu Consiliul de conducere a fost una dintre cele mai plictisitoare din cîte-şi aminteşte Emerson, şi pur şi simplu visa cu ochii deschişi, admirînd, din una dintre cele mai avantajoase poziţii, Domul Catedralei Sfîntul Paul din vecinătate, care supravieţuise cupidităţii comerciale şi vandalismului arhitectural. Încă două puncte pe agendă şi puteau merge cu toţii la excelenta cină care-i aştepta la Penthouse.

Cuvintele "presiune de patru sute de atmosfere" l-au făcut să se trezească. Sir Roger Parkinson citise dintr-o scrisoare pe care o ţinea ca pe o insectă nemaivăzută. Emerson scotoci iute în dosarul subţire din faţa sa şi găsi copia ei.

Era un imprimat standard, dar antetul nu-i spunea nimic; remarcă apreciativ că adresa era în Lincoln's Inn Fields. La capătul paginii, ca o modestă destăinuire, erau cuvintele "Est. 1803", scrise cu litere abia vizibile cu ochiul liber.

— Nu dau numele clientului, zise tînărul (de vreo treizeci şi cinci de ani) George Parkinson. Interesant.

— Oricine ar fi, mormăi William Parkinson-Smith — oaia neagră a familiei, admirat în taină, subiectul cei mai îndrăgit de colportorii de bîrfe de alcov —, nu pare să ştie ce vrea. Pentru ce ar cere un asemenea şir de dimensiuni? De la un milimetru, cerule mare! pînă la o rază de peste o jumătate de metru.

— Dimensiunea mai mare, spuse Rupert Parkinson, vestitul proprietar de iahturi de curse, îmi aminteşte de bărcile de pescuit japoneze care bântuie tot Pacificul, constituind splendide ornamente.

— Nu-mi pot închipui decît o singură posibilitate în care sînt folosite cele mai mici dimensiuni, zise George cu subînţeles. Fuziunea nucleară.

— E absurd, unchiule, trînti Gloria Windsor-Parkinson (deţinătoarea medaliei de argint pentru 100 metri la Olimpiada din 2004). Bombardamentul laser a fost abandonat de ani de zile — şi microsferele folosite erau foarte mici. Chiar şi una de un milimetru era prea mare — numai dacă nu-ţi propuneai să faci o bombă H cu care să dărîmi case.

— În afară de asta, uită-te şi la cantitatea cerată, zise Arnold Parkinson (autoritatea mondială în arta prerafaelită). Ar fi suficientă să umpli Albert Hall-ul cu ea.

— Nu e ăsta titlul unui cîntec al Beatles-ilor? întrebă William.

A urmat o tăcere profundă, apoi o scurtă acţionare pe claviatură. Ca de obicei, Gloria a fost gata prima.

— Pe aproape, unchiule Bill. Este de pe *Sergeant Pepper* "A Day in the Life". Nu ştiam că-ţi place muzica clasică.

Sir Roger lăsă să continue neîntrerupt procesul de *liberă-asociere* al şedinţei. I-ar fi putut întrerupe fluxul printr-o simplă ridicare din sprînceană, dar era mult mai înţelept să n-o facă — deocamdată. Ştia cît de des duceau aceste şedinţe de *brainstorming* la concluzii vitale, chiar decizii, pe care doar logica nu le-ar fi descoperit niciodată. Şi chiar dacă soluţiile cădeau după un debut furtunos, îi ajutau totuşi pe membrii marii sale familii să se cunoască mai bine între ei.

Dar Roy Emerson, yankeul, a fost acela care i-a surprins pe Parkinsoni cu ipoteza lui inspirată. În ultimile cîteva minute, i se profilase o idee în străfundurile minţii. Referirea lui Rupert la bărcile de pescuit japoneze i-a provocat prima asociere îndepărtată, dar nu ar fi ajuns la nimic fără o extraordinară coincidenţă de care nici un scriitor care se respectă n-ar fi admis-o chiar într-o lucrare de ficţiune.

Emerson era aşezat aproape în faţa portretului lui Basil Parkinson, 1874—1912. Toţi ştiau unde a murit, dar împrejurările exacte ţineau de domeniul legendei — sau cel puţin al calomniei.

Erau unii care pretindeau că ar fi încercat să se deghizeze în femeie ca să poată părăsi vasul cu una din ultimele bărci. Alţii ziceau că l-ar fi văzut purtînd o discuţie animată cu proiectantul şef Andrews, ignorînd complet apa îngheţată care i se ridicase pînă la glezne. Această versiune a fost considerată, cel puţin de către familie, a fi cea mai plauzibilă. Cei doi străluciţi ingineri probabil că au discutat pînă la ultima clipă a vieţii lor. Emerson îşi drese glasul, nervos. Era posibil să se facă de rîs...

— Sir Roger, zise el. Am o idee trăsnită. Aţi văzut toţi publicitatea şi speculaţiile care s-au făcut în legătură cu întâmplările de acum un secol, acum cînd mai sînt doar, cinci ani pînă în 2012. Cîteva milioane de sferule din sticlă elastică ar fi tocmai potrivite pentru afacerea despre care discutăm... Cred că misteriosul nostru muşteriu vizează Titanicul.

6.
"A NIGHT TO REMEMBER"

Deşi cea mai mare parte din omenire îi cunoştea creaţia, Donald Craig nu avea să ajungă niciodată la fel de vestit ca soţia lui. Îndemînarea sa în programare îl făcuse la fel de bogat ca ea şi întîlnirea lor era inevitabilă, pentru că amîndoi foloseau supercomputerele în rezolvarea unei probleme unice în ultimul deceniu al secolului douăzeci.

La jumătatea anilor '90, studiourile de film şi TV realizaseră că se aflau în faţa unei crize pe care nu o anticipase nimeni, deşi era evidentă de cîţiva ani. Multe dintre filmele clasice, principala

comoară a marii industrii de divertisment, nu mai făceau două parale, pentru că din ce în ce mai puţini oameni nu suportau să le mai vizioneze. Milioane de telespectatori închideau cu dezgust aparatul la un western, un thriller cu James Bond, o dramă judiciară, pentru un motiv de neconceput cu numai o generaţie înainte. Î*n ele apăreau oameni fumînd.*

Epidemia de SIDA din anii '90 era responsabilă, în parte, de această revoluţie ce se petrecuse în comportamentul oamenilor. Cel de-al doilea flagel al secolului era înspăimîntător, dar era cauza morţii doar a cîtorva procente din numărul celor decedaţi la fel de îngrozitor datorită nenumăratelor boli declanşate de tutun. Tatăl lui Donald fusese unul dintre aceştia, şi exista un soi de justiţie poetică în faptul că fiul său a făcut avere "aseptizînd" filmele clasice, făcîndu-le să poată fi prezentate noului public.

Deşi unii erau atît de învăluiţi în fum încît nu mai exista nici o speranţă de îndreptare, într-un surprinzător număr de cazuri, iscusite prelucrări pe computer puteau să înlăture cilindrii ofensatori din gura actorilor şi să elimine scrumierele de pe mese. Procedeele tehnice care contopeau aparent lumea reală cu acea imagine în asemenea filme-pietre-de-hotar, ca *Who Framed Roger Rabbit?* mai aveau nenumărate alte aplicaţii, nu toate legale. Spre deosebire de aceşti şantajişti-video, Donald Craig putea susţine că el îndeplinea o funcţie socială utilă.

O întîlnise pe Edith în timpul unei proiecţii a aseptizatului său *Casablanca* şi ea îi indicase de la prima vizionare cum putea fi ameliorată pelicula. Deşi adversarii glumeau pe seama lui spunînd că s-a căsătorit cu Edith pentru algoritmii ei, mariajul a fost un succes atît pe plan personal, cît şi profesional, cel puţin în primii ani...

— O să fie foarte simplu, spuse Edith Craig în timp ce pe monitor se derula ultimul generic. În

tot filmul sînt doar patru scene care prezintă probleme. Şi e o adevărată plăcere să lucrezi în vechiul şi bunul alb-negru.

Donald păstra încă o tăcere rezervată. Filmul îl mişcase mai mult decît lăsa el să se vadă, iar obrajii îi mai erau încă umezi de lacrimi. Ce m-a impresionat atît de mult? se întreba el. Faptul că era o întîmplare *adevărată* şi că numele sutelor de oameni pe care îi văzuse murind, chiar dacă era o reconstituire în studio, mai stăruiau încă în minte? Nu, era mai mult decît atît, pentru că el nu făcea parte dintre cei uşor impresionabili.

Edith nu observase nimic. Ea ceruse reluarea primei secvenţe pe ecranul monitorului şi privea îngîndurată la imaginea încremenită.

— Porniţi cu Fotograma 3751, zise ea. Începem — bărbatul îşi aprinde ţigara — la fel şi cel de pe ecranul din dreapta — sfîrşitul ia Fotograma 4432 — întreaga secvenţă are 45 de secunde — ce poziţie are clientul nostru în legătură cu fumatul?

— Merge pentru respectarea autenticităţii istorice; îţi aminteşti de retrospectiva Churchill? N-avem cum să pretindem că nici el nu fuma!

Edith dădu drumul acelui rîs scurt ca un lătrat, pe care Donald îl găsea acum din ce în ce mai plictisitor.

— Nu mi l-aş putea imagina niciodată pe Winston fără ţigara lui caracteristică — şi aş putea spune chiar că aceasta îl făcea să prospere. De altfel a şi trăit 90 de ani.

— Mda, ăsta a avut noroc. Dar ia uită-te tu la bietul Freud; ani de zile de agonie înainte de a-i cere doctorului să-i curme suferinţele. Înaintea morţii plaga duhnea atît de tare că nici măcar cîinele lui nu mai putea sta lîngă el.

— Deci tu nu eşti de acord că un grup de milionari din 1912 ar fi reprezentat "autoritatea istorică"?

— Nu, doar dacă scoaterea scenei nu ar afecta acţiunea filmului, şi nu e cazul. Aşa că votez pentru tăierea ei.

— Foarte bine — algoritmul 6 o poate face cu cîteva subrutine.

Degetele Edithei dansară scurt pe claviatură introducînd instrucţiunile. Se obişnuise să accepte deciziile lui Donald. Era încă prea implicată emoţional, deşi se scurseseră aproape douăzeci de ani de cînd îşi văzuse tatăl chinuindu-se să-şi tragă ultima suflare.

— Fotograma 6093, zise Edith. Decupat cartograma cu victimele bogate. Cîţiva din stînga au trabucuri, dar nu cred că o să-şi dea seama prea mulţi.

— De acord, răspunse Donald, oarecum şovăitor. Dacă am putea tunde şi norul ăsta de fum din dreapta. Încearcă o trecere prin algoritmul valoare.

Ciudat, gîndea el, cum se înlănţuie lucrurile unul cu altul, şi cu altul, pentru a ajunge în cele din urmă la ţinta care nu părea a avea în cele din urmă nici o legătură cu punctul de plecare. În aparenţă, problema nu prea uşor de rezolvat, de a elimina fumul şi de a restaura pixelii ascunşi în imaginile parţial şterse, a condus-o pe Edith la Teoria Haosului, a funcţiilor discontinue şi a metageometriilor transeuclidiene.

De aici, ea s-a orientat rapid spre fractali, care dominaseră matematicile ultimului deceniu al secolului douăzeci. Donald începuse să se înspăimînte de timpul pe care şi-l petrecea Edith acum explorînd priveliştile stranii şi minunat-imaginare, lipsite de orice valoare practică, după părerea lui, pentru altcineva.

— Bun, continuă Edith, să vedem cum acţionează subrutina 55. Acum Fotograma 9873 — exact după ce s-a lovit de aisberg, cînd încă nu observaseră că nava era condamnată. Omul ăsta se

joacă cu bucăţile de gheaţă de pe punte — dar fii atent la cei din stînga lui.

— Nu-ţi face griji cu fotograma asta. Următoarea.

— 21397. Din secvenţa asta nu putem salva nimic! Nu-i vorba numai de ţigări, dar servitorii ăştia care pufăie nu pot avea mai mult de 16 sau 17 ani. Noroc că nu-i o scenă importantă.

— S-a aranjat, o tăiem pur şi simplu. Altceva?

— Nimic — cu excepţia coloanei sonore la 52763 — din barca de salvare. O femeie nervoasă care exclamă: "Bărbatul acela fumează! Cred că e nepotrivit într-un asemenea moment!" Dar persoana în cauză e în afara cadrului.

Donald rîse.

— Se potriveşte, mai ales în condiţiile astea. Las-o.

— De acord. Dar îţi dai seama ce înseamnă asta? Totul va dura cel mult două zile, deja am făcut transferul analog digital.

— Da, dar nu trebuie să dăm impresia că este prea uşor! Cînd voia clientul să fie gata?

— Imediat, în mai puţin de-o săptămînă. La urma urmelor sîntem încă în 2007. Mai sînt cinci ani pînă la centenar.

— Asta mă nedumereşte şi pe mine, zise Donald pe gînduri. Pentru ce atîta grabă?

— Tu nu urmăreşti emisiunile de actualităţi, Donald? N-o spune încă nimeni deschis, dar oamenii şi-au făcut planuri mari şi-n-cearcă să strîngă bani. Însă vor trebui să adune mulţi înainte de a putea să scoată la suprafaţă *Titanicul.*

— N-am luat niciodată în serios aceste informaţii. Nava-i distrusă rău, e ruptă-n două.

— Ei spun că se poate recupera cu uşurinţă. Şi poţi rezolva orice problemă inginerească, dacă dispui de suficiente fonduri.

Donald tăcea. Abia auzise vorbele Edithei, fiindcă încerca rememorarea uneia dintre scenele

abia văzute. Şi parcă o revedea pe ecran, înţelegînd acum de ce îi dăduseră lacrimile în întuneric.

— La revedere, copil drag, spuse tînărul aristocrat englez, în timp ce băiatul somnoros care nu avea să-şi mai revadă niciodată părintele era transferat în barca de salvare.

Înainte de a se pierde în apele îngheţate ale Atlanticului, omul acesta îşi cunoscuse şi iubise fiul, iar Donald Craig, îl invidia pentru aceasta. Chiar şi înainte de a trăi despărţiţi, Edith fusese tot neîmblînzită. Ea îi făcuse o fată; dar Ada Craig nu va avea niciodată un frate.

7.
AL TREILEA LIDER

Din LONDON TIMES (Hardcopy /şi NewesSat)

O *noapte care ar trebui uitată?*

Unele lucruri realizate de mîna omului te fac să-ţi pierzi minţile, nu alta. Poate că cele mai vestite exemple ar fi Stonehenge, Piramidele şi hidoasele statui din Insula Paştelui. În jurul lor au înflorit teorii excentrice şi chiar culte cvasireligioase.

Dar iată că s-a ivit un subiect nou printre aceste curioase obsesii legate de unele vestigii ale trecutului. Peste cinci ani se va împlini un secol de la cel mai vestit dezastru marin din istorie, scufundarea luxosului pachebot *Titanic* în prima sa cursă din 1912. Tragedia a inspirat zeci de cărţi şi cel puţin Cina filme — ca şi poemul lui Thomas Hardy. *"The Convergence of the Twain"*.

Timp de şaptezeci şi trei de ani uriaşa navă a zăcut pe fundul Atlanticului, un monument pentru cele 1500 de suflete pierdute pentru totdeauna împreună cu vasul. Iată însă că în 1985, mulţumită progreselor făcute în tehnologia submarină, epava

a fost descoperită şi cîteva dintre jalnicele sale relicve au fost scoase la lumina zilei. Încă de pe atunci mulţi au considerat aceasta ca un fel de profanare.

Acum, potrivit zvonurilor, au fost concepute mai multe planuri ambiţioase; diferite consorţii, neidentificate încă, au fost înfiinţate pentru a ridica nava, în ciuda stării de avariere gravă în care se afla.

La drept vorbind, un astfel de proiect pare absurd şi credem că nici unul dintre cititorii noştri nu va fi ispitit să facă investiţii într-o asemenea operaţie. Chiar dacă ar fi depăşit toate problemele inginereşti, cam ce ar putea face salvatorii cu patruzeci sau cincizeci de mii de tone de fier vechi? Arheologii marini cunosc faptul că obiectele de metal — cu excepţia aurului, bineînţeles, se dezintegrează rapid cînd intră în contact cu aerul după ce au zăcut o perioadă lungă de timp sub apă.

Protejarea *Titanicului* s-ar putea dovedi chiar mult mai costisitoare decît salvarea lui. El nu poate fi considerat — ca *Vasa* sau *Mary Rose* — o "capsulă a timpului" care să permită înregistrarea unei epoci apuse. Secolul douăzeci este bine, uneori poate cam prea bine documentat. Nu avem nimic nou de aflat de la resturile scufundate la patru kilometri în adâncurile Grand Banks-ului din Newfoundland.

Nu e nevoie să-l vizitezi ca să-ţi aminteşti importanta lecţie oferită de *Titanic:* pericolul prea marii încercări în minunile tehnologiei. Cernobîl, *Challenger, Lagrange 3* şi Experimental Fusor One ne-au arătat unde poate duce aceasta.

Desigur că nu trebuie să uităm *Titanicul.* Dar să-l lăsăm să se odihnească în pace.

8.
AFACEREA

Ca de obicei, Roy Emerson se plictisea, deşi nu era dispus să admită nici măcar în sinea lui una ca asta. Cîteodată hoinărea prin atelierul lui foarte bine echipat cu maşini-unelte scînteietoare şi aparatură electronică, neputîndu-se decide cu care dintre năzbîtiile astea costisitoare să se joace în continuare. Uneori pornea la executarea unui proiect sugerat de vreuna dintre nenumăratele reţele "Magazin" şi apela la cîte un grup de persoane cu hobby-uri asemănătoare răspîndite în toată lumea. Rareori le cunoştea numele, adesea nu le ştia decît glumeţele apelative, şi avea grijă să nu şi-l dea nici pe al lui. De cînd fusese înregistrat ca făcînd parte dintre primele cîteva sute de bogătaşi din Statele Unite, învăţase care era valoarea anonimatului. Cîteva săptămîni mai tîrziu, totuşi oricărui proiect i se uza noutatea, şi el întrerupea legătura cu nevăzuţii parteneri de joc, schimbîndu-şi codul de identificare în aşa fel încît să nu mai poată fi găsit. Cîteva zile în şir băuse zdravăn şi îşi pierduse timpul explorîndu-şi notiţele personale al căror conţinut i-ar fi făcut să se ia cu mîinile de cap pînă şi pe primii pionieri ai comunicaţiilor electronice.

Din cînd în cînd, după demisia răbdătorului Joe Wickram, răspundea el însuşi unor anunţuri de "Servicii Personale", care-l intrigau. Rezultatele, rareori satisfăcătoare, nu contribuiau cu nimic la ameliorarea amorului său propriu. Vestea că Diana se recăsătorise nu l-a surprins cine ştie ce, dar cîteva zile i-a produs o stare depresivă, deşi încercase să o umilească printr-un dar de nuntă vulgar de scump.

Faptul că se juca şi nu lucra îl transformase pe Emerson într-un Roy foarte posomorit. Apoi, peste, noapte, apelul telefonic al lui Rupert Parkinson, aflat în croazieră cu trimaranul în Pacificul de Sud, i-a schimbat brusc starea de spirit.

— Care-i codul telefonului tău? începu Rupert brusc.

— De ce? De obicei eu nu-mi prea bat capul cu asta. Dar dacă e nevoie pot cupla NSA2. Singura problemă ce produce distorsiuni pe circuite de lungă distanţă. Aşa că nu vorbi prea repede şi nu exagera cu accentul ăla de Oxford.

— Cambridge, te rog, şi Harvard. Asta e.

Urmă o pauză de cinci secunde, plină de păcănituri şi ţiuituri. Apoi vocea lui Rupert Parkinson, uşor distorsionată, dar totuşi identificabilă, reveni pe fir.

— Acum mă auzi? Bine. Îţi aduci aminte de ultima întîlnire a Consiliului de conducere şi de comunicarea despre microseferele de sticlă?

— Desigur, răspunse Emerson, puţin enervat; se întreba dacă nu cumva se făcuse iarăşi de rîs. Trebuia să verifice. A fost corectă presupunerea mea?

— Nu mă mai bate la cap, omule, aşteaptă să-ţi explic. Avocaţii noştri au luat masa de cîteva ori cu avocaţii lor. Nu ne-au spus cine este clientul, dar noi l-am descoperit destul de uşor. O reţea de televiziune britanică, nu are importanţă care, crede că ar putea face un serial splendid — la timp, culminînd cu ridicarea efectivă a epavei. Dar ele şi-au pierdut interesul cînd au aflat cît ar costa şi afacerea a căzut.

— Păcat. Cît ar putea să coste?

— Ca să fabrici suficiente sfere pentru a ridica cincizeci de kilotone ar fi necesari cel puţin douăzeci de milioane de dolari. Şi asta doar la început. Trebuie să le duci acolo jos, bine distribuite. Nu poţi împrăştia pur şi simplu sferele în carcasa epavei; chiar dacă s-ar menţine un timp, foarte repede ar distruge vasul. Şi asta neluînd în considerare decît partea anterioară a navei, desigur, pupa strivită reprezintă altă problemă.

— Deci trebuia să o laşi nemişcată în adînc — pentru că este pe jumătate îngropată în mîl.

Asta presupune multă muncă cu submersibilele, şi nu sînt prea multe care să poată opera la adîncimea aia. Nu cred că poţi face treaba asta cu mai puţin de o sută de milioane. Ba mai mult.

— Aşadar, afacerea a căzut. Atunci pentru ce mi-ai mai telefonat?

— Ţi-a trebuit cam, mult ca să mă-ntrebi. Mi-am asumat un oarecare risc; şi noi, Parkinsonii, sîntem interesaţi. Străbunicul zace acolo, sau cel puţin bagajele, în cabina trei de la tribord.

— O avere de sute de super-"bătrîne".

— Tot ce e posibil, dar asta nu are importanţă; unele lucruri nu pot fi preţuite. Ai auzit vreodată de Andrea Bellini?

— Cred că a fost un jucător de baseball.

— A fost cel mai mare meşter sticlar din cîţi a cunoscut vreodată Veneţia. Nu se ştie nici în ziua de azi cum au fost realizate unele opere ale sale. În 1870, noi am cumpărat ceea ce era mai bun din colecţia Muzeului Sticlei; aceasta valora în felul ei cît Elgin Marbles. Multă vreme, Institutul Smithsonian ne-a rugat să i-o împrumutăm, dar noi am refuzat: era prea riscant să trimitem o încărcătură atît de preţioasă peste Atlantic. Pînă cînd, bineînţeles, a fost construită o navă care să nu fie în primejdie să se scufunde. Atunci n-am mai avut nici o scuză.

— Fascinant... Pentru că tot l-ai menţionat mai devreme, mi-amintesc că am văzut cîteva lucrări ale lui Bellini ultima dată cînd am fost la Veneţia. Dar nu s-or fi spart toate în timpul naufragiului?

— Mai mult ca sigur că nu: erau împachetate cu dibăcie, îţi dai seama. Numeroase obiecte din faianţă au supravieţuit, deşi nu au fost deloc protejate. Aminteşte-ţi că a fost scos la licitaţie acum cîţiva ani la Sotheby serviciul de masă White Star.

— Exact, îmi amintesc. Dar pare cam exagerat să ridici conţinutul unei întregi nave doar

pentru cîteva lăzi.

— Aşa e. Dar există un motiv major pentru care noi, Parkinsonii, sîntem direct interesaţi.

— Şi celorlalţi?

— Eşti destul de vechi afacerist ca să-ţi dai seama că puţină publicitate nu strică. Toată lumea va afla ale cui produse au contribuit la scoaterea navei.

Nu-i suficient, îşi zise Emerson în sinea sa. Parkinsonii ştiau cum să procedeze şi fără îndoială le va fi favorabilă. Pentru multă lume, epava era sacră, iar cei ce se atingeau de ea erau consideraţi profanatori de morminte.

Ştia că oamenii îşi ascund adesea adevăratele motive. De cînd erau în comitet, începuse să-l cunoască şi să-l îndrăgească pe Rupert, dar cu greu l-ar fi putut considera prieten intim; nu era uşor pentru un străin să se apropie de un Parkinson.

Rupert avea propriul său mod de a se răfui cu marea. Acum cinci ani marea îi răpise frumosul iaht de douăzeci şi cinci de metri *Aurora.* Vasul, dezarborat de o furtună cumplită în largul Siciliei, a fost prefăcut în ţăndări lovindu-se de stâncile care făcuseră atît de multe victime de-a lungul secolelor. Printr-o fericită întîmplare Rupert nu se afla la bord; era o cursă de rutină — de la Cowes la Bristol — pentru rearmare. A murit tot echipajul, inclusiv comandantul. Rupert Parkinson nu îşi revenise practic niciodată; pierduse dintr-o dată şi vasul şi, după cum se ştie, şi iubita. Imaginea playboy-ului, pe care o arbora acum pentru a se autoapăra, nu era decît o mască.

— Totul este foarte interesant, Rupert. Dar ce ai de gînd? Bănuiesc că nu ai în vedere să mă iei ca partener!

— Da şi nu. Deocamdată, este, cum se cheamă? — *un experiment mintal.* Aş vrea să comand un studiu de fezabilitate şi sînt gata să-l finanţez personal. Apoi, dacă proiectul va avea

vreun sens, îl voi supune comitetului de conducere.

— Dar o *sută de milioane!* N-ai nici o şansă de a convinge compania să rişte atît de mult. Acţionarii ne-ar băga la zdup cît ai clipi într-o temniţă sau într-un ospiciu, nu ştiu precis în care dintre ele.

— Ar putea costa şi mai mult — dar nu mă aştept ca firma Parkinson să aducă tot capitalul. Poate douăzeci sau treizeci de milioane. Am cîţiva prieteni care s-ar putea asocia şi ei.

— Dar tot n-ar fi de ajuns.

— Exact.

Urmă o lungă tăcere, spartă doar de slabele semnale dialogînd în contradictoriu ale sistemului de decodare care încerca în zadar să clarifice ceva.

— Foarte bine, zise Emerson în cele din urmă. Merg jumi-juma cu tine măcar în privinţa raportului de fezabilitate. Ce expert ai? Îl cunosc?

— Cred că da. Jason Bradley.

— O, omul cu caracatiţa gigantică!

— Nu numai. Dar uită-te de ce reputaţie se bucură!

— Şi de ce onorarii! L-ai întrebat? Este interesat?

— Foarte interesat — de altfel, ca orice altă firmă de inginerie oceanică. Sînt sigur că unii dintre ei ar fi dispuşi să contribuie chiar şi cu bani sau cel puţin să lucreze fără nici un profit, doar pentru ce se dă pe statul de plată.

— Perfect — dă-i zor! Dar cinstit vorbind, cred că e o afacere proastă. Cred că totul se va rezuma la foarte scump plătitul raport al domnului Bradley. Oricum, nu înţeleg ce vrei să faci cu cincizeci de mii de tone, sau cîte or fi ele, de fier vechi.

— Las' pe mine, mai am cîteva idei, dar deocamdată nu vreau să vorbesc despre ele. Dacă unele dintre ele merg, proiectul va merita banii

cheltuiţi. Poate îţi va aduce chiar şi un oarecare profit.

Emerson se întreba dacă "îţi" îi scăpase. Rupert era un fin psiholog şi ştia exact ce avea de făcut. El ştia, cu siguranţă, că interlocutorul său putea cu uşurinţă să-şi asume întreaga operaţie dacă ar fi dorit.

— Încă o chestie, continuă Parkinson. Înainte de a ajunge la o înţelegere; ceea ce nu se va întîmpla după ce voi primi raportul lui Bradley, nu trebuie să răsufle nimic. Mai ales Sir Roger nu trebuie să afle, altfel îşi va închipui că am înnebunit.

— Vrei să zici, îi replică Emerson, că ar exista vreun risc?

9.
PROFEŢII

Către: Redactorul şef al cotidianului *The Times*

De la: Lord Aldiss of Brightfount, OM Preşedintele Emerit al Science Fiction World Association

Domnule dragă,

Cel de-al treilea articol de fond al dvs. (15 apr. '07) privind planurile de a scoate la suprafaţă Titanicul demonstrează ce impact a avut acest dezastru, fără discuţie cel mai cumplit din istoria maritimă, asupra imaginaţiei omeneşti.

Un aspect extraordinar al tragediei constă în faptul că a fost descrisă cu o stranie precizie, cu *paisprezece ani rnai înainte.* Conform clasicei relatări a dezastrului, "A Night to Remember" de Walter Lord, în 1898 "un scriitor inventiv numit Morgan Robertson a plăsmuit o nuvelă despre un pachebot mult mai mare decît orice fusese

construit pînă atunci care naviga pe Atlantic. Robertson a îmbarcat pe el o mulţime de oameni bogaţi şi vanitoşi şi apoi l-a făcut să se strivească într-o noapte rece de aprilie, de un aisberg".

Pachebotul imaginat avea aproape aceleaşi dimensiuni, viteză şi deplasament cu ale *Titanicului.* El transporta, ca şi acesta, 3000 de persoane şi bărci de salvare numai pentru o parte din ei...

Coincidenţă, desigur. Dar există un mic amănunt care face să-mi îngheţe sîngele în vine. Robertson şi-a numit vasul său *Titan.*

Aş vrea să mai atrag atenţia asupra faptului că doi membri ai breslei pe care am onoarea să o reprezint, ca scriitor de science-fiction, au călătorit cu Titanicul. Unul dintre ei, Jacques Futrelle, este acum aproape dat uitării, şi pînă şi naţionalitatea sa este nesigură. Dar se bucurase de destul succes la vîrsta de treizeci şi şapte de ani cu *The Dia-mond* Master şi *The Thinking Machine* ca să poată călători, împreună cu soţia sa, cu clasa întîi (care, ca 97 la sută dintre doamnele de la prima clasă, şi numai 55 la sută din cele de la clasa a treia, a supravieţuit dezastrului). Mai vestit decît acesta a fost însă autorul unei singure cărţi, *A Journey in Other Worlds: A Romance of the Future* publicată în 1894. Un fel de ocol mistic în jurul Sistemului Solar din anul 2000, care descria antigravitaţia şi alte minuni. Arkham House reeditează cartea cu ocazia centenarului ei.

Am prezentat autorul ca "vestit", dar asta e o declaraţie incompletă. Numele lui a apărut în *New York American* din 16 aprilie 1912 în fruntea unei lungi liste "între 1500 şi 1800 de morţi".

Era multimilionarul John Jacob Astor, uneori etichetat drept "cel mai bogat om din lume". Mai mult ca sigur că a fost cel mai bogat scriitori de science-fiction care a trăit vreodată, chiar dacă asta o să-i rănească pe admiratorii defunctului L. Ron Hubbard, dacă o mai fi existînd vreunul.

Am onoarea de a fi d-le,
Sincerul dumneavoastră
Aldiss of Brightfount, OM
Preşedintele Emerit al SFWA

10.
"INSULA MORTULUI"

Orice meserie îşi are stelele sale de prestigiu, a căror faimă rareori depăşeşte graniţele profesiei lor.

Puţini ştiu care este cel mai bun contabil din lume, ori cel mai bun dentist, inginer de instalaţii sanitare, agent de asigurări, antreprenor de pompe funebre... ca să nu amintesc decît cîteva dintre ocupaţiile care nu sînt fascinante, dar sînt strict necesare.

Există însă cîteva îndeletniciri atît de bine văzute încît cei ce le practică devin nume de prestigiu. Primele fără îndoială, sînt teatrul şi filmul, în care oricine devine o vedetă ajunge să fie recunoscut de la prima vedere de o mare parte a omenirii. Urmează sporturile şi politica şi de asemenea crima, cum ar putea argumenta un cinic.

Jason Bradley nu se încadra în nici una dintre aceste categorii şi nu se aşteptase niciodată să devină celebru. Episodul cu *Glomer Explorer* se petrecuse cu mai bine de treizeci de ani în urmă şi, chiar dacă n-ar fi fost învăluit în secret, rolul său fusese mult prea obscur pentru a fi luat în seamă. Deşi fusese abordat în mai multe rînduri de scriitori care sperau să surprindă un nou aspect al Operaţiei JENNIFER, eforturile lor au fost zadarnice.

Se părea că, la acea dată, CIA considera că o singură carte pe această temă era suficientă şi începuse să-i descurajeze pe ceilalţi scriitori. Mulţi ani după 1974, Bradley a fost vizitat de gentlemeni

anonimi, dar politicoşi, care i-au amintit de documentele pe care le semnase la eliberare. Veneau întotdeauna cîte doi şi uneori îi ofereau diferite servicii de o natură destul de obscură. Deşi îl asigurau că vor fi "interesante şi bine plătite", el cîştiga foarte mulţi bani pe atunci cu instalaţiile petroliere din Marea Nordului, aşa că nu a fost tentat. Se scurseseră mai bine de 10 ani de la ultima vizită, dar nu avea nici o îndoială că acea Companie îl mai aveau încă stocat în vasta sa bancă de date de la Langley, sau pe unde s-o mai fi aflînd ea acum.

Misiunea care l-a făcut celebru a primit-o pe cînd se găsea în biroul său de la etajul patruzeci şi şase din Turnul Teague, acum un pitic pe lîngă ultimii zgîrie-nori din Houston. S-a întîmplat pe 2 aprilie şi la început Bradley a crezut că neprevăzutul lui client Jeff Rawlinigs i-a dat cu o zi mai tîrziu. În ciuda împovărătoarei sale responsabilităţi de director de exploatare a Platformei Hibernia, Jeff era recunoscut pentru simţul umorului; numai că trecuse ceva timp înainte ca Jason să ia problema în serios.

— Vrei să cred, zise el, că instalaţia ta de un milion de tone a fost scoasă din funcţiune de o *caracatiţă?*

— Nu în totalitate, doar Manifold 1, cel mai bun producător al nostru. Patruzeci de mii de barili pe zi. Cinci conducte de refulare, în plină activitate, racordate la el. Pînă ieri.

Hibernia, gîndi imediat Janson, seamănă cu o caracatiţă. Tentaculele, sau conductele, se întindeau pe fundul mării de la corpul central către cele douăsprezece puţuri care fuseseră sfredelite la trei mii de metri adîncime în nisipul bogat în petrol. Înainte de a ajunge pe platforma principală, conductele de refulare ale mai multor puţuri erau legate la un colector aflat de asemenea pe fundul mării, la vreo sută de metri adîncime.

Fiecare colector era un complex industrial automat de mărimea unei clădiri uriaşe, conţinînd tot echipamentul specializat necesar pentru mânuirea la înaltă presiune de gaze, petrolul şi apa epurînd din rezervoarele din adîncuri. Acum zeci de milioane de ani, Natura crease şi depozitase comoara asta ascunsă; n-a fost uşor de smuls.

— Spune-mi exact cum s-a întîmplat.

— Cu circuitul de protecţie?

— Da.

— Acum trei zile am început să primim datele. Fluxul era perfect normal, aşa că n-am fast prea îngrijoraţi. Apoi, deodată, ne-au fost tăiate datele, am pierdut orice posibilitate de informare pe monitor. Era evident că principalul trunchi de fibre optice fusese rupt, şi totul a fost întrerupt automat.

— Nu au fost probleme de supratensiune?

— Nu; de data asta, blocul limitator a funcţionat perfect.

— Şi apoi?

— SOP — am trimis jos o cameră de luat vederi — Eyeball Mark 5. Ghici ce s-a întîmplat?

— Au murit bateriile.

— Nu. Cablul de legătură s-a agăţat de ceva înainte de a ajunge la noi să vedem despre ce e vorba.

— Şi aparatul?

— Păi bucătăria nu este total mecanizată, iar Dubois poate folosi oricînd muncitori necalificaţi.

— Deci ai pierdut camera de luat vederi. Şi ce s-a mai întîmplat?

— N-am pierdut-o, ştiam *exact* unde se află, dar nu arăta decît nişte peşti. Aşa că am trimis un scafandru să descurce lucrurile. Şi să vadă despre ce e vorba.

— De ce nu un ROV?

Existau întotdeauna mai mulţi roboţi subacvatici — Remotely Operated Vehicles, în

orice cîmp petrolier din larg. Vremurile în care scafandrii umani făceau totul apuseseră de mult.

La capătul celălalt al firului domnea o tăcere jenantă.

— Mă temeam că o să pui întrebarea asta. Am avut cîteva accidente; doi ROV-i sînt în curs de recondiţionare, iar restul sînt folosiţi într-o acţiune de urgenţă de pe Platforma Avalon.

— Nu a fost ziua ta norocoasă, nu-i aşa? De aceea ai chemat Cooperaţia Bradley pentru care "Nimic nu-i prea adînc"! Continuă, deci.

— Scuteşte-mă cu sloganurile astea răsuflate. Fiindcă adîncimea nu-i decît de nouăzeci de metri, am trimis un scafandru, într-un echipament standard heliox. Ai auzit vreodată pe cineva *ţipînd în heliu?* Nu-i un zgomot prea plăcut...

Cînd l-am readus la suprafaţă şi a putut vorbi din nou, a spus că întreaga instalaţie a fost acoperită de caracatiţă. Jura că avea o sută de metri. E ridicol, bineînţeles, dar fără îndoială că era un monstru.

— Oricît ar fi de mare, o porţie de dinamită tot ar determina-o să se mişte.

— E prea riscant. Ştii ce se află acolo, doar ai ajutat şi tu la montarea instalaţiilor.

— Dacă încă mai funcţionează camera de luat vederi, nu se poate vedea fiara?

— I-am întrezărit tentaculele — dar nu-i chip să-i apreciezi dimensiunile. Bănuim că s-a strecurat adînc în interior; ne temem că ar putea dezafecta şi mai multe cabluri.

— Cred că nu-ţi închipui că s-a îndrăgostit de conducte?

— Foarte nostim. Eu mă întreb dacă nu vrea să le mănînce. Ştii — blestematul de Efect de Oază, despre care tot pălăvrăgeşte presa.

Bradley auzise într-adevăr de *asta.* Orice produs artificial aflat în mare, departe de a fi dăunător mediului înconjurător, era practic irezistibil de atractiv pentru viaţa marină şi adesea

devenea o ţintă pentru bărcile de pescuit şi un paradis pentru pescarii cu undiţa. Uneori se întreba chiar cum de reuşiseră peştii să supravieţuiască înainte ca omenirea să înceapă scotocirea epavelor de pe fundul mărilor.

— Poate că o bucată de carne de vită ar putea constitui o momeală; sau o emisie puternică de infrasunete.

— Nu ne interesează cum o scoţi de acolo, numai să nu dezafecteze instalaţia. Oricum, pare un lucru pe care-l puteţi rezolva, tu şi Jim, bineînţeles. Dacă-i pregătit pentru asta.

— El este întotdeauna pregătit.

— Cît de repede poţi ajunge la Sf. John? Un redactor, Chevron, te poate duce într-o oră din Dallas. Cît cântăreşte Jim?

— Una virgulă cinci tone.

— Nici o problemă. În cît timp ajungi la aeroport?

— Dă-mi trei ore. Asta nu-i genul meu obişnuit de afaceri — va trebui să fac unele investigaţii.

— Şi plata, în baremurile obişnuite?

— Da, o sută de mii, plus cheltuielile.

— Şi "nevindecat, neplătit"?

Bradley zîmbi; expresia, veche de secole, pentru cheltuielile de salvare a unei nave nu mai fusese invocată, probabil, niciodată într-o situaţie similară, dar părea aplicabilă. Şi nici nu era ceva greu de făcut. O sută de metri! un fleac...

— Desigur. Telefonează-mi peste o oră pentru confirmare. Între timp, te rog trimite-mi prin fax planurile colectorului, ca să-mi împrospătez cunoştinţele.

— Bine, şi voi vedea ce mai pot găsi pentru tine pînă la următorul apel.

Nu-şi pierdu timpul cu împachetatul; Bradley avea întotdeauna două geamantane pregătite; unul pentru tropice, altul pentru Arctica. Primul era foarte puţin folosit; cele mai multe angajamente

ale lui, după cîte se pare, erau în cele mai incomode zone din lume; nici acesta nu făcea excepţie. Vremea pe Atlanticul de Nord în această perioadă a anului era probabil rece şi aspră; dar nu avea prea multă importanţă la o sută de metri adîncime.

Cei ce-şi închipuiau că Jason Bradley era un dur, un necioplit, ar fi fost surprinşi de următoarea lui acţiune. Apăsă un buton de pe consolă, se lungi în şezlong şi închise ochii. Aparent adormise.

Trecuseră mulţi ani pînă cînd descoperise identitatea acelei muzici tulburătoare, care plutise pe puntea *Glomar Explorer-ului* în urmă cu aproape jumătate de viaţă. Chiar atunci, îşi dădu seama că partitura fusese inspirată de mare, ritmul lent al valurilor era inconfundabil. Şi cum se potrivise să fie şi compozitorul rus, cel mai bine cotat dintre cei trei titani ai ţării, adesea menţionat alături de Ceaikovski şi Stravinski...

După cum făcuse cu mult timp în urmă însuşi Serghei Rachmaninov, Jason Bradley rămase încremenit înaintea "Insulei Mortului" de Arnold Bocklin şi acum o vedea cu ochii minţii. Uneori se identifica de-a binelea cu misterioasa fantomă învăluită în giulgiu stînd în picioare, în barcă alteori se credea luntraşul (Charon?), sau sinistra încărcătură purtată spre ultimul său loc de odihnă de sub chiparoşi.

Era un ritual secret care se petrecea de mulţi ani şi despre care el credea că-i salvase viaţa nu numai o dată. În timp ce era absorbit de muzică, subconştientul lui, care aparent nu se interesa de asemenea banalităţi, era de fapt foarte preocupat de analizarea a ceea ce urma să facă şi cu viitoarea acţiune de salvare prevăzînd eventualele probleme. Cam acesta era mai-bine-de-jumătate-în-serios principiul lui Bradley, pe care n-avea de gînd să şi-l schimbe cu altul prea curînd.

Se ridică, deconectă modulul muzical şi îşi deplasă scaunul în dreptul uneia din cele şase

claviaturi. NeXT Mark 4, în care înmagazinase majoritatea fişierelor şi informaţiilor, era departe de a reprezenta ultimul cuvînt în ce priveşte computerele, dar afacerile lui Bradley prosperaseră cu ajutorul lui, şi deci îl păstrase conform principiului: "Dacă funcţionează, nu-l schimba".

— E aşa cum presupuneam, mîrîi el in timp ce examina datele înmagazinate în "CARACATIŢA". "Dimensiunea maximă cînd este complet întinsă poate atinge 10 metri. Greutatea 50—100 kilograme". Jason nu văzuse niciodată o caracatiţă şi cu atît mai puţin una care să aibă asemenea dimensiuni şi ca majoritatea scafandrilor le considera nişte creaturi încîntătoare şi inofensive. Faptul că ele puteau fi agresive, ba chiar periculoase, era o idee pe care nu o luase niciodată în serios.

"Vezi şi Sport, Subacvatic".

Merse la ultima trimitere, şi citi cu un amestec de amuzament şi surpriză. Deşi practicase adesea sporturile subacvatice, încerca dispreţul tipic al profesionistului faţă de amatorii SCUBA-nauţi. Mulţi dintre aceştia îl abordaseră cerîndu-i de lucru, complet necunoscători ai faptului că cea mai mare parte a muncii lui se desfăşura la adîncimi prea mari pentru un om neprotejat, adesea la luminozitate şi chiar vizibilitate zero.

Dar îi admira pe curajoşii scafandri de la Puget Sound, care luptau cu adversari mai grei decît ei şi înregistraţi cu de patru ori mai multe braţe decît ei, şi pe care îi aduceau la suprafaţă fără să-i vatăme. (Aceasta se pare că este una din regulile jocului; dacă răneşti caracatiţa înainte de a o duce înapoi în mare, eşti descalificat).

Scurtele secvenţe video ale enciclopediei erau materiale de coşmar: Bradley se întreba cum de mai pot dormi plonjorii de la Puget Sound. Dar datele i-au oferit cîteva informaţii de mare importanţă. Cum puteau aceşti sportivi nebuni, şi sportive, destul de numeroase şi ele, să convingă o

moluscă paşnică să iasă din culcuşurile ei şi să dea o luptă de "mînă-la-tentacul"? Nu credea că răspunsul era aşa de simplu.

Oprindu-se să dea cîteva ordine furnizorului său, îşi înhaţă sacul de călătorie şi plecă la aeroport.

"Suta de mii cea mai uşor de cîştigat vreodată", îşi zise Jason Bradley.

11.

ADA

Un copil care are doi părinţi ieşiţi din comun are un dublu handicap şi familia Craig îi îngreunase şi mai mult viaţa fiicei lor punîndu-i numele Ada. Acest mult-trîmbiţat tribut, adus primului teoretician al computerelor, mărturisea ambiţia lor în legătură cu viitorul copilului, speranţa lor sinceră fiind ca ea să aibă un destin mai fericit decît tragica fiică a lordului Byron, Ada, Lady Lovelace.

A fost o mare dezamăgire, totuşi, cînd Ada nu manifestă nici un talent deosebit pentru matematică. La vîrsta de şase ani, glumeau prietenii familiei Craig, copilul ar fi putut să descopere măcar teorema binomului. Dar ea folosea computerul fără a manifesta vreun interes real pentru operaţiile sale; pentru ea nu era decît unul din accesoriile gospodăreşti, ca vidohonurile, telecomenzile, sistemele comandate verbal, ecranul TV, faxul color...

Ada dădea impresia chiar că ar avea oarecare dificultăţi cu logica obişnuită, găsind că porţile *AND, NOR* şi *NAND* sînt înşelătoare. A căpătat aversiune din primul moment faţă de spaţiile boleene şi era cunoscut că izbucnea în lacrimi în faţa formulei DACĂ/ATUNCI.

— Lasă-i timp, pleda Donald înaintea impacientatei Edith. Nu-i nimic în neregulă cu inteligenţa ei. Aveam vreo zece ani cînd am înţeles ce-i aia o buclă recursivă. Poate că va fi o artistă. Ultima oară a primit A la pictură, modelaj în lut...

— Şi D la aritmetică. Şi ce-i mai rău e că nici nu-i pasă. Asta mi se pare cel mai deranjant.

Donald nu era de acord, dar îşi dădea seama că dacă ar fi spus-o, asta ar fi dat naştere la noi discuţii. El o iubea prea mult pe Ada ca să-i poată găsi vreun defect; pe el nu-l interesa nimic altceva atît timp cît era fericită şi mergea destul de bine cu şcoala. Uneori ar fi dorit să n-o fi împovărat cu

acest nume evocativ; dar Edith se arăta decisă să-şi facă fiica un geniu. Iată care era tema neînţelegerilor lor. Fără îndoială, dacă nu ar fi fost Ada, ei s-ar fi despărţit demult.

— Ia spune, ce facem cu căţelul? întrebă el dornic să schimbe subiectul. Nu mai sînt decît trei zile pînă la aniversarea ei — şi i-am promis.

— Ei, zise Edith, potolită pentru un moment, nu s-a hotărît încă. Sper că nu o să-şi aleagă unul prea mare. Vreun uriaş danez, de pildă. Şi oricum, n-a fost o promisiune. Noi i-am spus că asta depinde de rezultatele pe care le va obţine la testul şcolar.

Tu i-ai spus, se gîndi Donald. Orice rezultat ar obţine, Ada îşi va primi căţelul. Chiar dacă vrea un lup irlandez, care între noi fie vorba, cred că ar fi cîinele cel mai potrivit pentru casa asta enormă.

Donald nu era nici acum sigur că fusese o idee bună, dar şi-o putea permite. Renunţase de mult să discute în contradictoriu cu Edith o dată ce aceasta se hotăra într-un fel sau altul. Ea se născuse şi crescuse în Irlanda şi era decisă ca şi Ada să se bucure de acelaşi privilegiu.

Castelul Conroy fusese neglijat peste o jumătate de secol şi unele părţi din el erau acum aproape ruinate. Dar ce rămăsese era şi mai mult decît suficient pentru o familie modernă, şi grajdurile erau încă în foarte bună stare, pentru că fuseseră luate în folosinţă de o şcoală de călărie. După o curăţare viguroasă şi un război chimic extensiv, au prevăzut modernizări deosebite cu computere şi echipament de comunicaţie. Cei din partea locului considerau că asta prezenta o schimbare foarte jalnică.

Dar, în general, erau destul de prietenoşi: în definitiv, Edith era o irlandeză care se căpătuise, fie şi prin mariajul ei cu un englez. Iar ei aprobau din toată inima eforturile familiei Craig de a restaura vestitele grădini, din secolul al nouăsprezecelea.

Una din principalele mişcări ale lui Donald, după ce au făcut locuibil parterul din aripa vestică, a fost de a renova *camera obscură* a cărei cupolă era o adăugire în stil Victorian tîrziu (unii îi ziceau excrescenţă) aflată pe crenelurile castelului. Ea fusese instalată de lordul Francis Conroy, un pasionat astronom amator şi cel ce construise telescopul, în ultima decadă a vieţii lui, cînd era paralizat. Prea mîndru pentru a fi împins pe domeniul său cu un cărucior, îşi petrecea ore întregi supraveghindu-şi imperiul din această poziţie avantajoasă, şi transmiţîndu-şi instrucţiunile, prin semnale luminoase, armatei sale de grădinari.

Instrumentele optice se găseau încă într-o stare surprinzător de bună, aducînd o strălucită imagine a lumii din afară pe masa orizontală de vizionare. Ada fusese fascinată de aparatură, încercînd sentimentul puterii în timp ce urmărea împrejurimile castelului. Declarase că e mai grozav decît TV-ul sau decît plicticoasele filme pe care le proiectau părinţii ei.

Şi aici, sus, pe creneluri, nu mai auzea tonul mînios al vocilor lor.

12.
CARACATIŢA

Primele ştiri proaste sosiră nu mult după ce Bradley se aşeză să-şi mănînce dejunul tardiv. *Chevron — Canada* îşi hrănea bine pasagerii importanţi şi Jason ştia că o dată ajuns la St. John n-o să aibă răgaz pentru mese regulate şi tihnite.

— Scuzaţi-mă că vă deranjez, domnule Bradley, spuse Stewardul, dar sînteţi chemat la telefon urgent de directorul centrului.

— Nu pot vorbi de aici?

— Cred că nu, acolo este şi video-ul. Trebuie să mergeţi în spate.

— La dracu, zise Bradley, luînd o înghiţitură din minunata friptură de Texas. Împinse farfuria la o parte şi se îndreptă spre cabina de comunicaţii din partea din spate a reactorului. Video-ul avea sens unic, aşa că nu-şi făcu scrupule să mestece mai departe în timp ce Rawlings vorbea.

— Am făcut cîteva cercetări, Jason, în legătură cu dimensiunile caracatiţelor. Oamenii de pe platformă n-au fost prea încîntaţi aflînd că îţi baţi joc de estimările lor.

— Cu atît mai rău. Am verificat în enciclopedia mea. Cea mai mare caracatiţă nu depăşea zece metri.

— Atunci ia fă bine şi uită-te la asta.

Deşi imaginea care lumina ecranul era evident o fotografie foarte veche, avea o calitate excelentă. Prezenta un grup de oameni pe plajă, în jurul unei mase informe de dimensiunile unui elefant. Au urmat cîteva fotografii într-o succesiune rapidă; toate erau la fel de clare, dar nu se înţelegea ce reprezentau.

— Dacă trebuie să ghicesc ce reprezintă, spuse Bradley, aş zice că e o balenă foarte descompusă. Am văzut şi am mirosit destule. Chiar aşa arată; dar dacă nu eşti biolog marin, nu o poţi identifica. Aşa s-a născut legenda despre şerpii marini.

— Nu-i rău, Jason. Asta-i *exact* ce credeau şi cei mai mulţi experţi prin 1896. Mai precis în Florida, pe plaja de la St. Augustin.

— Mi se răceşte friptura, şi ce-mi arăţi tu nu-mi prea deschide apetitul.

— Nu te mai reţin mult. Ceea ce ai văzut cîntărea vreo cinci tone; din fericire, o bucată din ea a fost păstrată la Institutul Smithsonian, aşa că după cincizeci de ani oamenii de ştiinţă au putut s-o reexamineze. Era o caracatiţă; şi probabil că avea o anvergură de aproape şaptezeci de metri. Aşa că, dacă scafandrii noştri bănuiesc că are o sută, diferenţa nu ar fi prea mare.

Bradley rămase cîteva momente tăcut, prelucrând în minte această neplăcută şi neaşteptată informaţie.

— Nu cred pînă cînd n-o văd, zise el, deşi nu sînt sigur că ţin prea mult la asta.

— Apropos, zise Rawlings, n-ai spus nimănui nimic?

— Sigur că nu, se răsti Jason, plictisit chiar şi de simpla aluzie.

— Păi, mass-media a aflat totuşi; în titlurile faxurilor informative a şi fost numit Oscar.

— Bună publicitate: şi de ce te temi?

— Noi sperăm că o să poţi scăpa de fiară fără să-ţi privească nimeni peste umăr. Acum trebuie să avem grijă să nu fie vătămat micuţul Oscar. Vor apărea acolo oameni de la World Wildlife. Ca să nu mai vorbim de cei de la Bluepeace.

— Nebunii ăia?

— Poate. Dar WW trebuie luat în serios; îţi aminteşti pe cine au preşedinte. Nu vreau să supărăm Palatul.

— Voi încerca să fiu drăguţ. Fără bombiţe — nici măcar una mică.

Prima muşcătură din friptură, călduţă acum, i-a readus în minte o întîmplare de demult. Bradley îşi amintea că mîncase, de mai multe ori, şi chiar îi plăcuse, caracatiţă.

Spera că o să poată evita inversul acestui scenariu.

13.
PUTEREA PIRAMIDEI

Cînd Ada, suspinînd, a fost trimisă în camera ei, Edith şi Donald Craig se uitară unul la celălalt cu o neîncredere reciprocă.

— Nu înţeleg, zise, în cele din urmă, Edith. N-a mai fost niciodată pînă acum neascultătoare şi de altfel se înţelegea foarte bine cu doamna Ives.

— Şi ăsta-i tipul de test la oare ea e foarte bună de obicei, fără ecuaţii, doar multiple posibilităţi de opţiune şi poze frumoase. Hai să mai citim o dată bileţelul...

Edith i-l întinse în timp ce continua să examineze hîrtia care le produsese neliniştea.

"Dragă D-le Craig,

Îmi pare foarte rău că trebuie să vă aduc la cunoştinţă că am fost nevoită să o suspend pe Ada de la cursuri pentru indisciplină.

Astăzi de dimineaţă clasa ei a dat testul-standard de percepţie vizuală. Ea a rezolvat extraordinar de bine (95 la sută) toate problemele, cu excepţia problemei nr.15. Spre surprinderea mea, a fost singura din clasă care a dat răspuns incorect la această întrebare foarte simplă.

Cînd i-am atras atenţia, a negat categoric că greşise. Chiar cînd i-am arătat răspunsul imprimat, a refuzat să-şi recunoască greşeala şi a susţinut cu încăpăţînare că greşeau toţi ceilalţi! În această situaţie a devenit absolut necesar, pentru menţinerea disciplinei în clasă, să o trimit acasă.

Regret cu adevărat, pentru că de obicei ea este un copil foarte bun. Poate că o să discutaţi cu ea şi o veţi face să judece raţional.

Cu Sinceritate,

Elizabeth Ives (directoare)

— Aproape că face impresia, zise Donald, că a încercat deliberat să cadă la test.

Edith dădu din cap.

— Nu cred. Chiar şi cu greşeala asta, tot a trecut cu bine.

Donald se uită la figura geometrică, viu colorată, care produsese toată încurcătura.

— Nu-i decît un singur lucru de făcut, zise el. Tu du-te şi stai cu ea de vorbă ca să o linişteşti. Acordă-mi zece minute, şi cu un foarfece şi nişte

carton o să stabilim o dată pentru totdeauna figura, ca să nu mai existe nici o discuţie de aici înainte.

— Mă tem că aşa atacăm simptomele, nu boala. Trebuie să aflăm *de ce* susţine că are dreptate. Asta-i aproape *patologic.* Ar trebui să o ducem la un psihiatru.

Lui Donald îi trecuse deja prin minte ideea, dar o respinsese imediat. Mai tîrziu avea să-şi amintească adesea de ironia acestui moment.

În timp ce Edith o consola pe Ada, el măsură iute, cu creionul şi rigla în mînă, triunghiurile necesare, le tăie din carton şi le uni capetele pînă cînd realiză trei modele cu două din cele mai simple figuri posibile — două tetraedre şi o piramidă, toate trei cu laturile egale. Părea un exerciţiu copilăros, dar era tot ce putea face pentru iubita şi tulburata lui fiică.

"15 (a)" citi el. "Se dau două tetraedre identice. Fiecare are drept suprafaţă, triunghiuri echilaterale, în total 8. Dacă oricare două feţe sînt suprapuse, cîte suprafeţe va avea noua figură unitară?"

Era un experiment de gîndire atît de simplu încît orice copil ar fi fost capabil să-l rezolve. Cînd două din cele opt laturi sînt înghiţite de figura romboidală rezultată, evident că răspunsul este şase. Cel puţin aşa, Ada va vedea care este *adevărul...*

Ţinîndu-l între degetul mare şi arătător, Donald răsuci micul romb din carton, de mai multe ori, apoi îl aruncă, suspinînd, pe birou. El se desfăcu imediat în cele două componente.

"15 (b) Se dau un tetraedru şi o piramidă, fiecare au laturi de aceiaşi lungime. Totuşi, piramida, avînd ca bază un pătrat, are patru suprafeţe triunghiulare. Astfel, la un loc, cele două figuri au nouă suprafeţe.

Dacă fiecare dintre cele două feţe triunghiulare sînt puse în contact, cîte suprafeţe va avea figura rezultată?"

Şapte, evident, mirii Donald, pentru că două din cele nouă originale se vor pierde în interiorul figurii tridimensionale.

Cu mişcări încete basculă mica formă romboidală pînă cînd o pereche de triunghiuri se contopi.

Apoi miji ochii.

Apoi îi căzu falca.

Rămase tăcut un moment, refuzînd să-şi creadă ochilor. Un zîmbet vag i se întipări pe figură şi exclamă, cu calm, străbătînd încăperea:

— Edith, Ada, vreau să vă arăt ceva.

Ada intră cu ochii roşii şi smiorcăindu-se încă; se apropie de ea şi o luă în braţe.

— Ada, şopti el, mîngîindu-i uşor părul, sînt foarte mîndru de tine.

Surprinderea de pe faţa Edithei îl încîntă mai mult decît ar fi fost cazul.

— Nu-mi vine să cred, zise el. Răspunsul era atît de clar încît cei care au întocmit figurile nu s-au mai obosit să îl verifice. Ia uitaţi-vă...

Ţinînd în mînă piramida cu cinci suprafeţe, lipi o faţă a ei de tetraedrul cu patru suprafeţe.

Nona formă rezultată avea cinci suprafeţe — şi nu, cum era "evident", şapte.

— Deşi am găsit răspunsul, continuă Donald, cu o teamă plină de respect în voce privind la fiica sa, acum zîmbitoare, nu-l pot vizualiza mintal. Cum de ai *ştiut* tu că suprafeţele se vor alinia aşa?

Ada privea nedumerită.

— Dar cum ar putea fi altfel? întrebă ea.

Se scurse o bună bucată de timp până cînd Donald şi Edith realizară răspunsul şi aproape simultan ajunseră la aceeaşi concluzie.

O fi avînd Ada o slabă comprehensiune pentru logică şi analiză — dar simţul spaţiului, intuiţia geometrică erau extraordinare. La 9 ani erau, desigur, mult superioare simţurilor părinţilor săi. Nemaivorbind de cei care întocmiseră testul...

Tensiunea creată slăbi treptat. Edith izbucni în rîs şi acum toţi se îmbrăţişau cu o bucurie copilărească.

— Biata domnişoară Ives! chicoti Donald. Să vezi cînd o să-i spun că are în clasă un Ramanujan al geometriei!

Acesta a fost unul dintre ultimele momente fericite din căsătoria lor; le-a revenit adesea în memorie în anii amari care au urmat.

14.
ÎN VIZITA LA OSCAR

— Pentru ce li se spune întotdeauna chestiilor ăstora Jim? întrebă reporterul, abordîndu-l pe Bradley la Aeroportul St. John. Era surprins că nu venise decît unul singur, avînd în vedere vîlvă pe care o stîrnise misiunea lui. Desigur, unul putea fi chiar prea mult, dar, cel puţin, nu trebuia să facă faţă celor de la Blue Peace.

— De la primul scafandru care purta o armură pe el, cînd au scos aurul *Lusitaniei* prin '30. Bineînţeles că au survenit multe îmbunătăţiri...

— Ce fel?

— Păi, sînt autopropulsaţi, şi aş putea sta închis în Jim cincizeci de ore, la doi kilometri adîncime, deşi n-ar fi prea plăcut. Chiar şi cu braţe servoasistate, patru ore reprezintă maximum de timp de lucru eficient.

— N-o să mă băgaţi pe mine într-o chestie din asta, zise reporterul, în timp ce cele o mie cinci sute de kilograme de titan şi plastic, care-l însoţeau pe Bradley la Houston, au fost ridicate cu grijă într-un elicopter Chevron. Numai *privindu-i* mă simt cuprins de claustrofobie. Mai ales cînd, vă amintiţi...

Bradley ştia ce urma şi se eschivă făcînd semn de rămas bun cu mîna, în timp ce se îndrepta spre elicopter. Întrebarea, într-o formă sau alta, îi

fusese pusă de cel puţin doisprezece reporteri, care sperau să obţină ceva de la el. Dar au rămas cu toţii descumpăniţi, şi au fost nevoiţi să scornească un titlu fantezist. "Omul de fier în costum de titan".

— Vă temeţi de stafii? fusese întrebat chiar şi de unii scafandri. Aceştia fuseseră, de altfel, singurii cărora le răspunsese în mod serios.

— De ce m-aş teme? replica el întotdeauna. Ted Collier a fost cel mai bun prieten al meu; şi numai Dumnezeu ştie cîte chefuri am făcut împreună (şi cîte fete am împărţit, ar fi trebuit să adauge el). Ted ar fi fost încîntat; nu mi-l puteam permite pe Jim pe vremea aceea, dar cum l-am obţinut la un sfert din cît a costat construirea lui. Operă de artă — nu s-a defectat niciodată. Mare ghinion că Ted a fost prins în capcană înainte de a fi scos din cuşca aia avariată. Jim l-ar fi ţinut în viaţă cu trei ore în plus faţă de cît fusese garantat. Într-o bună zi, poate voi avea nevoie de aceste trei ore.

Dar nu de data asta, spera el, dacă ingredientul lui secret mergea. Era prea tîrziu ca să se poată retrage din afacere; spera că enciclopedia, care înşelase într-un detaliu important, era totuşi exactă cu celelalte informaţii.

Jason a fost impresionat, ca de obicei, de dimensiunile Platformei Hibernia, chiar dacă nu apărea decît o parte din ea deasupra nivelului mării. Insula compactă de un milion de tone arăta ca o fortăreaţă, conturul ei inegal îndreptînd un cîmp de foc în toate direcţiile. Şi chiar fusese plănuită pentru respingerea unui implacabil, deşi inuman, inamic — marile aisberguri care se deplasau din culcuşul lor arctic. Inginerii susţineau că structura putea face faţă unui impact oricît de mare. Nu toată lumea era de acord cu ei.

A trecut un timp pînă cînd elicopterul a putut ateriza pe platforma de pe acoperişul clădirii cu mai multe etaje; era ocupată de un elicopter RAF,

care a trebuit tras deoparte înainte de a atinge ei pista. Bradley aruncă o privire la însemnele elicopterului şi-şi şopti:

— Cum de află ăştia atît de repede?

Preşedintele lui World Wildlife îl întîmpină, de cum coborî pe platforma bătută de vînt, în timp ce palele rotorului se potoleau treptat.

— Dl. Bradley? Sînteţi o celebritate, mă bucur să vă cunosc.

— Eh, — mulţumesc, alteţă.

— Această caracatiţă e *chiar* atît de mare cît se spune?

— Asta intenţionez să aflu şi eu.

— Mai bine dumneata decît mine. Şi cum îţi propui să procedezi?

— Ah — acesta e un secret profesional. — Sper că nu vei folosi violenţa.

— Am promis deja să nu folosesc armament nuclear... domnule.

Un zîmbet fugar trecu pe faţa prinţului, arătînd către un fel de extinctor extraplat pe care îl pregătea cu grijă Bradley.

— Cred că eşti primul scafandru care duce *aşa ceva* sub apă. O să-l foloseşti ca pe o seringă hipodermică? Nu crezi că pacientul se va împotrivi?

Nu-i rea propunerea, zîmbi în sinea sa Bradley; hai să-i dăm şase puncte din zece. Eu nu sînt cetăţean britanic, deci nu mă poate trimite în Turn dacă refuz să-i răspund la întrebare.

— Cam aşa ceva, alteţă. Dar nu produce o vătămare de durată.

Sper, adăugă el în gînd. Mai sînt şi alte posibilităţi; Oscar ar putea rămîne complet indiferent; sau ar putea crea probleme. Bradley se gîndea că va fi perfect apărat de armura de metal al lui Jim, dar era destul de inconfortabil să înaintezi ca o mazăre într-o păstaie.

Prinţul părea încă îngrijorat şi Bradley era aproape sigur că nu în legătură cu ceea ce-l aştepta

pe protagonistul uman în întîlnirea ce ar urma să aibă loc. Cuvintele Majestăţii Sale Regale confirmară de îndată această presupunere.

— Te rog să reţii, domnule Bradley, că această creatură este unică. Este pentru prima oară cînd cineva vede un asemenea specimen viu. Şi e probabil cel mai mare animal din lume. *Poate cel mai mare din cîte au existat vreodată.* Oh, unii dinozauri cîntăreau mai mult, cu siguranţă — dar ei nu aveau o asemenea anvergură.

Bradley se mai gîndea încă la avertisment în timp ce se scufunda lent în mare, iar lumina palidă a soarelui Atlanticului de Nord se ştergea în întunericul deplin. Nu-l alarmaseră; mai degrabă îl amuzaseră. Dacă ar fi fost fricos din fire n-ar fi făcut meseria asta. Şi simţi că nu mai era singur; două fantome coborau în adânc împreună cu el.

Una era cea a primului om care descoperise această lume, eroul copilăriei sale, William Beebe, care pătrunsese dincolo de graniţele abisului cu batiscaful lui primitiv, din anii 1930. Iar celălalt era Ted Collier, care murise chiar pe locul unde se afla acum Bradley — calm şi impasibil, fiindcă aşa i-a fost scris.

— Mă apropii de ţintă, vizibilitatea cam la douăzeci de metri, nu pot vedea încă instalaţia.

Cei de deasupra îl urmăreau prin radiolocator; apoi, destul de neclar, prin camera de luat vederi.

— Ţintă la treizeci de metri, coordonate doi, doi, zero.

— O văd, curenţii sânt probabil mai puternici decît ne-am închipuit noi. Acum lovesc puntea.

Cîteva secunde totul fu ascuns într-un "nor" de mîl, şi — ca întotdeauna în asemenea momente — îşi aminti de Apollo 11 "stîrnind puţin praf". Curentul împrăştie ceaţa întunecată şi el putu distinge acum masivul complex mărit în mod exagerat de cele două fascicule luminoase provenind din farurile exterioare ale lui Jim.

Părea că pe fundul mării fusese instalată o fabrică de chimicale destul de mare, care devenise un loc de întîlnire pentru miliarde de peşti Bradley distingea mai puţin de un sfert din întreaga instalaţie. Cea mai mare parte din ea nu putea fi văzută din pricina depărtării şi a întunericului. Dar cunoştea destul de bine configuraţia, pentru că petrecuse o bună parte din timpul său preţios, zadarnic, şi din cînd în cînd periculos, într-o instalaţie aproape identică.

Un masiv schelet din tuburi de oţel, aproape de grosimea unui om, forma o cuşcă deschisă în jurul unui ansamblu de valve, conducte şi vase de presiune, străbătute de cabluri şi diferite ţevi mărunte. Părea că fuseseră aruncate acolo de-a valma, fără nici un rost, dar Bradley ştia că fiecare piesă fusese planificată cu grijă pentru a fi pe măsura imensei forţe din adîncuri.

Jim nu avea picioare; sub apă, ca şi în spaţiu, aceste echipamente erau adesea mai degrabă o belea decît un ajutor, iar mişcările îi puteau fi controlate cu mare precizie prin jeturi de joasă presiune. Trecuse mai bine de un an de cînd Bradley pusese pe el armura mobilă. La început îi fusese mai greu, dar apoi vechile deprinderi îşi spuseseră cuvîntul.

Se lăsa purtat uşor spre obiectiv, planînd cu cîţiva centimetri deasupra fundului mării ca să nu stârnească din loc mîlul. Aceasta era o situaţie în care buna vizibilitate avea *mare* importanţă, şi era bucuros că prin cupola emisferică a lui Jim putea să privească de jur-împrejur.

Amintindu-şi de soarta camerei de luat vederi, care zăcea la cîţiva metri mai departe într-o încurcătură de cabluri subţiri, Bradley se opri chiar în partea exterioară a scheletului colectorului, întrebîndu-se care ar fi fost cel mai bun mod de a pătrunde înăuntru. Primul său obiectiv era să găsească ruptura din cablul de fibre optice; ştia traseul acestuia, aşa că nu-şi făcea probleme. Al

doilea scop era să-l evacueze pe Oscar, lucru nu tocmai uşor.

— Înaintez, raportă el celor de sus. Mă îndrept spre intrarea în obiectiv: Tunelul de Acces B... N-am prea mult loc pentru manevre, dar nu-i nici o problemă...

Atinse, foarte uşor, peretele de metal al coridorului circular, şi realiză că un zgomot uniform, de joasă frecvenţă "zamp, zamp, zamp..." venea spre el de undeva din labirintul de rezervoare şi tuburi. Probabil că vreo piesă a instalaţiei mai funcţiona încă; dacă totul ar fi mers la capacitatea maximă ar fi trebuit să fie mult mai mult zgomot...

Brusc îşi aduse aminte de ceva. Copil fiind, redusese la tăcere difuzoarele dintr-un tîrg local cu o împuşcătură bine ţintită din arma tatălui său. Multe săptămîni a trăit ou spaima că va fi descoperit. Poate că şi Oscar fusese deranjat de acest zgomotos intrus pătruns în domeniul său şi îşi luase măsuri pentru restabilirea păcii şi liniştii.

Dar unde *era* Oscar?

— Sînt în dilemă; acum mă aflu chiar înăuntru... Am o vedere de ansamblu asupra utilajului. O grămadă de ascunzişuri, dar nici unul dintre ele destul de mare pentru a disimula ceva mai voluminos decît un om. Oricum, nu ceva tot atît de mare cît un elefant! Ah, uite ce căutam!

— Ce-ai găsit?

— Cablul principal — arată ca o farfurie cu spaghete servite de un chelner prost. A fost nevoie de ceva forţă ca să poată fi despicat; trebuie înlocuită întreaga secţiune.

— Cine a putut face una ca asta? Un rechin flămând?

— Sau vreun ţipar dintre aceea curioşi. Dar nu se vede nici o urmă de dinţi; mă aşteptam să găsesc vreuna. Poate chiar şi dinţi pe deasupra. O fi vorba de o caracatiţă? Oricine ar fi făcut-o, nu prea era în toane bune.

Fără grabă, Bradley trecu în revistă instalaţia, dar nu mai găsi alte semne de avarie. Cu puţin noroc, totul putea deveni operaţional în două zile, dacă misteriosul sabotor nu ataca din nou. Între timp, nu mai era nimic de făcut; o luă încet înapoi, pe calea pe care venise, cîrmindu-l pe Jim într-o parte şi-n alta prin labirintul de grinzi şi conducte. Deranjă chiar o mică masă cărnoasă care era, bineînţeles, o caracatiţă, poate de vreun metru diametru.

"Pe tine te tai de pe lista suspecţilor", mormăi în sinea lui. Aproape ieşise din carcasa masivă de tuburi şi grinzi cînd realiză că se schimbase decorul.

Cu mulţi ani în urmă, pe cînd era un băieţel îndărătnic, făcuse o excursie la vestita grădină botanică din sudul Georgiei. Nu-şi mai amintea propriu-zis nimic despre vizită, dar exista un amănunt care, din anumite motive, îl impresionase profund. Nu auzise încă niciodată despre smochinul indian şi a fost surprins să descopere că era un arbore care nu avea un singur trunchi, ci mai multe, adevăraţi stîlpi care susţineau bolta ramurilor.

În acest caz, erau exact opt, deşi nu se obosise să le numere. Se uita în ochii enormi negri ca de smoală, ca profunde lacuri de cerneală, care-l priveau fără pasiune.

Bradley fusese adesea întrebat: "Te-ai temut vreodată"? şi de fiecare dată dăduse acelaşi răspuns: "Dumnezeule, sigur, de multe ori. Dar întotdeauna la spartul târgului, de aceea mai am încă meseria asta". Deşi nimeni n-ar fi crezut, acum nu se temea deloc, era stăpînit doar de un fel de sfială, pe care orice om o simte înaintea unei adevărate minuni. Cei drept, prima lui reacţie a fost "Trebuie să-i fiu recunoscător acelui scafandru". Iar a doua: "Să vedem dacă funcţionează".

Cilindrul extinctorului fusese deja înşfăcat de manipulatorul extern stîng al lui Jim, şi Bradley îl îndreptă spre direcţia dorită. Simultan, mişcă braţul drept al aparatului în aşa fel încît degetele mecanice să poată acţiona declanşarea. Întreaga operaţie nu dură decît cîteva secunde; dar Oscar a fost primul care a acţionat.

Părea că mimează ce face Bradley, îndreptând un tub de carne către el ca şi cum ar fi imitat mişcările extinctorului.

"O să mă împroaşte cu ceva?", se întrebă Bradley...

Nu-şi închipuise vreodată că ceva atît de voluminos s-ar putea deplasa cu asemenea repeziciune. Chiar şi închis în armura lui, Bradley simţi impactul jetului atunci cînd Oscar îl împroşcă; nu avea chef să cutreiere adîncurile mării ca o masă cu opt picioare. Apoi totul dispăru într-un nor de cerneală, atît de dens, încît farurile de mare intensitate ale lui Jim nu mai erau de nici un folos.

În întoarcerea sa lentă către suprafaţă, Bradley îi şopti prietenului său decedat: "Ei bine, Ted, am făcut-o iarăşi — dar bănuiesc că n-o să ne creadă nimeni. "

Judecînd după modul în care demarase Oscar era convins că nu se va mai întoarce. Înţelegea punctul de vedere al animalului, şi chiar simpatiza cu el.

Îşi vedea liniştit de treburile lui, încercînd să împiedice Atlanticul de Nord să se transforme într-o masă solidă de gelatină. Deodată, de nicăieri, se ivise o arătare monstruoasă cu lumini, mişcîndu-şi ameninţător braţele. Oscar făcuse ceea ce ar fi făcut orice caracatiţă inteligentă. Recunoscuse că exista în mare o creatură mult mai feroce decît el.

— Felicitări, domnule Bradley, spuse Maiestatea Sa Regală, în timp ce Jason ieşea încet din armura lui. A fost o operaţie dificilă, dar nu l-a

afectat. Dacă ar mai fi înaintat cîţiva centimetri, nu s-ar mai fi putut elibera din inelul încercuitor.

— Mulţumesc, domnule, zise el. Face parte din munca zilnică.

Prinţul chicoti.

— Cred că noi, englezii, deţinem monopolul declaraţiilor incomplete. Şi nu cred că eşti dispus să ne destăinui secretul ingredientului folosit.

Jason clătină din cap surîzînd.

— Poate o să mai am nevoie de el într-o zi.

— Oricum, zise Rawlings cu un zîmbet forţat, ne-a cam costat treaba asta. Cînd îl urmăream pe radiolocator — surprinzător ce ecou slab avea — Oscar se deplasa repede către apa adîncă. Dar cred că se va întoarce cînd îi va fi din nou foame. Nicăieri în Atlanticul de Nord nu-i un loc mai bun de pescuit ca aici.

— Fac un tîrg cu dumneata, spuse Jason, arătînd către "extinctor". Dacă se va întoarce, îţi voi pune la dispoziţie ghiuleaua mea magică, şi-ţi voi putea trimite delegatul personal ca să lucreze cu el şi nu te va costa nici un cent.

— E vreo şmecherie, pe undeva, zise Rawlings. Nu poate fi chiar aşa de simplu.

Jason zîmbi fără să răspundă. Deşi juca cinstit, simţi o uşoară, foarte uşoară, mustrare de conştiinţă: *"no cure no pay"*, sloganul ce implica şi ideea că plăteşti numai ceea ce foloseşti, fără să pui întrebări. Îşi cîştigase banii, şi dacă l-ar fi întrebat cineva cum făcuse asta, ar fi răspuns: "Cum, nu ştii? Caracatiţa e uşor de hipnotizat".

Avea doar o mică insatisfacţie. Ar fi vrut să aibă şansa să poată verifica aluzia din cartea lui Jacques Cousteau pe care enciclopedia sa o cita în mod providenţial. Ar fi fost interesant să afle dacă *Octopus giganteus* are aceeaşi aversiune faţă de sulfatul de cupru concentrat ca şi vărul său mai mic *Octopus vulgaris*.

15.
CASTELUL CONROY

Setul Mandel Brot la care ne vom referi mai departe sub denumirea de Setul-M, este una dintre cele mai extraordinare descoperiri din istoria matematicii. Ceea ce urmează e doar o rapidă trecere în revistă, dar, sperăm, justificată.

Uimitoarea frumuseţe a imaginilor generate sugerează o atracţie atît emoţională, cît, şi universală. Ea le taie inevitabil respiraţia de uimire celor care nu s-au mai întîlnit cu aşa ceva mai înainte: am văzut oameni aproape hipnotizaţi în faţa unor filme produse de computer care îi explorează infinitele — absolut literal — posibilităţi.

Aşa încît nu e deloc surprinzător că la abia un deceniu de la descoperirea sa de către Mandel Brot, în 1980, Setul-M influenţa deja toate domeniile vizuale, ca de pildă designul ţesăturilor, covoarelor, tapetelor şi chiar bijuteriilor. Şi, evident, în scurt timp Uzinele de Vise ale Hollywoodului îl plasau (odată cu rudele apropiate) douăzeci şi patru de ore pe zi...

Motivele psihologice ale acestei atracţii sînt un mister şi s-ar putea să rămână aşa; poate că există în mintea omenească nişte structuri, dacă le putem numi astfel, ce rezonează la alcătuirile Setului-M. Carl Jung ar fi fost surprins, şi încîntat, să afle că la treizeci de ani de la moartea sa, revoluţia computerului, ale cărei începuturi abia le văzuse, va da un nou impuls teoriei arhetipurilor, şi credinţei sale într-un "inconştient colectiv". Multe forme prezente în Setul-M amintesc puternic de arta islamică; poate cel mai bun exemplu este familiarul design în formă de virgulă "Paisley", Dar mai sînt şi altele care amintesc de o structură organică, tentaculele, ochii faţetaţi ai insectelor, căluţii de mare, trompele elefanţilor, înainte de a se transforma subit în cristale şi fulgi

de zăpadă din lumea de dinainte de a începe viaţa pe Pămînt.

Poate că cea mai surprinzătoare trăsătură a Setului-M este *simplitatea* sa elementară. Spre deosebire de aproape tot restul matematicii moderne, orice şcolar îl poate înţelege. Generarea lui au necesitat alte operaţii în afara adunării şi înmulţirii; nici măcar scădere sau împărţire, ca să nu mai vorbim de funcţii superioare...

În principiu — dar nu în practică! — Setul-M ar fi putut fi descoperit de îndată ce oamenii au învăţat să numere. Dar chiar şi dacă ar lucra fără întrerupere şi fără greşeală toate fiinţele umane care au existat vreodată n-ar fi de-ajuns pentru a rezolva aritmetica elementară necesară obţinerii unei astfel de structuri, şi asta la o scară încă modestă. "

(Din "Psihodinamica Setului-M" de Edith şi Donald Craig, în *Eseul prezentat profesorului Benoit Mandelbrot cu ocazia celei de a 80-a aniversări a acestuia:* MTX Press, 2004.)

— Plătim pentru cîine sau pentru pedigree? întrebă Donald Craig cu prefăcută indignare însoţind impresionantul imprimat pe pergament. Are şi un blazon, pentru numele lui Dumnezeu!

Între Lady Fiona MacDonald of Glen Abercrombie, un flocos Cairn terrier de o jumătate de kilogram, şi fetiţa de nouă ani, s-a legat o dragoste la prima vedere. Spre surprinderea şi dezamăgirea vecinilor, pe Ada n-o interesau poneii: "un lucru dezgustător care mirosea urît", îi spusese ea lui Patrick O'Brian, grădinarul şef, "care cu un capăt muşcă şi cu celălalt dă cu copita". Bătrînul a fost şocat de o reacţie atît de neobişnuită la o tînără domnişoară, mai ales una pe jumătate irlandeză.

Nu era prea încîntat de proiectele noilor proprietari ai domeniului, pe care familia lui lucra

de cinici generaţii. Bineînţeles că era minunat să vezi curgînd din nou bani adevăraţi la Castelul Conroy, după zeci de ani de sărăcie, dar să transformi grajdurile în camere ou computere...! Asta era suficient ca să-l determine pe un om să se apuce de băut, dacă nu o făcuse pînă atunci.

Patrick avea grijă să facă să eşueze unele dintre cele mai excentrice idei ale familiei Craig, printr-o politică de sabotaj constructiv, dar ei, sau mai bine zis Miss Edith, erau neînduplecaţi în ce priveşte amenajarea lacului. După ce fusese drenate şi mutate cîteva sute de tone de nuferi, ea îi prezentase lui Patrick o hartă extraordinară.

— *Aşa* vreau să arate lacul, spusese fata, pe un ton pe care Patrick ajunsese să-l cunoască foarte bine.

— Ce vrea să fie asta? întrebă el cu evident dezgust. Un banc?

— Poţi să-i spui şi aşa, spuse Donald; cu vocea exprimînd parcă nu-mă-blama-este-în-întregime-ideea-Edithei. Mandel-banc. O să-ţi explice ea, Ada, într-o zi.

Cu cîteva luni mai înainte, O'Brian ar fi resimţit în această remarcă o dovadă de condescendenţă, dar acum înţelegea mai bine. Ada era un copil ciudat, un fel de geniu. Patrick simţea că străluciţii ei părinţi o priveau mai mult cu groază decît cu admiraţie. Şi lui îi plăcea mult mai mult Donald decît Edith; pentru un englez, nu era prea rău.

— Cu lacul, mai treacă-meargă. Dar să muţi toţi aceşti chiparoşi — eram doar un copil cînd au fost plantaţi! S-ar putea ca asta să-i distrugă. Am să discut cu Departamentul Silvic din Dublin.

— Şi cît o să dureze? întrebă Edith, nebănuind obiecţiile ascunse.

— Vreţi să se execute repede, ieftin sau bine? Pot accepta orice variantă.

Aceasta rămăsese ca o veche glumă între Patrick şi Donald şi răspunsul era cel la care se

aşteptau amîndoi.

— Foarte repede şi *foarte bine.* Matematicianul care a imaginat asta are 80 de ani şi am vrea să o vadă cît mai curînd posibil.

— Nu m-aş simţi prea mîndru de descoperire.

Donald rîse.

— Asta-i numai o primă ipoteză neprelucrată. O să vezi tu cînd o să-ţi arate Ada pe computer cum stau lucrurile; atunci o să fii surprins.

Mă îndoiesc, gîndea Patrick.

Şiretul de irlandez bătrîn nu prea dădea greş. Aceasta a fost însă una din rarele ocazii în care se înşelase.

18.
APARTAMENTUL KIPLING

Jason Bradley şi Roy Emerson au ceva în comun, gîndea Rupert Parkinson. Amîndoi sînt membrii unei specii ameninţate, dacă nu chiar pe cale de dispariţie — a întreprinzătorului american care prin propriile mijloace a creat o nouă industrie sau a devenit conducătorul uneia vechi. Îi admira, dar nu-i invidia: era aproape mulţumit, cum afirma el adesea, că se "născuse în Lumea afacerilor".

Alesese deliberat apartamentul Kipling de la Brown's pentru această întîlnire, deşi nu avea idee cîţi dintre oaspeţii săi îl citiseră pe scriitor. Oricum, Emerson şi Bradley au părut impresionaţi de ambianţa camerei, cu fotografii istorice pe pereţii din jur şi cu biroul la care lucrase pe vremuri marele om.

— Nu m-a interesat prea mult T. S. Eliot, începu Parkinson, pînă n-am dat peste *Choice of Kipling's Verse. Î*mi amintesc că profesorul meu de literatură engleză spunea că un poet căruia îi place Kipling nu poate fi prea rău. Pe el nu-l amuza.

— Mă tem, zise Bradley, că nu prea am citit poezie cultă. Singura lucrare a lui Kipling pe care

o cunosc este *"If "*

— Păcat, ţi se potriveşte, e poetul mării şi al ingineriei. Trebuie să citeşti *"McAndrew's Hymn"*; deşi tehnologia respectivă nu mai este la modă de o sută de ani, nimeni n-a scris ca el despre maşini. A compus un poem despre cablurile din adîncurile mării, o să-ţi placă. Iată-l:

"Se descompun epave peste noi, se cerne praful lor înalt de sus

Jos, în adînc, în beznă, unde sînt şerpii de mare albi şi goi

Nici sunet, nici ecou de sunet în abisul pustiu n-a ajuns

Unde cabluri cu cojile aspre se tîrăsc pe cîmpuri de noroi. "

— Îmi place, zise Jason. Dar greşeşte cu "nici un ecou de sunet". Marea este un loc foarte zgomotos, dacă ai aparatura potrivită de ascultare.

— Ar fi fost dificil să ştie aşa ceva în secolul al nouăsprezecelea. Ar fi fost absolut fascinat de proiectul nostru, mai ales că a şi scris un roman despre Grand Banks.

— Într-adevăr? exclamă simultan Emerson şi Bradley.

— Nu-i cine ştie ce — în comparaţie eu "Kim". Despre ce este vorba? "Căpitanii curajoşi" vorbeşte despre pescarii din Newfoundland şi viaţa lor grea; Hemingway a creat ceva mult mai bun, o jumătate de secol mai tîrziu şi cu douăzeci de grade mai la sud...

— L-am citit, zise Emerson cu mîndrie. "Bătrînul şi marea".

— De înaltă clasă, Roy. Întotdeauna am considerat o tragedie că Rudyard Kipling n-a scris un poem epic despre *Titanic.* Poate că a intenţionat, dar Hardy l-a întrecut în cazul acesta.

— Hardy?

— N-are importanţă. Scuză-ne, Rudyard, dar acum trebuie să ne întoarcem la treaba noastră...

Trei panouri cu displayuri plate (ce l-ar mai fi fascinat pe Kipling!) funcţionau simultan. Uitîndu-se la al lui, Rupert Parkinson spuse:

— Aici avem raportul dumitale, data 30 aprilie. Cred că nu s-au produs schimbări de atunci?

— Nimic important. Personalul meu a verificat din nou toate cifrele. Considerăm că le putem îmbunătăţi, dar preferăm să fim moderaţi. N-am auzit de operaţii majore submarine fără surprize.

— Nici chiar faimoasa întîlnire cu Oscar?

— A fost cea mai mare surpriză pe care am avut-o vreodată. A mers chiar mai bine decît m-am aşteptat.

— Ce părere ai de statutul *Explorer*-ului?

— Nici o schimbare, Rupe. Este încă la naftalină în Golful Suisun.

Parkinson se strîmbă uşor la apelativul "Rupe". Oricum, era mai bine decît "Parky", admis doar între prieteni intimi.

— Nu-mi vine să cred că o atît de valoroasă, o atît de unică navă, a fost folosită numai o singură dată.

— Este prea mare ca să fie economicoasă pentru un proiect comercial normal. Doar CIA şi-ar putea permite, şi ea e în funcţie de Congres.

— Cred că au încercat o dată să o închirieze ruşilor.

Bradley privi rînjind spre Parkinson.

— Ştiai aşadar de asta?

— Sigur că da. Înainte de a veni la dumneata am făcut multe investigaţii.

— Nu ştiam, spuse Emerson. Pune-mă la curent, te rog.

— Păi, în 1989, unul din marile submarine ruseşti...

— Singurul din clasa Mike pe care l-au construit...

— ... s-a scufundat în Marea Nordului, şi nişte marţafoi luminaţi de la Pentagon au zis: "Ei, poate că putem recupera o parte din bani!" Dar n-a ieşit nimic. Sau o fi ieşit, Jason?

— Bun, n-a fost ideea Pentagonului; nimeni de-acolo nu are atîta imaginaţie. Dar pot să-ţi spun că am petrecut o săptămînă încîntătoare la Geneva cu directorul adjunct al CIA şi cu trei amirali, unul de-al nostru şi doi de-ai lor. Asta a fost, da, în primăvara lui 1990. Tocmai cînd începuse reforma, aşa că toţi şi-au pierdut interesul. Igor şi Alexei au intrat în afaceri (import-export), iar eu mai primesc în fiecare an de Crăciun felicitări de ia biroul lor din Leningrad... vreau să zic St. Petersburg. Cum ziceai tu, nu s-a întîmplat nimic; dar toţi ne-am îngrăşat cu cîte zece kilograme şi ne-au trebuit luni de zile după aceea ca să fim din nou în formă.

— Cunosc restaurantele acelea din Geneva. Dacă ar trebui să pui *Explorer*-ul la punct, cît ţi-ar lua?

— Dacă găsesc oameni, trei sau patru luni. Asta doar estimativ, nu pot fi sigur. SA coborîm la epavă, să verificăm starea în care se află, să construim structurile adiţionale necesare, să dăm jos miliardul vostru de balene de sticlă, cinstit să fiu, chiar şi aceste cifre *maxime* pe care le-am trecut în paranteze sînt estimări fără fundament. Dar voi putea să le clarific după o examinare prealabilă.

— Pare foarte rezonabil: îţi apreciez francheţea. În stadiul de faţă, tot ceea ce vrem să ştim cu adevărat este dacă proiectul este realizabil în timp util.

— Timp drămuit, da. Cost drămuit, cine ştie? Apropos, care e plafonul dumitale?

Rupert Parkinson se prefăcu şocat de francheţea întrebării.

— Încă ne mai gîndim, nu-i aşa, Roy?

Ce-i drept, schimbaseră cîteva semne între ei, dar Bradley nu le putuse interpreta; Emerson îi dădu însă un indiciu prin răspunsul lui.

— Eu sînt pregătit să ofer aceeaşi sumă ca şi consiliul, Rupert. Dacă operaţia continuă, voi recupera în Planul B.

— Şi poţi să-mi spui şi mie ce-i acela Plan B? Şi în cazul ăsta există şi un Plan A? încă nu mi-ai spus ce ai de gînd să faci cu scheletul navei, cînd o s-o tragi pînă la New York. Ai de gînd să o transformi într-o nouă *Vasa?*

Parkinson întinse mîinile a descurajare.

— Poftim de vezi, ăsta a ghicit şi Planul C, suspină el. Da, ne-am gîndit să o expunem, după ce o ducem la Manhattan, o sută de ani mai tîrziu decît plănuise să se facă asta. Ştii ce se întîmplă cu o navă din fier cînd e adusă la suprafaţă după ce a stat cîteva zeci de ani sub apă. E destul de greu să păstrezi una din lemn. Să băiţuieşti *Titanicul* cu chimicale adecvate ar lua zeci de ani, şi ar costa, probabil, mai mult decît scoaterea navei la suprafaţă.

— Aşa că o să o laşi în apă mai puţin adîncă. Ceea ce înseamnă că o s-o duci în Florida, aşa cum se sugera şi în emisiunea TV.

— Uite, Jason, ne aflăm încă în faza de explorare a opţiunilor: Disney World este numai una dintre ele. N-o să fim dezamăgiţi nici dacă va trebui s-o părăsim pe fundul mării, atît timp cît vom putea salva ceea ce se afla în colecţia străbunicului. Şi noroc că a refuzat să lase să fie încărcate în cală lăzile alea; în ultima lui telegramă se plîngea că nu are spaţiu suficient pentru distracţie.

— Şi crezi că toată sticlăria aia fragilă mai este intactă?

— Nouăzeci la sută din ea. Chinezii au descoperit cu secole în urmă că obiectele lor de artă puteau călători în siguranţă pe Drumul Mătăsii dacă erau împachetate în frunze de ceai. Pînă la

apariţia spumei de polistiren nimeni nu a găsit ceva mai bun şi ceaiul poate fi vîndut, bineînţeles, alegîndu-te cu un profit bun de pe urma lui.

— Mă îndoiesc că s-a procedat aşa în cazul nostru.

— Cred că ai dreptate. Păcat, era un dar personal al lui Sir Thomas Lipton, cel mai bun de pe domeniile sale din Ceylon.

— Eşti sigur că putea amortiza impactul?

— Cu uşurinţă: nava s-a prăbuşit oblic în mîlul moale; avea aproape treizeci de noduri. Deceleraţie medie: 2 g, maximum cinci.

Rupert Parkinson strînse display-ul şi închise cu zgomot miracolul inteligenţei electronice care era acum acceptat în mod fatal, cum fusese cu cîtva timp înainte telefonul.

— O să-ţi telefonăm înainte de sfîrşitul săptămînii, Jason. Mîine are loc o întrunire a consiliului. Sper că voi pune la punct problema. Mii de mulţumiri pentru raport; dacă ne vom hotărî să mergem mai departe, putem conta pe dumneata?

— În ce fel?

— În calitate de O.I.C. bineînţeles.

Urmă o lungă pauză; puţin cam prea lungă, gîndi Parkinson.

— Sînt flatat, Rupe. Trebuie să mă gîndesc, să văd cum o intercalez pe programul meu.

— Păi, Jason, n-o să mai ai nici un alt program dacă vom înţelege să lucrăm. Va fi cea mai mare ofertă care ţi s-a făcut vreodată. Şi adăugă: Poate este prea mare, gîndeşte-te bine dacă eşti de acord sau nu.

Jason Bradley nu era genul de om care să aştepte prea mult, mai ales cînd era vorba de afaceri.

— Sînt de acord, mi-ar plăcea să-i şi dăm drumul. Nu numai pentru plată, despre care sînt sigur că va fi OK, dar şi pentru competiţie în sine. Cîştig sau pierdere. Mi-a făcut plăcere întîlnirea cu voi, dar acum trebuie să o şterg.

— Cum, fără să vezi *nimic* la Londra? Aş fi putut să-ţi fac rost de bilete la noul spectacol Andrew Lloyd Webber — Stephen King. Sînt puţini cei cărora li se oferă o asemenea ocazie.

Bradley rîse.

— Mi-ar fi plăcut să merg; dar au aranjat să plasăm un năvod în Orkneys, şi am promis să fiu la Aberdeen azi după-amiază.

— Foarte bine. O să ţinem legătura...

— Ce părere ai, Roy? întrebă Parkinson cînd rămaseră singuri.

— Dur tip, nu-i aşa? Crezi că se angajează gîndindu-se la lozul cel mare?

— Asta mă întrebam şi eu. Dacă o face pentru asta, nu va avea noroc.

— Oh, vulturii legii îşi fac datoria?

— Din cînd în cînd; mai sînt unele nereguli, îţi aminteşti cînd te-am dus la Societatea Lloyd?

— Sigur că da.

Fusese într-adevăr o ocazie memorabilă pentru un vizitator din afara oraşului; chiar şi acum, în secolul douăzeci şi unu, "noua" clădire a Societăţii Lloyd tot mai părea cam futuristă. Dar ceea ce l-a impresionat cel mai mult pe Emerson a fost Cartea Dispăruţilor — catastiful epavelor. Această serie de volume masive în care sînt înregistrate toate momentele dramatice din istoria maritimă. Ghidul le-a arătat pagina din 15 aprilie 1912 şi placa de aramă gravată manual ce conţinea ştirile care uluiseră întreaga omenire.

Deşi îţi stătea inima în loc cînd citeai acele cuvinte, Emerson a fost mai puţin impresionat de ele decît de banala observaţie găsită pe cînd răsfoia cele mai vechi volume:

Toate înregistrările de pe o perioadă de veste două sute de ani par a fi caligrafiate de aceeaşi mînă. Era un exemplu de tradiţie şi continuitate care cu greu ar putea fi egalat.

— Tata a fost ani de zile membru al Societăţii Lloyd, aşa că noi avem... un fel de influenţă acolo.

— Asta o cred.

— Mulţumesc. Oricum, cei din consiliu au avut unele discuţii cu Autoritatea Internaţională pentru Adîncurile Mării. Există zeci de solicitări, dar avocaţii se descurcă. Sînt singurii care nu pot pierde — orice s-ar întîmpla.

Roy Emerson găsea uneori discursivitatea lui Rupert exasperantă; nu părea niciodată să se grăbească să ajungă la problema discutată. Era greu să ţi-l închipui acţionînd rapid în caz de necesitate — şi totuşi se număra printre cei mai buni iahtmeni din lume.

— Ar fi grozav dacă am putea obţine să ne aparţină în exclusivitate — dealtfel, e o navă britanică...

—... Construită cu bani americani...

— Un detaliu care ne-a scăpat din vedere. Deocamdată, nu aparţine nimănui, şi asta se va stabili la Curtea Mondială. Şi ar putea dura ani de zile.

— Noi nu avem la îndemînă ani.

— Întocmai. Dar sperăm să putem obţine o prescripţie formală pentru a împiedica pe oricine altcineva să încerce să o ridice, ca să ne putem urma planul în linişte.

— În linişte! Cred că glumeşti. Ştii cîte interviuri am refuzat în ultima vreme?

— Probabil tot atîtea ca şi mine. Rupert aruncă o privire spre ceas. Tocmai la timp. Vrei să vezi ceva interesant?

— Da. Emerson ştia că de cîte ori Parkinson zicea "interesant", era vorba de ceva pe care n-ar mai fi avut şansa să-l vadă vreodată în viaţă. *Autenticele* Bijuterii ale Coroanei, poate; sau 221 B Baker Street; sau acele cărţi din Biblioteca de la British Museum care sînt în mod straniu anumite curiozităţi şi nu sînt înregistrate în Catalogul Principal...

— E aici, pentru drum, putem ajunge în două minute. Royal Institution. Laboratorul Faraday

unde a luat naştere cea mai mare parte a civilizaţiei noastre. Tocmai puseseră la punct expoziţia, cînd nişte nesimţiţi s-au apucat să arunce retorta pe care o folosise Faraday cînd descoperise benzenul. Directorul vrea să ştie dacă putem lipi sticla şi dacă putem s-o reparăm aşa încît să nu observe nimeni.

Nu ţi se oferă în fiecare zi şansa, îşi spuse Emerson, să vizitezi Laboratorul Michael Faraday. Traversă îngusta Albemarle Street, ferindu-se cu grijă de traficul încetinit, şi mergînd cîţiva metri pînă la clasica faţadă a lui Royal Institution.

— Bună ziua, domnule Parkinson. Sir Ambrose vă aşteaptă.

17.
CONGELATORUL

— Sper că nu vă supără că ne întîlnim direct la aeroport, Doamnă Craig — Donald — dar traficul la Tokyo se înrăutăţeşte pe zi ce trece. De altfel, cu cît ne vor vedea mai puţin, cu atît mai bine. Sînt sigur că înţelegeţi.

Dr. Kato Mitsumasa, tînărul preşedinte al lui Nippon-Turner, era ca de obicei impecabil în postumul său Savile Row, care va fi la modă încă vreo douăzeci de ani. Şi, tot ca de obicei, era însoţit de două coloane de samurai, care rămaseră retrase nescoţînd nici o vorbă tot timpul întîlnirii. Donald se întreba uneori dacă robotica japoneză putea face mai mult decît se realizase deja...

— Dispunem de cîteva minute înainte de a sosi celălalt invitat, aşa că am vrut să insist asupra unor detalii care ne privesc numai pe noi...

— În primul rînd, o să vă asigurăm cablul mondial şi accesul la satelit pentru *A Night to Remember* în versiunea dumneavoastră pe primele şase luni din 12, cu o opţiune pentru posibilitatea de prelungire încă şase luni.

— Splendid. Nu credeam că o să puteţi aranja asta, Kato, dar trebuia să vă cunosc mai bine.

— Mulţumesc; n-a fost uşor, cum îi zice porcul ţepos prietenei sale.

În perioada studiilor lui în Vest, la Şcoala de Studii Economice din Londra, apoi la Harvard şi Annenberg, Kato îşi dezvoltase un anume simţ al umorului, care adesea părea nepotrivit cu poziţia sa actuală. Dacă Donald închidea ochii, cu greu îi venea a crede că asculta un japonez get-beget, atît de autentic american era accentul lui. Dar adeseori făcea cîte o glumă fără gust sau vreo remarcă deocheată care îi era caracteristică, neavînd nimic de-a face nici cu Estul, nici cu Vestul. Chiar cînd părea de prost gust — ceea ce se întîmpla destul de des — Donald bănuia că acesta ştie exact ce face. Acest gen de glume încurajau oamenii să-l subestimeze, greşeală care putea să-i coste foarte scump.

— Acum, spuse Kato cu vioiciune, mă bucur să-ţi spun că toate computerele noastre funcţionează şi testele chesonului sînt satisfăcătoare. Aş putea zice chiar că ceea ce vom face noi e unic şi vom fi la înălţimea imaginaţiei întregii lumi. Nimeni, *nimeni* altul nu ar putea încerca să scoată *Titanicul* la suprafaţă în modul în care o vom face noi!

— Ei, doar o parte din navă. De ce tocmai pupa?

— Din mai multe motive, unele practice, altele psihologice. E cea mai mică dintre cele două părţi, mai puţin de cincisprezece mii de tone. Şi a fost ultima care s-a scufundat, cu toţi oamenii pe covertă, nedezlipiţi de ea. Secvenţa va fi racordată cu scene din *A Night to Remember*. Mă gîndesc chiar să o refilmăm sau să colorăm originalul...

— Nu, ziseră soţii Craig, într-un glas.

Kato păru uimit.

— Cum, după tot ce aţi făcut pînă acum? Ah, impenetrabilul Occident! Oricum, acţiunea se

petrece noaptea, merge şi alb-negru..

— Mai sînt şi alte probleme de montaj pe care nu le-am rezolvat, spuse brusc Edith. Orchestra de dans a *Titanicului.*

— Ce-i cu ea?

— Păi, în film interpretează *"Nearer my God to Thee"*.

— Şi?

— Astea-s basme — şi o mare prostie. Rolul orchestrei era să ridice moralul pasagerilor şi să împiedice producerea panicii. Un imn jalnic ar fi fost ultimul lucru pe care era cazul să-l cînte. Ar fi fost împuşcaţi pe loc, de vreun ofiţer de pe vas, dacă încercau aşa ceva.

Kato rîse.

— Adesea am avut şi eu acest sentiment faţă de orchestre. Dar ce cîntau?

— Un pot-pourri de muzică la modă, încheindu-se probabil cu valsul *"Song of Autumn"*.

— Înţeleg. Asta se poate întîmpla în viaţă, dar nu putem pune *Titanicul* să se scufunde în ritm de vals, pentru numele lui Dumnezeu. *Ars longa, vita brevis,* cum obişnuieşte să spună MGM adesea. În cazul acesta, învinge arta, iar viaţa trece pe planul al doilea.

Kato se uită la ceas, apoi către una din clone, care se îndreptă spre uşă şi dispăru pe coridor. În mai puţin de un minut, reveni împreună cu un bărbat scund, vînjos, cu însemnele universale ale omului de acţiune: un sac tip sport într-o mînă şi o mapă electronică în cealaltă.

Kato îl salută cu căldură.

— Încîntat să vă cunosc, domnule Bradley. Cineva zicea o dată că punctualitatea e hoţul timpului; n-am crezut-o niciodată, şi mă bucur că şi dumneavoastră sînteţi de acord. Jason Bradley — faceţi cunoştinţă cu Edith şi Donald Craig.

Cum Bradley şi familia Craig îşi strîngeau mîinile ou aerul că se mai cunoscuseră cîndva, dar

nu erau siguri de asta, Kato se grăbi să le împrospăteze memoria.

— Jason este inginerul oceanic numărul 1 al lumii...

— A, sigur! Caracatiţa aceea gigantică...

— Blîndă ca o pisicuţă, Doamnă Craig. Nici o grijă.

— ... În timp ce Edith şi Donald fac din vechile filme unele ca şi noi, sau chiar mai bune. Daţi-mi voie să vă spun pentru ce v-am chemat aici.

Bradley zîmbi.

— Nu-i prea greu de ghicit, Domnule Mitsumasa. Dar vreau să aflu amănunte.

— Sînt convins. Dar totul este strict confidenţial.

— Bineînţeles.

— În primul rînd, intenţionăm să ridicăm pupa şi s-o filmăm, realizînd o transmisie specială spectaculoasă pentru TV. Apoi să o remorcăm în Japonia, pentru a o transforma într-o expoziţie permanentă la Tokyo-on-Sea. Va fi un teatru la 360 de grade; spectatorii, aflaţi în bărci de salvare care vor pluti de jur împrejur — în nopţile înstelate, aproape îngheţate, le vom da, bineînţeles, pardesie — vor vedea şi vor asculta povestea scufundării vasului pînă în ultimul moment. Apoi vor putea coborî în cheson ca să vadă pupa prin ferestrele de observare de la diferite niveluri. Deşi nu reprezintă decît circa o treime din navă, este atît de mare încît nu o poţi cuprinde toată dintr-o dată; cu toată puritatea apei folosite, vizibilitatea va fi mai mică de o sută de metri. Deci, epava va fi oricum neclară în depărtare, aşa că pentru ce s-o mai aducem? Privitorii vor avea iluzia perfectă, că se află pe fundul Atlanticului.

— Pare logic, zise Bradley. Şi desigur, pupa e partea cea mai uşor de ridicat. Deşi este zdrobită, poate fi ridicată pe porţiuni cîntărind doar cîteva sute de tone fiecare, asamblate mai tîrziu.

Se lăsă o tăcere penibilă. Apoi Kato spuse:

— Asta n-o să arate prea vesel la TV, nu-i aşa? Noi avem planuri mai ambiţioase. Dar strict secrete. Chiar dacă pupa este zdrobită în bucăţi, o vom scoate într-o operaţie unică. *În interiorul unui aisberg.* Nu crezi că e o justiţie poetică? Un aisberg a scufundat-o, un altul o va scoate la lumina zilei.

Dacă se aştepta ca vizitatorul său să fie surprins, Kato a fost dezamăgit. Bradley auzise despre toate planurile posibile de ridicare a *Titanicului,* pe care le putea născoci mintea unui bărbat şi a unei femei.

— Zi mai departe, spuse el. O să-ţi trebuiască o adevărată uzină de refrigerare, nu-i aşa?

Kato arboră un zîmbet triumfător:

— Nu, mulţumită ultimei realizări tehnice din fizica stării solide. Ai auzit de *Efectul Peltier?*

— Sigur că da. Îngheţarea obţinută la trecerea unui curent electric prin nişte materiale, nu ştiu exact care. Dar orice frigider de uz casnic este dependent de el din 2001 încoace, cînd tratatele mediului înconjurător au interzis fluorocarbonurile.

— Exact. Acum, sistemul Peltier comun, sau "de bucătărie", nu-i foarte eficient, dar nu avea nevoie să fie cîtă vreme făcea cuburi de gheaţă, fără a produce goluri în bietul strat de ozon. Totuşi, fizicienii noştri au descoperit o nouă clasă de semiconductoare, o răsturnare în evoluţia superconductoarelor, care a mărit de cîteva ori eficienţa. Practic, toate frigiderele din lume, chiar şi cele mai recente modele, sînt eliminate din competiţie.

— Sînt convins, zîmbi Bradley, că toţi fabricanţii japonezi sînt distruşi.

— Lupta pentru obţinerea licenţei s-a sfîrşit. Nu am neglijat nici publicitatea: cel mai mare cub de gheaţă din lume va pluti purtînd *Titanicul* în el.

— Impresionant. Dar cum veţi obţine energia necesară?

— Asta-i altă latură pe care sperăm să o exploatăm; săbii prefăcute în brăzdare de plug. Metafora este puţin cam trasă de păr în cazul de faţă. Am plănuit să folosim două submarine nucleare scoase din uz, unul rusesc şi altul american. Pot genera megawaţii necesari şi la cîteva sute de metri adîncime, aşa că ar putea opera chiar şi pe cele mai aprige furtuni de pe Atlantic.

— Şi timpul?

— Şase luni pentru montarea instalaţiilor pe fundul mării. Apoi doi ani pentru îngheţarea Peltier. Aminteşte-ţi că acolo jos este aproape (îngheţat. Nu trebuie decît să mai scădem cu cîteva grade temperatura, şi aisbergul nostru va prinde formă.

— Şi cum o să-l opreşti să plutească înainte de momentul potrivit?

Kato zîmbi.

— Să nu intrăm acum în detalii. Vă pot asigura că inginerii noştri s-au gîndit şi la această mică problemă. Oricum, atunci vei interveni tu, dacă vei vrea.

Ştie oare de Parkinsoni? se întrebă Bradley. Mai mult ca sigur, şi chiar dacă nu e sigur, a bănuit că au făcut şi ei o ofertă.

— Scuzaţi-mă o clipă, zise Kato prevenitor, răsucindu-se şi deschise mapa. Cînd îşi întoarse faţa către vizitatorul său, numai după cinci secunde, se transformase într-un şef de piraţi. Doar firul abia vizibil care ducea la claviatura din mîna lui dovedea că peticul de pe ochi pe care-l purta era ceva foarte *hi-tech.*

— Asta dovedeşte că nu sînt un japonez autentic: proastele maniere. Tatăl meu mai foloseşte încă un laptop, de pe vremea dinastiei Ming tîrzii, dar monoclurile sînt mult mai convenabile şi asigură o claritate superbă..

Bradley şi familia Craig n-au putut să nu-şi zîmbească reciproc. Ceea ce spunea Kato era perfect adevărat; multe dispozitive video portabile foloseau acum microecrane compacte care cîntăreau doar puţin mai mult decît o pereche de ochelari şi erau adesea încorporate în ei. Deşi monoclul este aşezat doar la un centimetru în faţa ochiului, un sistem inteligent de lentile făcea ca o imagine de dimensiunea unui timbru să pară cît de mare doreai.

Era minunat în scopuri distractive, dar şi mai folositor pentru oamenii de afaceri, avocaţi, politicieni şi oricine ar fi vrut să aibă acces la informaţii confidenţiale în particular. Nu exista nici o posibilitate de a spiona prin monoclul electronic al altei persoane sau să apelezi la acelaşi izvor de date. Dezavantajul său principal era că prin folosirea excesivă ducea la un nou tip de schizofrenie, fascinantă pentru cei ce investighează fenomenul *"split-brain"*-ului.

Cînd Kato şi-a terminat litania despre megawaţi-ore, tone-calorii, Bradley rămase o clipă tăcut, procesînd în minte informaţia care fusese depozitată în creierul său. Multe din detalii erau prea tehnice ca să poată fi absorbite la primul contact, dar n-avea importanţă; le putea studia mai tîrziu. Nu se îndoia de exactitatea calculelor, dar probabil mai existau încă puncte esenţiale trecute cu vederea. Aceasta, se întîmpla atît de des...

Instinctul lui îi spunea totuşi că planul ţinea, învăţase să considere drept bună prima impresie, mai ales cînd ea era negativă — chiar dacă nu-şi dădea seama de cauza exactă a premoniţiei sale. De data aceasta, nu existau semne rele. Proiectul era fantastic, putea să meargă. Kato îl privea pe ascuns, încercînd, evident, să-i ghicească reacţiile. Pot fi de nepătruns cînd vreau, gîndea Bradley... şi, în afară de asta, am reputaţia că ştiu să apreciez.

Apoi Kato, zîmbind uşor, îi întinse o bucată de hîrtie împăturită în două. Bradley zăbovi puţin

pînă să o deschidă. Cînd văzu cifrele, îşi dădu seama că, chiar dacă proiectul ar fi fost un dezastru total, n-ar mai fi avut nevoie să se gîndească la cariera sa viitoare. După cum evoluau lucrurile, avea să dureze mai mulţi ani, dar el n-ar fi reuşit să strîngă atîţia bani nici într-o viaţă întreagă.

— Sînt flatat, zise el liniştit. Sînteţi mai mult decît generos. Dar mai am cîteva probleme de rezolvat înainte de a vă putea da un răspuns.

Kato îl privi surprins.

— Cît timp va dura? întrebă el cam brusc.

Îşi închipuie că mai negociez şi cu altul, se gîndi Bradley. Ceea ce este absolut adevărat...

— Daţi-mi o săptămînă. Dar vă pot spune de pe acum: sînt aproape sigur că nimeni nu va egala oferta dumneavoastră.

— Ştiu, zise Kato, închizîndu-şi mapa. Mai aveţi vreo problemă de ridicat: Edith, Donald?

— Nu, zise Edith, se pare că dumneavoastră le-aţi atins pe toate.

Donald nu zise nimic, clătină doar din cap a încuviinţare.

Ăsta e un partener ciudat, îşi zise Bradley în sinea lui, şi nu-i unul prea fericit. Îi aruncă o privire lui Donald, care părea a fi o persoană drăguţă, plăcută. Dar Edith era puternică şi dominatoare, aproape agresivă: ea era şeful, evident.

— Şi ce mai face acel copil-minune oare întîmplător e fiica dumneavoastră? îl întrebă Kato pe Craig cînd tocmai se despărţeau. Transmiteţi-i, vă rog, toată dragostea mea.

— O să-i transmitem, replică Donald. Ada e bine şi profită de excursia la Kyoto. E o schimbare faţă de exploatarea Setului Mandelbrot.

— Şi ce este, de fapt, acest Set Mandelbrot? întrebă Bradley.

— E mai uşor de arătat decît de explicat, răspunse Donald. Ce-ar fi să ne faceţi o vizită? Ne-ar face plăcere să vă arătăm studioul nostru, nu-i

aşa Edith? Mai ales dacă vom lucra împreună, ceea ce sper că se va întîmpla.

Numai Kato observase ezitarea de moment a lui Bradley. Apoi zîmbi şi zise:

— Cu plăcere. Săptămîna viitoare mă duc în Scoţia şi sper că voi putea veni. Cîţi ani are fiica dumneavoastră?

— Aproape nouă. Dar dacă o să o întrebaţi pe ea, probabil vă va spune 8, 876545 ani.

Bradley rîse:

— Pare un fenomen. Nu cred că îi voi face faţă.

— Şi ăsta, zise Kato, este omul care a pus pe fugă o caracatiţă de cincizeci de tone. Chiar că nu-i voi înţelege niciodată pe americani.

18.
GRĂDINA IRLANDEZĂ

— Cînd eram copil, zise Patrick O'Brien cu melancolie, obişnuiam să vin aici sus să privesc imaginile magice. Păreau mult mai luminoase şi mai interesante decît lumea *reală* de afară. Pe atunci nu exista televiziune, iar cinematograful ambulant venea în sat cam o dată pe lună.

— Să nu crezi nici o iotă, Jason, zise Donald Craig. Pat nu are chiar o sută de ani.

Deşi Bradley i-ar fi dat şaptezeci şi cinci, O'Brien probabil că avea optzeci. Aşa că se născuse prin anii. '30, poate chiar '20. Lumea tinereţii lui părea totuşi inimaginabil de îndepărtată; orice exagerare era minoră, mai ales la standardele irlandeze.

Pat dădu din cap cu tristeţe, în timp ce continua să se rotească uriaşa lentilă de cinci metri de deasupra capului său. Pe masa de un alb mat în jurul căreia erau aşezaţi, peluzele şi brazdele de flori şi cărările prunduite ale castelului Conroy executau o piruetă maiestuoasă. Totul era ireal de

luminos şi clar şi Bradley îşi putea uşor imagina că, pentru un copil, această bătrînă maşină putea transforma lumea obişnuită de afară într-o fermecată lume de basm.

— E o ruşine, d-le Bradley, că stăpînul Donald nu recunoaşte adevărul cînd îl aude. Eu i-aş povesti întîmplări despre bătrînul Lord, dar la ce-ar folosi?

— Oricum, i le povesteşti Adei.

— Sigur.., *ea* mă crede, sensibilă fată.

— Şi eu te cred cîteodată. Ca de pildă cînd povesteşti despre Lordul Dunsany.

— Numai după ce m-aţi verificat cu părintele McMullen.

— Dunsany? Scriitorul? întrebă Bradley.

— Da, l-aţi citit?

— Ei, nu. Dar era un bun prieten al dr. Beebe, primul om care s-a scufundat la o jumătate de milă. De aceea îi ştiu numele.

— Păi, ai putea să-i citeşti povestirile, mai ales pe acelea despre mare. Pat spune că venea adesea aici, ca să joace şah cu Lordul Conroy.

— Dunsany? Scriitorul? întrebă Bradley, adăugă Patrick. Era un om foarte amabil. Îl lăsa întotdeauna să cîştige pe bătrânul Lord. Ce i-ar mai fi plăcut să joace cu computerul dumneavoastră! Mai ales că a şi scris o povestire despre maşina de jucat şah.

— A făcut el asta?

— Păi, nu chiar o maşină, poate un înlocuitor.

— Cum se numea? Probabil că o ştiu.

— "Gambitul celor trei marinari". Ah, uite-o! Trebuia să fi bănuit.

Vocea bătrînului se îndulci apreciabil cînd mica ambarcaţiune ajunse în raza lor vizuală. Plutea în cercuri leneşe în centrul lacului destul de mare şi singurul ei ocupant părea total cufundat în citirea unei cărţi. Donald Craig ridică computerul fixat pe braţ şi şopti:

— Ada, avem un musafir, coborîm într-o clipă.

Figura îndepărtată schiţă un salut leneş cu mîna şi continuă să citească. Apoi se îndepărtă uşor în timp ce Donald focaliză lentilele de la *camera obscură.*

Acum Bradley observă că lacul avea forma unei inimi şi era legat de un bazin mai mic, circular, unde probabil că se afla vîrful inimii. Şi acesta, la rîndul său, se deschidea într-un al treilea bazin, şi mai mic, tot circular. Era un aranjament ciudat şi, evident, făcut de curînd; peluza mai purta încă urmele excavatoarelor.

— Bine aţi venit la Lacul Mandelbrot, zise Patrick, cu vizibilă lipsă de entuziasm. Fii atent, domnule Bradley, n-o încuraja să-ţi explice.

— Nu cred, zise Donald, că va fi nevoie de vreo încurajare. Dar hai să mergem după ea.

Cum tatăl ei se apropia de cei doi însoţitori, Ada porni motorul bărcuţei, care era acţionat de un mic panou solar şi abia putea egala mersul lor la pas. Nu se îndreptă direct spre ei, cum se aşteptase Bradley, ci cîrmi ambarcaţia spre axa centrală a lacului principal şi spre canalul îngust care îl lega de micuţul său satelit. Îl traversă repede şi barca intră în cel de-al treilea şi cel mai mic dintre bazine. Deşi nu-i despărţeau decît cîţiva metri, Bradley nu auzea nici un zgomot de motor. Inginerul din el era plăcut impresionat de o asemenea performanţă.

— Ada, strigă Donald Craig; între ei distanţa se micşora rapid. Acesta este musafirul despre care ţi-am vorbit, dl. Bradley. Ne va ajuta să ridicăm *Titanicul* la suprafaţă.

Ada, care se pregătea acum să intre în debarcader, abia îl învrednici cu o scurtă înclinare a capului. Ultimul lac, nu mai mare decît un bazin pe care l-ar fi putut umple uşor cel mult o duzină de raţe, era legat de debarcader printr-un canal lung şi îngust. Era absolut drept şi Bradley realiză

că era plasat cu exactitate de-a lungul axei care unea cele trei lacuri. Totul fusese făcut, era evident, după un plan, deşi nu-şi putea închipui în ce scop. După zâmbetul întrebător de pe faţa lui Patrick, bănuia că bătrînul grădinar se bucura de perplexitatea lui.

Canalul era mărginit de ambele părţi de chiparoşi impunători de peste douăzeci de metri înălţime; ca o versiune miniaturală a împrejurimilor Taj Mahal-ului, gîndi Bradley. Văzuse această capodoperă doar în grabă, cu ani în urmă, dar nu uitase splendida sa perspectivă.

— Vezi, Pat, au făcut totul perfect, în ciuda celor afirmate de tine.

Grădinarul strînse din buze şi privi critic spre şirul de copaci. Arătă către mai mulţi dintre ei, care pentru ochii lui Bradley păreau aidoma celorlalţi.

— *Aceia* vor trebui replantaţi, zise el. Să nu ziceţi că nu v-am pus în gardă şi pe dumneavoastră şi pe don'şoara.

Ajunseseră la debarcader, la capătul canalului mărginit de copaci, şi o aşteptau pe Ada care venea agale. Cînd era numai la un metru de ei, se auzi un lătrat ascuţit şi ceva foarte asemănător unei perii de spălat podelele sări din barcă şi se repezi precipitat la picioarele lui Bradley.

— Dacă nu te mişti, zise Donald, s-ar putea să decidă că eşti inofensiv şi să te lase în viaţă.

În timp ce micuţul terrier mîrîia suspect spre pantofii lui, Bradley îi examină stăpîna. Observă, aprobator, grija cu care Ada îşi lega barca, deşi nu ar fi fost absolut necesar; era, remarcă el imediat, o tînără extrem de echilibrată — contrastînd cu căţeluşul isteric, care acum se gudura, manifestîndu-şi afecţiunea.

Ada prinse căţeluşa cu o mînă şi o strînse la piept, în timp ce se uita către Bradley cu o privire plină de sinceră curiozitate.

— Chiar ne veţi ajuta să scoatem *Titanicul?* întrebă ea.

Bradley se simţea stingherit şi încerca să depăşească această senzaţie neplăcută.

— Aşa sper, zise evaziv. Dar înainte de asta mai sînt încă multe lucruri de discutat. Şi aici, adăugă în gînd, nu-i nici timpul nici locul potrivit pentru aşa ceva. Va trebui să aibă răbdare pînă ce D-na Craig li se va alătura şi nu era în apele lui în aşteptarea întîlnirii.

— Ce citeai în barcă, Ada? întrebă liniştit încercînd să schimbe subiectul.

— De ce te interesează?

Era o întrebare de politeţe, fără nici o aluzie impertinentă. Bradley încă mai încerca să-i dea un răspuns corespunzător cînd Donald Craig i se adresă grăbit.

— Mă tem că fiica mea nu prea are timp pentru amabilităţi. Crede că există lucruri mult mai importante în viaţă. Ca fractalii şi geometria noneuclidiană.

Bradley arătă spre căţeluşă.

— *Asta* nu mi se pare a fi geometrie.

Spre surprinderea lui, Ada îi răspunse cu un zîmbet încîntător.

— Ar trebui s-o vezi pe Lady cînd se usucă după baie şi păru-i flutură în toate direcţiile. Atunci arată ca un încîntător fractal tridimensional.

Gluma depăşea puterea de înţelegere a lui Bradley, dar se alătură şi el rîsului general. Ada avea graţia salvatoare a simţului umorului; ar fi putut să-i devină agreabilă dacă ar fi încercat să o trateze ca pe cineva de două ori mai mare.

Plin de îndrăzneală, se aventură într-o nouă întrebare.

— Numărul ăsta, 1999, pictat pe debarcader, zise el, presupun că se referă la vestitul program de sfîrşit-de-secol al mamei tale.

Donald Craig mîrîi:

— Drăguţă presupunere, Jason; asta-i ceea ce bănuiesc foarte mulţi oameni. Să-l luăm uşor, Ada.

Formidabila domnişoară Craig depuse pe iarbă căţeluşa, care se repezi să investigheze tulpina celui mai apropiat chiparos. Bradley avu neplăcuta impresie că Ada încearcă să-i aprecieze QI-ul înainte de a-i răspunde.

— D-le Bradley, dacă priveşti cu atenţie, vei observa că în faţa numărului se află semnul minus şi un punct după ultimul nouă.

— Şi ce-i cu asta?

— Asta înseamnă că e *minus* unu virgulă nouă nouă nouă nouă nouă — pentru totdeauna.

— Amin, exclamă Pat.

— Şi n-ar fi fost mai simplu să scrii minus doi?

— Exact acelaşi lucru am zis şi eu, chicoti Donald Craig. Dar să nu-i spui asta unui *adevărat* matematician.

— Eu credeam că eşti unul foarte bun.

— Doamne, nu, eu nu-i ajung Edithei nici la degetul cel mic.

— Şi nici tinerei domnişoare, bănuiesc. Ştii, încep să simt că-mi ies din fire. În meseria mea, asta nu-i deloc bine.

Rîsul Adei ajută la împrăştierea sentimentului de stînjeneală pe care îl încerca Bradley de cîteva minute. Era ceva deprimant în acest loc, ceva de rău augur, care plana în spatele conştiinţei şi n-ar fi folosit la nimic să încerce să acţioneze asupra lui printr-un act deliberat de voinţă; fugarul stol de gînduri dispărea imediat ce încerca să îl prindă. Trebuia să aştepte, o să iasă el singur la iveală cînd va fi gata.

— M-ai întrebat ce carte citeam, d-le Bradley...

— Te rog, spune-mi Jason...

— ... ei bine, uite.

— Trebuia să bănuiesc. Doar şi el era matematician, nu? Dar mi-e jenă să spun că n-am

citit-o niciodată pe Alice. Pe vremea noastră se citea *Vrăjitorul din Oz.*

— Am citit-o şi pe asta, dar Carroll este *mult* mai bun. Ce mult i-ar fi plăcut asta!

Ada arătă spre lacul de o formă ciudată şi spre micuţul debarcader cu enigmatica inscripţie.

— Ştii, d-le Brad — d-le Jason — acesta reprezintă Vestul Îndepărtat. Minus doi reprezintă infinitul în Setul M: nu mai există *nimic* dincolo de asta. Acum ne îndreptăm spre Vîrf... acest mic bazin este ultimul din miniseturile negative. Într-o zi vom planta o lizieră de flori — nu-i aşa Pat,! — care ne va da o idee despre detaliile fantastice din jurul lobilor principali. Şi acolo, în est, punctul în care se întîlnesc cele două mai lacuri, este Seahorse Valley, la minus virgulă şapte patru cinci. Originea, zero, zero, se află bineînţeles, în mijlocul lacului cel mai mare. Setul nu se întinde prea departe spre est; punctul de la Elephant Crossing — dincolo, chiar în faţa Castelului — e la aproximativ plus virgulă doi şapte trei.

— Iau drept bune cele spuse, mormăi Bradley, absolut copleşit. Ştii doar foarte bine că eu n-am nici cea mai vagă idee despre ce vorbeşti.

Asta nu era perfect adevărat. Familia Craig îşi folosise averea pentru a realiza acest peisaj de forma unei bizare funcţii matematice. Părea o obsesie destul de inofensivă, există multe alte moduri mult mai rele de a-ţi cheltui banii, şi probabil că folosise un mare număr de muncitori din rîndul localnicilor.

— Cred că e suficient, Ada, zise Donald Craig cu ceva mai multă fermitate decît o făcuse mai înainte. Hai să-l lăsăm pe domnul Jason să mai şi mănînce ceva înainte de a-i da brînci în Setul M.

Părăsiseră aleea mărginită de copaci în punctul în care canalul îngust se deschidea în cel mai mic dintre lacuri, cînd în creierul lui Bradley se debloca procesul mnezic.

Evident, întinderea liniştită de apă, ambarcaţia, chiparoşii — toate elementele cheie ale picturii lui Bocklin! Incredibil, cum de nu-şi dăduse seama mai înainte...

Muzica obsedantă a lui Rahmaninov izvorî din nou din adîncurile minţii sale — liniştitoare, familiară, calmantă. Acum, pentru că identificase motivul nelămuritei sale nelinişti, spiritul i se însenină.

Nici mai tîrziu n-aveau să creadă cu adevărat că asta fusese o premoniţie.

19.
"RIDICAŢI TITANICUL!"

Încet, şovăitor, miile de tone de metal au început să se deplaseze ca un monstru marin trezit din somn. Încărcătura explozivă, care produsese şocul pentru a o mişca din patul marin, a stîrnit "nori" de aluviuni, care au învăluit epava în ceaţa unui vîrtej.

Strînsoarea mîlului, veche de zeci de ani, începu să cedeze; enormele elice au fost ridicate de pe fundul oceanului. *Titanicul* începea ascensiunea către lumea pe care o părăsise cu mult timp înainte.

La suprafaţă, marea clocotea de frămîntarea venită de jos, din adîncuri. Din vîrtejul înspumat, ieşi un catarg subţire, ce purta încă pe el cabina din care Frederick Fleet telefonase odinioară fatalele cuvinte: "Aisberg drept înainte".

Acum, prova străpungea apa... suprastructura ruinată... Întreaga întindere a punţii... ancorele uriaşe pentru deplasarea cărora fusese nevoie de un atelaj tras de douăzeci de cai... cele trei coşuri semeţe, plus baza celui de-al patrulea... marea faleză de oţel ornamentată cu hublouri şi, în sfîrşit:

TITANIC

LIVERPOOL

Ecranul monitorului se albi; în studio se lăsă o clipă de tăcere, produsă de amestecul de teamă, veneraţie şi admiraţie pură în faţa efectelor speciale ale filmului.

Apoi Rupert Parkinson, care nu rămînea niciodată fără replică, zise cu tristeţe:

— Nu cred că a fost atît de dramatic, în realitate. Bineînţeles, cînd a fost făcut filmul, nu ştiau că nava este ruptă-n două bucăţi. Şi că toate coşurile dispăruseră, deşi ar fi trebuit să fie evident.

— Este adevărat, întrebă gazda de la *Channel Ten* pe nume Marcus Kilford, *"Mucus"* sau *"Killjoy",* cum îi ziceau duşmanii, care se numărau cu legiunile, că modelul pe care l-au folosit în film a costat mai mult decît nava originală?

— Am auzit şi eu povestea asta, ar putea fi adevărat, avînd în vedere inflaţia.

— Şi gluma...

— ... că ar fi fost mai ieftin să goleşti Atlanticul? Crede-mă m-am plictisit s-o tot aud!

— N-o s-o menţionez, bineînţeles, zise Kilford, învîrtindu-şi vestitul monoclu care era semnul lui de recunoaştere. Era larg răspîndită părerea că folosea această ostentativă antichitate doar pentru a-şi hipnotiza invitaţii şi că ea nu avea nici un fel de proprietăţi optice. Departamentul de fizică de la King's College, din Londra, supusese chiar analizei unui computer imaginea reflectată în monoclu cînd acesta prinsese în el luminile studioului, şi declarase că a stabilit acest lucru cu o certitudine de 95 la sută. Problema putea fi reglată definitiv doar dacă cineva ar fi capturat obiectul, dar toate încercările dăduseră greş. Monoclul părea a fi ataşat permanent de Marcul, şi el îi avertizase pe eventualii jefuitori că era echipat ca un dispozitiv miniatural de autodistrugere. Dacă

acesta era activat, el nu răspundea de repercusiuni. Bineînţeles că nimeni nu-l credea.

— În film, continuă Marcus, se vorbeşte despre o spumă pompată în corpul navei pentru a ridica epava la suprafaţă. E posibil aşa ceva?

— Depinde de materialul folosit. Presiunea este atît de mare — de patru sute de ori presiunea atmosferică! — aşa că orice spumă obişnuită s-ar dezumfla instantaneu. Dar obţinem acelaşi rezultat şi cu microsferele noastre, fiecare dintre ele conţine o mică bulă de aer.

— Şi sînt destul de rezistente la presiunea asta enormă!

— Da, ia încearcă să striveşti una!

Parkinson risipi o mînă de bile de sticlă pe măsuţa de cafea din studio. Kilford culese una şi fluieră cu nesimulată surpriză.

— Nu cîntăreşte cine ştie ce!

— Măreţia artei, răspunse cu mîndrie Parkinson. Au fost testate la cea mai mare adîncime, pe fundul Fosei Marianelor, care e de trei ori mai adîncă decît locul unde se află *Titanicul.*

Kilford se întoarse către celălalt invitat al său.

— Le-ai fi putut folosi pe *Mary Rose,* în i982, nu-i aşa, doctore Thornley?

Arheologul marin dădu din cap.

— Nu chiar, atunci a fost complet altă problemă. *Mary Rose* se afla în apă puţin adîncă şi scufundătorii noştri au putut plasa sub ea un leagăn. A tras-o afară cea mai mare plutitoare din lume.

— A fost o situaţie critică, nu-i aşa?

— Da, mulţi aproape că au făcut atac de cord cînd a cedat cablul de metal.

— Cred şi eu. Deşi carcasa stă, de un sfert de secol, în docul Southampton, tot nu-i definitiv pregătit pentru expunerea publică. Vei lucra mai repede cu *Titanicul,* d-le Parkinson, presupunând că-l veţi aduce la suprafaţă?

— Sigur; există deosebiri între lemn şi oţel. Marea a muiat timp de patru secole lemnul navei *Mary Rose,* aşa că nu-i de mirare că sînt necesare decenii pentru a o scoate la capăt cu ea. Tot lemnul de pe *Titanic* a fost distrus, n-o să ne necăjim cu el. Problema este rugina; dar la această adîncime, datorită frigului şi lipsei de oxigen, există şansa de a fi foarte puţină. O mare parte din epavă se află, probabil, în două ipostaze: excelentă sau îngrozitoare.

— De cîte microsfere din acestea ai avea nevoie?

— De vreo cincizeci de miliarde.

— Cincizeci de *miliarde!* Şi cum le vei duce acolo jos?

— Foarte simplu, le vom lăsa să cadă.

— Cu o mică greutate ataşată de fiecare, alte cincizeci de miliarde?

Parkinson zîmbi, uşor infatuat.

— Nu chiar. D-l Emerson a inventat o tehnică atît de simplă că nici nu-ţi poţi închipui. O conductă va coborî de la suprafaţa pe epavă. Va fi pompată apa afară — şi microsferele vor curge, pur şi simplu, înăuntru, şi se vor aduna pe fundul epavei. "Călătoria" lor nu va dura decît cîteva minute.

— Dar cu siguranţă...

— Oh, vom folosi pompe de vid speciale la ambele capete, esenţialul e că va trebui să fie un proces continuu. Jos, microsferele vor fi grupate în pachete de un metru cub fiecare. Aceasta le va oferi o forţă ascensională de o tună per unitate, dimensiune acceptabila pentru a fi mînuită de roboţi.

Marcus Kilford se întoarse spre arheolog, care nu scosese un cuvînt.

— Dr. Thornley, întrebă el, credeţi că va merge?

— Cred că da, răspunse şovăitoare, dar nu sînt expertă în asemenea probleme. Tubul ăsta o fi

suficient de rezistent ca să facă faţă enormei presiuni de adîncime?

— Nici o problemă, vom folosi acelaşi material. După cum zice sloganul companiei mele, DIN STICLĂ POŢI FACE ORICE...

— Fără sloganuri publicitare, vă rog!

Kilford se întoarse către camera de luat vederi şi psalmodie cu solemnitate, deşi cu o licărire în ochi:

— Mă voi folosi de această ocazie pentru a nega zvonul tendenţios că domnul Parkinson a fost zărit într-o toaletă a BBC-ului, întinzîndu-i o cutie de pantofi doldora de bancnote destul de uzate.

Toţi rîseră, deşi în spatele geamului subţire al cabinei de control regizorul îi şoptea asistentului său:

— Dacă mai spune gluma asta încă o dată, o să cred că e adevărată.

— Pot să te întreb ceva? zise dr. Thornley pe neaşteptate. Ce-i cu... să le zicem, rivalii dumitale? Crezi că vor ieşi primii?

— Să-i numim, mai prieteneşte, competitori.

— Chiar? zise Kilford sceptic. Totuşi, cine va ajunge primul la suprafaţă se va bucura de toată publicitatea.

— *Noi* ne gîndim pe termen lung. Cînd nepoţii noştri vor veni în Florida să vadă *Titanicul,* nu se vor întreba dacă l-am scos în 2012 sau 2020, deşi sperăm să o putem face cu ocazia aniversării centenarului.

Se întoarse către arheolog.

— Aproape că aş dori să ajungem la Portsmouth şi să aranjăm ca inaugurarea să fie simultană. Ar fi interesant să putem avea navele *Victory* a lui Nelson, *Mary Rose* a lui Henric al VlII-lea şi *Titanicul* alături. Patru sute de ani de construcţii navale. E o idee.

— De acord, zise Kilford. Dar acum aş vrea să ridic cîteva probleme mai serioase. În primul rînd, deşi s-a vorbit prea mult despre asta, în fine,

profanarea pare un cuvînt prea tare, dar ce părere aveţi despre oamenii care privesc *Titanicul* ca pe un mormînt şi zic că ar trebui lăsat în pace?

— Le respect părerile, dar acum e prea tîrziu. S-au făcut sute de scufundări şi pentru alte nave naufragiate cu mari pierderi de vieţi omeneşti. Oamenii ridică obiecţiuni doar pentru *Titanic!* Cîţi oameni au murit pe *Mary Rose,* dr. Thornley? A protestat cineva împotriva muncii dumneavoastră?

— Vreo şase sute, aproape jumătate din morţii de pe *Titanic* şi era o navă mult mai mică! Nu, nu am primit niciodată plîngeri serioase; de fapt, întreaga ţară a fost de acord cu operaţia. Şi, în plus, ea a fost susţinută în cea mai mare parte cu fonduri particulare.

— Un alt lucru pe care nu-l realizează majoritatea, adăugă Parkinson, este că pe *Titanic* nu mai pot fi acum decît foarte puţine cadavre; cele mai multe dintre ele au ieşit de-acolo şi s-au pierdut ori au îngheţat.

— Nici o şansă să găsim cadavre?

— Nici una. În adîncuri există multe creaturi flămînde.

— Îmi pare bine că ne-am descotorosit de acest subiect deprimant, dar există ceva şi mai important...

— Veţi introduce în mare miliarde dintr-astea. Inevitabil, multe dintre ele se vor pierde. Ce părere ai despre impactul ecologic?

— Bănuiesc că ai citit literatura celor de le Bluepeace. Ei bine, nu va fi nici unul.

— Nici chiar cînd vor ajunge pe ţărm şi plajele vor fi invadate cu sticlă spartă?

— Tare mi-ar plăcea să-l împuşc pe redactorul care a născocit fraza asta, sau să-l angajez. În primul rînd, ar fi necesare secole, poate milenii, ca sferele astea să se dezintegreze. Şi te rog să-ţi aminteşti din ce sînt făcute — din *siliciu.* Aşa că, dacă se vor sfărîma, în cele din urmă, îţi

dai seama în ce se vor transforma? În acel binecunoscut "poluant" ai plajei — nisipul!

— Punct cîştigat. Dar celelalte obiecţii? Dacă vor fi mîncate de peşti sau de alte animale marine?

Parkinson culese una din microsfere şi o răsuci între degete cum făcuse Kilford mai înainte.

— Sticla este absolut nedăunătoare, e inertă din punct de vedere chimic. Orice fiinţă suficient de mare ca să înghită una din astea nu va fi rănită de ea.

Şi-şi zvîrli sfera cu zgomot în gură.

În spatele pupitrului de control, regizorul se întoarse către Roy Emerson:

— A fost teribil — păcat, îmi pare, rău că n-ai fost şi tu acolo.

— Parky a făcut-o mult mai convingător decît mine. Crezi că m-ar fi avut cu mai multe cuvinte decît pe biata dr. Thornley?

— Probabil că nu. Asta a fost o şmecherie evidentă, auzi, să înghită microsfera, nu cred că aş putea s-o fac. Şi pun pariu că de-acum înainte toată lumea le va numi pilulele Parky.

Emerson rîse:

— Nu m-ar surprinde. Şi i se va cere să repete gestul de cîte ori va apărea la TV.

Considerară că nu era cazul să mai adauge că, pe lîngă multele sale talente, Parkinson era un bun magician amator. Nici într-un stop-cadru nimeni n-ar fi fost în stare să distingă ce se întîmplase *cu adevărat* cu acea "pilulă".

Şi mai era un motiv pentru care preferase să nu se alăture comisiei; pentru că el era unul din afară, iar asta era o treabă de familie.

Deşi au zăcut secole departe una de alta, *Mary Rose* şi *Titanicul* aveau multe în comun. Ambele au fost un triumf spectaculos al geniului construcţiei de nave, dar s-au scufundat ca un exemplu, tot atît de spectaculos, al incompetenţei britanice.

20.
ÎN SETUL M.

Este greu de crezut, îşi spunea Jason Bradley, că oamenii au trăit la fel cu numai cîteva generaţii în urmă. Deşi Castelul Conroy reprezenta un exemplu foarte modest de acest gen, dimensiunile lui erau totuşi impresionante pentru oricine îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii în birouri înghesuite, camere de motel, cabine de vapor, ca să nu mai vorbim de miniînlocuitoarele de scafandri de adîncime, atît de strîmte încît igiena personală devenea o problemă de importanţă capitală.

În sufrageria cu enorme oglinzi şi tavanul gravat cam cu prea multe ornamente, ar fi putut sta în mod convenabil cel puţin cincizeci de persoane. Donald Craig simţi nevoia să justifice existenţa mesei de patru persoane, din mijlocul camerei, care părea pierdută şi izolată.

— N-am avut timp să cumpărăm mobilă potrivită. Cea care a aparţinut castelului era într-o stare jalnică; mare parte a trebuit arsă. Am fost prea ocupaţi să ne îndeletnicim cu crearea unei ambianţe mai plăcute. Dar într-o zi, cînd ne vom integra în rîndurile nobilimii locale...

Edith nu părea să fie de acord cu limbuţia soţului, şi din nou Bradley avu impresia că ea este conducătorul acestei antreprize, avându-l pe Donald şovăitor, mai bine zis pasiv părtaş. Putea ghici scenariul: oameni care dispun de suficienţi bani pentru a-i risipi pe jucării costisitoare, descoperind adesea că ar fi fost mai fericiţi fără ele. Iar Castelul Conroy, cu toţi acrii săi înconjurători şi personalul de întreţinere, probabil că era o jucărie într-adevăr foarte scumpă.

După ce servitorii (servitori! — asta era o altă noutate) îndepărtară vestigiile unei excelente cine chinezeşti abundînd în specialităţi din Dublin,

Bradley şi gazdele lui se retraseră în fotoliile confortabile din camera alăturată.

— Nu vă putem permite să plecaţi, zise Donald Craig, pînă cînd nu o lăsăm pe fiica noastră să vă ghideze prin Setul M. Edith poate repera o Mandelvirgină de la o sută de metri.

Bradley se îndoia că i s-ar potrivi o asemenea descriere. Recunoscuse în cele din urmă ciudata formă a lacului, deşi îi uitase numele tehnic pînă ce nu îi fusese amintit. În ultimul deceniu al secolului, era imposibil să scapi de manifestările Setului Mandelbrot. Apăreau tot timpul pe display-urile video, pe tapete, pe zidurile clădirilor şi aproape în orice tip de proiect. Bradley îşi amintea că cineva inventase cuvîntul Mandelmania pentru a descrie simptomele mai acute; şi începuse să creadă că ar trebui aplicat acestui menaj. Era totuşi pregătit să asiste cu politicos interes la orice lectură sau demonstraţie pe care i-o pregăteau gazdele sale.

Observase că şi ei manifestau sentimente asemănătoare. Se temeau de decizia lui, iar el se temea să le-o spună.

Spera ca telefonul pe care-l aştepta să sosească înainte de a părăsi Castelul...

Bradley nu întîlnise niciodată tradiţionala mamă-impresar, dar o văzuse în filme — ca de exemplu, cum se numea oare? a, *Fame.* Şi aici era un exemplu de pasionată hotărîre a părinţilor de a-şi transforma copilul în star, chiar dacă acesta nu avea nici un talent vizibil. În cazul de faţă, încrederea părinţilor era pe deplin justificată.

— Înainte de a începe expunerea Adei, zise Edith, aş vrea să subliniez cîteva lucruri. Setul M. este cea mai complexă entitate din toată matematica — şi totuşi nu implică nimic mai avansat decît adunarea şi înmulţirea, nici chiar scăderea şi împărţirea! De aceea, mulţi buni cunoscători ai matematicii întîmpină dificultăţi în înţelegerea lui. Ei nu pot crede, pur şi simplu, că

ceva conţinînd atîtea amănunte încît n-ar putea fi explorat înainte de a ajunge la capătul universului, poate fi generat fără a folosi logaritmii sau funcţiile trigonometrice sau calculele diferenţial şi integral. Nu pare raţional că toate acestea pot fi făcute perfect adunînd numerele laolaltă.

— Nu mi se pare totuşi rezonabil. Dacă este atît de simplu, pentru ce nu l-a descoperit nimeni cu secole în urmă?

— Bine zis! Pentru că atîtea adunări şi înmulţiri duc la numere atît de uriaşe, încît a trebuit să aşteptăm computere rapide. Dacă le-aţi fi dat abacuri lui Adam şi Evei şi *tuturor* descendenţilor lor pînă azi, ei n-ar fi descoperit ceva asemănător cu ceea ce ne poate arăta Ada apăsînd pe cîteva butoane. Zi-i mai departe, dragă...

Holoproiectorul fusese ascuns cu dibăcie; Bradley nici nu putea bănui unde. E foarte uşor să faci din vechiul castel unul bîntuit de stafii, gîndi el, ca să goneşti orice intrus. Era mai eficient decît alarma pentru hoţi.

Cele două linii care se încrucişau pe o diagramă obişnuită X—Y au apărut în aer, cu secvenţa numerelor întregi 0, 1, 2, 3, 4... mărşăluind în toate patru direcţiile.

Ada se uită la Bradley cu acea privire directă, deconcertantă, ca şi cum ar fi încercat din nou să-i aprecieze QI-ul pentru ca prezentarea ei să poată fi calibrată cum, se cuvenea.

— Orice punct pe acest plan, zise ea, poate fi identificat prin două numere — coordonatele x şi y. OK?

— OK, răspunse Bradley cu solemnitate.

— Bun, Setul M. se află într-o foarte mică regiune aproape de origine — ea nu se extinde dincolo de plus sau minus doi în nici o direcţie, aşa că putem face abstracţie de orice numere mai mari.

Numerele întregi alunecă de-a lungul celor patru axe, lăsînd doar numerele unu şi doi să

marcheze distanţele faţă de zeroul central.

Acum să presupunem că luăm orice punct care se află în interiorul acestei reţele şi îl unim cu centrul. Măsura lungimii acestei raze s-o numim *r*.

Aceasta, gîndi Bradley, nu solicită prea mult resursele mele intelectuale. Cînd vom ajunge la partea complicată?

— Evident, în acest caz, *r* poate avea orice valoare de la zero pînă la trei — aproximativ 2, 8 — ca să fim mai exacţi. OK?

— OK,

— Bun. Acum exerciţiul 1. Să luăm valoarea *r* a oricărui punct şi să o ridicăm la pătrat. *Continuăm să o ridicăm la pătrat.* Ce se întîmplă?

— Nu mă lăsa să-ţi stric cheful, Ada.

— Bun, dacă *r* este exact unu, îşi păstrează această valoare — ori de cîte ori i-ai ridica la pătrat. O dată unu, încă o dată unu, şi încă o dată unu rămîne mereu unu.

— OK, zise Bradley, provocînd-o pe Ada să-şi continue dizertaţia..

— Dar dacă este numai puţin mai mult decît 1, şi continui să-i ridici la pătrat, mai devreme sau mai tîrziu el se va îndrepta spre infinit. Chiar dacă este 1, 0000... 0001,... şi ar urma un milion de zerouri în dreapta virgulei zecimale. Ar fi doar puţin mai lung.

— Dar dacă numărul este *mai mic* decît 1 — să zicem 0, 99999999... cu un milion de nouă — vei obţine tocmai opusul. Poate rămîne aproape de 1 veacuri întregi, dar dacă îl ridici la pătrat, deodată se va pierde şi se va micşora spre zero — OK?

De data aceasta, Bradley dădu doar din cap afirmativ la întrebarea Adei. Pînă acum nu putea înţelege scopul acestei demonstraţii de aritmetică elementară, dar era evident că ducea undeva.

— Lady, încetează să-l mai plictiseşti pe d-l Bradley! Aşa că vezi, doar prin simpla ridicare la

pătrat a numerelor, continuînd să le ridici la pătrat iarăşi şi iarăşi, le împărţi în două seturi distincte...

Un cerc apăru pe cele două axe intersectate cu centrul în origine şi cu raza egală cu unitatea.

— În acest cerc se află toate numerele care au dispărut cînd le tot ridicai la pătrat. Afară rămîn toate acelea care tindeau spre infinit. Ai putea spune că cercul de rază 1 este o îngrăditură — o limită — o frontieră — care desparte cele două seturi de numere. O s-o numesc Setul S.

— S de la *squaring*?

— Sigur că da. Şi acum vine punctul important. Numerele din fiecare parte sînt total separate. Deşi nimic nu poate trece prin el, hotarul acesta nu era nici o consistenţă. Este o linie, pur şi simplu: poţi s-o amplifici oricît şi va rămîne tot o linie; aşa că în curînd va părea că este dreaptă pentru că tu nu poţi să-i sesizezi curbura.

— Asta nu pare prea interesant, spuse Donald, dar este absolut fundamental, o să vezi imediat, o să vezi. Scuză-mă Ada.

— Acum, luînd Setul M., să facem o mică modificare. Nu vom ridica numai la pătrat. Îl vom ridica la pătrat şi vom *aduna,* ridicarea la pătrat şi *adunare.* Nu-ţi vine să crezi că asta ar produce vreo schimbare — dar ea deschide un întreg univers nou...

Să presupunem că pornim din nou cu 7. Îl ridicăm la pătrat şi avem tot 1. Apoi adunăm cele două rezultate şi avem 2.

2 la pătrat fac 4. Aduni din nou 1 de la origine, răspunsul va fi 5.

5 la pătrat este 25, plus 1, 26.

26 la pătrat fac 676, vezi ce se întîmplă! Numere care cresc repede cu un coeficient fantastic. Şi, repetînd încă de cîteva ori operaţia, numărul va deveni mult prea mare pentru a mai încăpea în orice computer. Şi am început cu 1! Iată *prima* mare diferenţă între Setul M. şi Setul S., care are limita la 1.

Dar dacă pornim cu un număr mult mai mic decît 1 — să zicem 0,1, probabil că ghiceşti ce se întîmplă.

— Tinde către zero după cîteva ridicări la pătrat şi adunări.

Ada îi răspunse cu acel rar, dar plin de strălucire, surîs al ei.

— De obicei. Uneori se agită fără rost în jurul unei mici valori fixe, oricum, rămîne blocat în set. Aşa că avem din nou un model care împarte toate numerele din plan în două clase. Numai că de această dată limita nu mai este ceva tot atît de elementar cum este cercul.

— Poţi s-o spui din nou, murmură Donald; observă o reprimată întunecare pe faţa Edithei, dar insistă: am întrebat cîţiva oameni ce formă cred că ia naştere; mulţi au sugerat un fel de oval. Nici unul n-a fost aproape de adevăr nici măcar unul n-a putut intui. E în *regulă,* Lady! N-o s-o mai întrerup pe Ada!

— Iată prima aproximaţie, continuă Ada, strîngînd cu o mînă neliniştitul căţeluş, în timp ce cu cealaltă apăsa pe tastatură. Iată ceva ce tocmai ai zărit de curînd.

Familiarul contur al Lacului Mandelbrot apăru, suprapus peste un caroiaj de unităţi pătrate, dar mult mai detaliat decît putuse observa Bradley în grădină. În dreapta se afla figura cea mare, în formă de inimă, apoi un cerc mic alături şi unul şi mai mic alături de acesta — şi vîrful ascuţit alunecînd spre extrema stîngă şi oprindu-se la 2 pe axa x.

În sfîrşit, Bradley realiza că figura principală era încătuşată, aceasta fusese metafora care-i venise imediat în gînd, de miriade de cercuri mai mici subsidiare, iar din ele ramificate nenumărate linii zimţate. Era o formă mult mai complexă decît modelul lacurilor din grădină, stranie şi interesantă, dar cu siguranţă nu era deloc frumoasă. Edith, şi Ada o priveau totuşi cu un fel

de respect reverenţios, pe care Donald nu părea să-l împărtăşească întru totul.

— Acesta este Setul complet, fără nici o amplificare, zise Ada cu o voce care era acum ceva mai puţin sigură de sine, de fapt aproape ezitantă.

Chiar şi la această scară poţi vedea cît de diferit este cercul simplu, cu grosimea zero, ce limitează Setul S. Poţi focaliza asta, iar şi iar, şi ea va rămîne tot o linie şi nimic mai mult. Dar limita Setului M. este *ca pulberea,* ea conţine infinite detalii, poţi merge pe oricare vrei, şi să amplific cît vrei de mult — şi întotdeauna vei descoperi ceva nou şi neaşteptat. Priveşte!

Imaginea se dilata; se scufunda în fanta dintre cardioida principală şi cercul ei tangent.

Era, îşi zise Bradley, ca şi cînd ai privi un fermoar deschizîndu-se, doar că dinţii acestui fermoar aveau cele mai extraordinare forme

Mai întîi arătau ca nişte elefănţei mişcîndu-şi trompele, apoi trompele se transformau în tentacule. Apoi tentaculele germinau muguri.

Apoi, cum imaginea continua să se dilate, ochii mugurilor se deschiseră în negre vîrtejuri de o adîncime infinită...

— Acum amplificarea e de ordinul milioanelor, şopti Edith. Tabloul cu care am început era deja mai mare decît Europa.

Parcurseră rapid vîrtejurile, mărginind misterioase insule străjuite de recife de corali. Flotile de căluţi de mare înotau într-o procesiune maiestuoasă. Exact în centrul ecranului apăru un punct negru, se dilată, începînd să se contureze obsedant de familiar. Cîteva secunde mai tîrziu arăta ca replica exactă a Setului originar.

Aici, gîndi Bradley, am ajuns. Sau este?... Nu putea fi chiar sigur; părea că există diferenţe minore, dar asemănarea, familiară era de neconfundat.

— Acum, continuă Ada, graficul nostru originar este la fel de amplu ca orbita lui Marte,

deci acest miniset este realmente mult mai mic decît un atom. Dar există atîtea detalii în jurul său. Şi aşa mai departe, pentru totdeauna.

Transfocatorul se opri; pentru un moment păru că o broderie plină de noduri încîlcite şi spirale care oboseau privirea, atîrna îngheţată în spaţiu. Apoi, ca şi cînd ar fi fost împrăştiată o cutie de acuarele peste ea, imaginea monocromatică izbucni în culori atît de neaşteptate şi atît de strălucitor de frumoase, că lui Bradley i se tăie respiraţia de uimire.

Transfocatorul porni din nou, dar în sens invers, într-un microunivers transformat acum de culoare. Nimeni nu zise nimic pînă nu ajunseră înapoi la Setul M. de origine, care dobîndise o culoare neagră de rău augur, înconjurată cu o margine îngustă de flacără galbenă, si mijind fulgere zimţate de bleu şi purpuriu.

— Şi de unde, întrebă Bradley, cînd îşi recăpătă răsuflarea, provin toate acele culori? Nu le-am văzut pe parcurs.

Ada rîse.

— Nu, ele nu fac parte chiar din set, dar nu sînt splendide? Pot comanda computerului să le fac oricum vreau eu.

— Chiar dacă aceste culori sînt arbitrare, explică Edith, sînt pline de semnificaţii. Tot aşa cum cei care fac hărţile aplică nuanţe de bleu şi verde între liniile de contur pentru a spori impresia diferenţelor de nivel!

— Acelaşi lucru îl facem şi noi în oceanografie. Cu cît este mai intens albastrul, cu atît este mai adîncă apa.

— Bun. În cazul ăsta, culorile indică de cîte ori a refăcut computerul ciclul înainte de a decide dacă numărul aparţine categoric Setului M, sau nu. În cazul limitelor, ar trebui să fie făcute de mii de ori ridicările la pătrat şi adunările obişnuite.

— Şi adesea prin numere de sute de cifre, zise Donald. Îţi dai seama *acum* pentru ce nu a fost

descoperit mai devreme setul.

— Serios motiv.

— Acum ia priveşte, zise Ada.

Imaginea prindea contur pe măsură ce valurile de culoare ţîşneau în exterior. Părea că, înseşi limitele setului se dilatau continuu, deşi rămîneau pe loc. Apoi Bradley realiză că de de fapt nu se mişca nimic; doar culorile spectrului se perindau ciclic pentru a produce această perfectă iluzie de mişcare.

Încep să înţeleg, gîndi Bradley, cum te poate pasiona aşa ceva, ajungînd chiar să-ţi faci din asta un scop în viaţă.

— Sînt aproape sigur, zise el, că am văzut programul ăsta listat în biblioteca software a computerului meu — împreună cu o mulţime de alte programe. Ce noroc că nu le-am folosit. Îmi dau seama cît pot fi de captivante.

Observă că Donald Craig aruncase o privire cu subînţeles către Edith şi îşi dădu seama că făcuse o remarcă lipsită de tact. Totuşi ea părea încă absorbită de fluxul culorilor, deşi probabil că urmărise de nenumărate ori această desfăşurare.

— Ada, zise ea, visătoare, dă-i d-lui Jason citatul nostru preferat din Einstein.

Pretinde prea mult de la un copil de nouă ani, gîndi Bradley — chiar dacă este unul ca acesta; dar fetiţa nu ezită deloc, şi nu dădea impresia că ar repeta mecanic. Ea înţelege cuvintele şi vorbea cu însufleţire.

— Cel mai frumos lucru pe care-l putem experimenta este mirificul. Este sursa întregii arte şi ştiinţe adevărate. Cel căruia îi este străină această emoţie, care nu se poate opri în faţa minunii cuprins de veneraţie, este asemenea unui mort.

Voi broda pe tema asta, gîndi Bradley. Şi îşi aminti nopţile calme din Pacific, cu cerul plin de stele şi dîra pîlpîitoare de bioluminiscenţă din urma navei; îşi aminti primul său contact cu

supraabundentele forme de viaţă — tot atît de surprinzătoare ca acelea de pe o planetă necunoscută, adunate în jurul sărăcăciosului corn al abundenţei al unui caracter din mijlocul oceanului, acolo unde continentele se îndepărtează treptat; şi speră că n-o să mai treacă mult pînă va simţi din nou veneraţie şi înfiorare la apariţia din abis a înspăimîntătoarei prove ca un cuţit a *Titanicului.*

Dansul culorilor încetă: Setul păli. Deşi nu fusese nimic acolo *în realitate,* totuşi dădea impresia că ecranul virtual al proiectorului holografului se închisese efectiv.

— Şi acum, zise Donald, ştii mai mult decît voiai despre Setul Mandelbrot. Aruncă o privire către Edith, şi din nou Bradley avu senzaţia acelui acces de simpatie faţă de el.

Nu era sentimentul la care se aşteptase cînd venise la Castelul Conroy: poate că invidie ar fi fost cuvîntul potrivit. Iată, un om cu avere, casă frumoasă şi o familie talentată şi atrăgătoare — elementele care se presupune că garantează fericirea. Totuşi, ceva nu era în regulă; mă întreb, gîndi Bradley, cît o fi trecut de cînd au împărţit soţii ăştia patul? Ce ar putea fi mai simplu, deşi ăsta arareori este un lucru simplu....

Privi încă o dată spre ceas; probabil că îşi închipuiau că evită în mod deliberat concluzia. Aveau perfectă dreptate. Grăbeşte-te, d-le general, se rugă el în sinea lui.

Ca şi cum i s-ar fi răspuns, simţi familiarul zbîrnîit la încheietura mîinii.

— Scuzaţi-mă, se adresă gazdelor. Un telefon extrem de important. Nu va dura decît un minut.

— Bine, vă lăsăm să vorbiţi.

De cîte milioane de ori pe zi se desfăşura acest ritual! Pura etichetă le dicta celorlalţi să se ofere să părăsească încăperea cînd se primea un telefon personal; politeţea cerea ca numai acela care-l primea să iasă, prezentînd scuze tuturor.

Existau nenumărate variante după împrejurări şi naţionalităţi. În Japonia, cum îi plăcea lui Kato să se plîngă, formalităţile durau atît de mult încît solicitantul ajungea la dezgust.

— Vă rog să mă scuzaţi pentru întrerupere, zise Bradley în timp ce intra în cameră prin glasvand. Este în legătură cu afacerea noastră. Nu puteam să vă dau un răspuns pînă cînd nu primeam telefonul ăsta.

— Sper că e favorabil, zise Donald Craig. Avem nevoie de dumneata.

— Şi mie mi-ar plăcea să lucrez cu dumneavoastră, dar...

— Parky v-a făcut o ofertă mai bună, zise Edith, cu dispreţ greu mascat.

Bradley o privi calm şi răspunse fără ranchiună.

— Nu, doamnă Craig. Vă rog să păstraţi cifra confidenţială. Oferta Grupului Parkinson a fost generoasă, dar ea nu reprezintă decît jumătate dintr-a dumneavoastră. Iar oferta pe care tocmai am primit-o este mult mai mică, reprezentînd o zecime din *aceea.* Totuşi, reflectez la ea foarte serios.

Urmă o tăcere profundă, spartă în cele din urmă de un chicotit al Adei.

— Trebuie să fii nebun, zise Edith.

Donald se mulţumi doar să zîmbească.

— Poate că ai dreptate. Dar am ajuns în stadiul în care n-am nevoie de bani, deşi oricînd e bine să-i ai.

Se opri şi chicoti încet.

— Destul. Nu ştiu dacă aţi auzit vreodată gluma pe care a făcut-o o dată J. J. Astor, cel mai faimos dispărut de pe *Titanic:* "Un om care are un milion de dolari este tot atît de înstărit ca unul bogat". Ei bine, eu am cîştigat cîteva milioane în timpul carierei mele şi unele dintre ele se mai află încă în bancă. Aşa că nu mai am nevoie de bani; şi, dacă vreau, n-am decît să mă scufund oricînd şi să

mai gîdil o caracatiţă. N-am prevăzut asta, a fost ca o lovitură de trăsnet, acum două zile eram hotărît să vă accept oferta.

Edith părea acum mai mult perplexă decît ostilă.

— Şi poţi să ne spui cine a oferit condiţii mai avantajoase decît Nippon Turner?

Bradley clătină din cap.

— Lăsaţi-mă cîteva zile; mai am unele probleme de clarificat şi nu vreau să rămîn de căruţă.

— Înţeleg, zise Donald. Nu există decît un motiv pentru a lucra gratis. Orice om datorează ceva profesiei lui.

— Sună ca un citat.

— Chiar aşa şi este: dr. Johnson.

— Îmi place; s-ar putea să-l folosesc des, în următoarele cîteva săptămîni. Între timp pînă iau o hotărîre, vreau un răgaz ca să mă mai gîndesc la situaţie. Şi, încă o dată, vă mulţumesc foarte mult pentru ospitalitate, ca şi pentru oferta dumneavoastră. Poate că o voi accepta dar, în caz contrar, sper să rămînem totuşi prieteni.

În timp ce se ridică deasupra castelului, vîrtejul stîrnit de elicea elicopterului ondula apa Lacului Mandelbrot, spărgînd imaginea chiparoşilor oglindiţi în el. Se gîndea la cea mai mare schimbare din cariera sa; înainte de a lua o decizie, acea nevoie de o relaxare completă.

Şi ştiu exact cum o va face.

21.
O CASĂ RESPECTABILĂ

Nici chiar transportul supersonic n-a reuşit să schimbe radical statutul Noii Zeelande; pentru cei mai mulţi dintre oameni ea reprezenta ultimul popas înainte de a ajunge la Podul Sud. Marea

majoritate a neo-zeelandezilor erau mulţumiţi să rămînă aşa.

Evelyn Merrick era una dintre excepţii şi evadase la vîrsta (în cazul ei matură) de şaptesprezece ani pentru a-şi căuta destinul aiurea. După trei căsători care au dus la pierderea iluziilor, dar au asigurat-o din punct de vedere financiar, şi-a descoperit idealul vieţii şi fericirea.

Vila, cum era cunoscută majorităţii clientelei sale, se afla într-o regiune frumoasă dintr-o parte încă nedevastată a Kentului, legată comod de aeroportul Catwick. Proprietarul anterior fusese un celebru magnat al mass-mediei, care mizase pe o carte greşită atunci cînd televiziunea de înaltă definiţie măturase totul în calea sa la sfîrşitul secolului douăzeci. Mai tîrziu, încercările de a-şi reface averea dăduseră greş şi acum era oaspetele unui stabiliment al Guvernului Majestăţii Sale pentru următorii cinci ani (mai puţin timpul de bună purtare).

Om cu un standard moral superior fusese indignat de felul în care madam Eva utiliza proprietatea sa şi încercase chiar să o scoată afară de acolo. Totuşi avocaţii Evei fuseseră tot atît de buni ca şi ai săi; poate chiar mai buni, din moment ce ea se afla încă în libertate, şi intenţiona să rămînă şi de-aici încolo.

Vila era condusă cu meticuloasă corectitudine, condicuţele fetelor, taxele plătite la timp, contribuţiile pentru pensie şi asigurări sociale, vizitele medicale şi aşa mai departe putînd fi puse oricînd la dispoziţia unui eventual inspector guvernamental, căruia Madame Eva îi spunea uneori cu acreală că aici găseşte oricînd o vacă de muls. Oricine ar fi venit în speranţa unui profit personal, ar fi fost profund dezamăgit.

În general, era o carieră bănoasă, plină de stimulente emoţionale şi intelectuale. Ea nu-şi punea, desigur, nici o problemă de etică. Cu mult timp înainte decisese că orice mod de distracţie,

pentru adulţii ajunşi la vîrsta dreptului de vot, era perfect acceptabil, atît timp cît nu era periculos, neigienic şi nu îngraşă. Principalul motiv de nemulţumire: relaţia cu clienţii necesita un mare număr de salariate care să se învîrtească în jurul lor, de unde rezultau mari cheltuieli pentru darurile de nuntă. Observase de asemenea că mariajele inspirate de Vilă durau mult mai mult decît cele cu origini mai convenţionale şi intenţiona să publice chiar o statistică atunci cînd avea să fie sigură de datele sale; momentan coeficientul de corelaţie era încă neconvingător.

Cum era de aşteptat în profesia sa, Evelyn Merrick era o femeie care deţinea multe secrete, mai ales ale altora; dar avea şi unul al ei personal, pe care-l păstra cu mare grijă. Deşi nimic n-ar fi putut fi mai respectabil, dacă ar fi răsuflat, i-ar fi dăunat meseriei. În ultimii doi ani, se folosise de cunoştinţele extensive, poate unice, în parafilie pentru a-şi lua diploma de doctor în psihologie la Universitatea din Auckland.

Nu-l cunoscuse personal pe profesorul Hinton, numai prin intermediul mijloacelor video, şi asta destul de rar, deoarece ambii preferau schimburile impersonale de fişiere. Într-o zi, poate după vreo zece ani după ce se va retrage, îşi va publica teza de doctorat, dar nu sub numele ei adevărat şi cu toate cazurile istorisite trucate în aşa fel încît să nu poată fi recunoscute. Nici măcar profesorul Hinton nu cunoştea persoanele implicate, deşi el făcuse presupuneri pline de perspicacitate în unele cazuri.

"Subiectul O. G. ", tastă Eva. "Vîrsta cincizeci de ani. Inginer de succes". Examină cu grijă ecranul. Iniţialele fuseseră, bineînţeles schimbate, conform codului ei simplu, şi vîrsta rotunjită către cea mai apropiată dintre decade. Ultima dată era însă exactă; profesiunea reflecta personalitatea omului şi nu trebuia deghizată decît dacă era absolut necesar pentru a împiedica

identificarea. Chiar şi atunci, trebuia făcută cu multă fineţe, astfel încît înlocuirea să nu fie prea violentă. Muzicianul de renume mondial fusese schimbat de Eva din "pianist" în "violonist", şi un tot atît de celebru sculptor fusese transformat în pictor. Un politician fusese înlocuit cu un om de stat.

"... În copilărie, O. G. era şicanat şi uneori prins de elevele unei şcoli de fete din vecinătate, care îl foloseau ca subiect — voluntar — pentru lecţiile de îngrijire a copilului şi de iniţiere în anatomia bărbatului. De cele mai multe ori, îl bandajau din cap pînă în picioare şi, deşi declară acum că nu exista nici un element erotic în asta, este greu de crezut. Cînd era întrebat, el dădea din umeri şi zicea: "Nu-mi amintesc".

Mai tîrziu, tînăr fiind, O. G. asistase la urmările unui accident care provocase mulţi morţi. Deşi nu fusese rănit, experienţa pare să-i fi afectat fantezia sexuală. Îi plăcea să fie supus la diferite forme de tortură (vezi lista A) şi manifesta un caz atenuat al Complexului Sf. Sebastian, excelent demonstrat de Yukio Mishima. Contrar lui Mishima, totuşi, O. G. era complet heterosexual, prezentînd doar 2, 5 ± 0,1 pe fototestul standard Mapplethorpe.

Ceea ce face ca modelul comportamental al lui O. G. să fie atît de interesant, şi poate neobişnuit, îl reprezintă faptul că este o personalitate activă, într-un fel chiar agresivă, adecvată poziţiei de manager al unei afaceri solicitante. E greu să ţi-l închipui jucînd un rol *pasiv* în orice sferă a vieţii; totuşi, pretindea personalului meu să-l înfăşoare în bandaje ca pe o mumie egipteană, pînă cînd devenea complet neputincios. Doar în acest fel, şi după considerabile stimulări, putea ajunge la un orgasm satisfăcător.

Cînd i-am sugerat că prin aceasta îşi satisfăcea dorinţa de moarte, a rîs, dar nu a

încercat să nege. Munca sa presupunea adesea pericole fizice, ceea ce era poate adevăratul motiv pentru care se simţea ataşat de ea. Totuşi, mi-a dat o explicaţie care sînt sigură că era şi ea în bună parte adevărată.

— Cînd ai responsabilităţi care implică milioane de dolari şi afectează viaţa multor oameni, nu-ţi poţi închipui cît de plăcut poate fi să te simţi, pentru un timp, complet lipsit de apărare — incapabil să controlezi ceea ce se întîmplă în jurul tău. Bineînţeles că *ştiu* că totu-i doar o simulare, dar încerc să pretind că nu este. Uneori mă întreb dacă m-aş putea distra în cazul în care această situaţie ar fi reală.

— N-ai putea, i-am zis eu, şi el a fost de acord."

Eva derulă înregistrarea căutînd eventualele amănunte care puteau revela identitatea lui O. G. Vila era specializată în celebrităţi, aşa că era mai bine să fii foarte prudent.

Prudenţa se referea şi la personalităţi în sine. Singura regulă a Vilei era: "Fără sînge pe covoare", şi ea îşi amintea, cu o grimasă, o personalitate a unei ţări din lumea a treia care, în delirul său, rănise pe una dintre fete. Eva îi primise scuzele, şi cecul, cu dispreţ rece, apoi, imediat, a dat telefon la ministerul de externe. Generalul probabil că ar fi fost foarte surprins şi rănit în amorul propriu dacă ar fi ştiut exact de ce ambasadorul britanic a invocat atîtea motive pentru a-i amîna vizita în Marea Britanie.

Eva se întreba uneori de ce ar fi zis scumpa soră Margarita despre vocaţia actuală a celei mai bune eleve a sa. Ultima dată dînd plînsese fusese cu ocazia ştirii morţii celei mai bune prietene, veste pe care o primise de la maica superioară. Îşi amintea, cu nostalgie amuzament, despre întrebarea pe care fusese tentată o dată să i-o pună supraveghetoarei sale: pentru ce ar fi considerat

mai nobil şi mai sfînt jurămîntul la perpetuă castitate decît un juramînt la perpetuă constipare?

Era o întrebare absolut serioasă: fără a intenţiona cîtuşi de puţin să o scandalizeze pe bătrîna călugăriţă sau să zdruncine fundamentul neclintit al credinţei sale. Dar în cele din urmă poate că a fost mai bine că nu a pus-o.

Sora Margarita ştia deja că mica Evelyn Merrick nu era făcută pentru biserică, dar Evelyn mai trimitea şi acum donaţii pentru Sf. Jude la fiecare Crăciun.

22.
BIROCRAŢIE

ARTICOLUL 156
Stabilirea Autorităţii

1. Se stabileşte prin prezenta Autoritatea Internaţională pentru Adîncurile Mării, care va funcţiona potrivit acestei legi.

2. Toate statele semnatare sînt *ipso-facto* membre ale Autorităţii.

4. Sediul Autorităţii va fi în Jamaica.

ARTICOLUL 158
Organele Autorităţii

2. Se stabileşte prin aceasta întreprinderea, organul prin care Autoritatea poate executa funcţiile menţionate în Articolul 170, paragraful 1.

(Convenţia Naţiunilor Unite asupra Legii Mării, semnată la Montego, Bay, Jamaica, la 10 decembrie 1982)

— Scuză-mă pentru indemnizaţii, zise directorul general Wilbur Jantz conciliant, dar ele sînt fixate prin reglementările Naţiunilor Unite.

— Înţeleg, După cum ştii, n-am venit aici pentru bani.

— Şi *există* considerabile avantaje. În primul rînd, vei avea rang de ambasador...

— Va trebui să mă îmbrac ca atare? Cred că nu, nici măcar nu am un smoking, lăsînd deoparte restul.

Jantz rîse.

— Nu te teme — o să avem noi grijă de asemenea detalii. Şi bineînţeles, vei fi peste tot VIP, ceea ce ar putea fi chiar plăcut.

A trecut ceva timp, gîndi Bradley, în care n-am fost VIP, dar ar fi lipsit de tact să spun asta. În ciuda experienţei bogatei sale activităţi, era un începător în acest domeniu; poate că n-ar trebui să facă prea mare tapaj în legătură cu ambasadorii.

Directorul general examina displayul de pe biroul său, comandînd din cînd în cînd "pauză", ca să poată analiza unele detalii. Bradley ar fi dat o substanţială parte din veniturile lui din noua funcţie, pentru privilegiul de a citi acel fişier. Mă întreb dacă ei ştiu, gîndea el, despre timpul în care am "sărat" eu şi Ted epava aia din largul Delosului, cu amfore false? Nu că m-aş simţi cu conştiinţa încărcată, am produs multe necazuri oamenilor care le meritau cu prisosinţă.

— Cred că trebuie să-ţi spun, zise directorul, că am avut o mică problemă, deşi nu mă tem de asta. Unii din mulţii noştri, ah, parteneri agresiv de independenţi nu vor fi prea încîntaţi de amestecul CIA.

— Asta s-a petrecut cu mai bine de treizeci de ani în urmă! Şi eu nici n-am ştiut că eram amestecat într-o treabă cu CIA decît mult după ce am semnat-o ca marinar obişnuit, slavă domnului...

Credeam că sînt angajat la Summa Corporation a lui Hughes şi chiar aşa era.

— Nu trebuie să-ţi faci probleme; nu voi aminti de ea decît dacă cineva o va menţiona. Nu e cazul, pentru că în toate privinţele calificativele dumitale sînt extraordinare. Chiar şi Ballard admite asta.

— Oh, într-adevăr?

— Zice că eşti cel mai bun dintr-un grup păcătos.

— Asta sună în maniera lui Bob.

Directorul continua să examineze monitorul, apoi rămase o clipă pe gînduri.

— Asta n-are nimic de-a face cu numirea dumitale şi scuză-mă dacă îţi vorbesc deschis, ca de la bărbat la bărbat...

Ei, gîndi Jason, ştiu despre Vilă! Mă întreb cum de au pătruns dincolo de securitatea Evei? Dar îl aştepta o surpriză şi mai mare decît aceea...

— Se pare că ai pierdut contactul cu fiul dumitale şi cu mama lui cu mai bine de douăzeci de ani în urmă. Dacă vrei, te pot pune în legătură cu ei.

Pentru un moment, Bradley simţi ca o apăsare în piept, ca şi cum nu ar mai fi avut aer. Cunoştea senzaţia foarte bine, şi simţi senzaţia foarte bine, şi simţi atacul mutilant al panicii paralizante, cel mai aprig duşman al scafandrului.

Aşa cum reuşise întotdeauna şi mai înainte, îşi recăpătă stăpînirea de sine, respirînd rar şi adînc. Directorul general Jantz realiză că deschisese o rană veche, şi aşteptă cu simpatie.

— Mulţumesc, zise în cele din urmă Bradley. Aş prefera să nu o fac. Sînt bine?

— Da.

Asta era tot ce voia să ştie. Era imposibil, să-ntorci timpul înapoi: îşi amintea de bărbatul — tînărul! — care fusese la 25 de ani, cînd terminase colegiul. Şi cînd, pentru prima şi ultima dată-n viaţă, se îndrăgostise.

Nu ştiuse niciodată din vina cui fusese şi poate că acum nici nu mai avea importanţă. Ei ar fi putut să-l găsească destul de uşor, dacă ar fi dorit. (Se gîndise J. J. la el, îşi amintea de vremea cînd se jucau împreună?)

Privirea îi deveni tăioasă şi gîndurile i se întoarseră înapoi în timp.

Uneori se întreba dacă ar mai recunoaşte-o pe iulie întîlnind-o întîmplător pe stradă; de vreme ce îi distrusese toate fotografiile, (pentru ce ar fi păstrat vreuna cu J. J.?) nu-şi putea aminti cu claritate figura ei. Nu-ncăpea îndoială, experienţa lăsase cicatrice de neşters asupra psihicului său, dar învăţase să trăiască împreună cu ele, cu ajutorul, admitea el cu crisparea, Madamei Eva. Ritualul pe care-l instituţionalizase la Vilă îi adusese uşurare mintală şi psihică, şi-i permisese să lucreze în mod eficient. Îi era recunoscător pentru asta.

Şi acum încerca ceva nou, o nouă provocare ca director adjunct (pentru Atlantic) al Autorităţii Internaţionale a Adîncurilor Mării, îşi închipuia ce s-ar mai fi strîmbat de rîs Ted de această metamorfoză. Era mult adevăr în vechea zicală că braconierii sînt cei mai buni pădurari.

— L-am rugat pe doctorul Zwicker să vină să te salute, acum că veţi lucra îndeaproape împreună. L-ai cunoscut mai înainte?

— Nu, dar l-am văzut destul de des. Ultima oară, ieri, pe canalul ştiri ştiinţifice. Analiza schema Parkinson, dar nu prea se gîndea la ea.

— Asta să rămînă, între noi, nu se prea gîndeşte la lucruri pe care nu le-a inventat personal. Şi de obicei are dreptate, ceea ce nu-l face să fie îndrăgit de colegi.

Multora li se părea încă hilar faptul că oceanograful de frunte al lumii se născuse într-o vale alpină şi se făceau neîncetat glume pe seama eroismului Forţelor Navale Elveţiene. Dar nimeni nu se îndoia că batiscaful a fost inventat în Elveţia

si că umbra familiei Piccard pluteşte încă şi acum asupra tehnologiei pe care a fondat-o.

Directorul general se uită la ceas şi îi zîmbi lui Bradley.

— Dacă mi-ar permite conştiinţa, aş paria, începu să numere încet şi, cînd spuse "unu", se şi auzi o bătaie în uşă.

— Ce ţi-am spus eu, îi zise el lui Bradley. Cum le place să spună: Timpul este arta elveţianului. Apoi strigă:

— Intră, Franz.

Urmă un moment de tăcere apreciativă înainte ca omul de ştiinţă şi inginerul să-şi strîngă mîinile; fiecare cunoştea reputaţia celuilalt şi fiecare dintre ei se întreba: "Vom fi colegi sau rivali?". Apoi profesorul Zwicker zise:

— Bun venit la bord, domnule Bradley. Avem multe de discutat.

II.
PREGĂTIRILE

23.
CONFERINŢĂ

— Nu sînt mulţi oameni, zise Marcus Kilford, care să nu fi aflat încă faptul că numai peste patru ani va fi centenarul *Titanicului* sau să nu fi auzit de planurile de ridicare la suprafaţă a epavei. Mai subliniez încă o dată că sînt fericit să am alături de mine trei dintre conducătorii acestui proiect. Voi vorbi pe rînd cu fiecare dintre ei. Apoi veţi avea posibilitatea să comunicaţi telefonic în orice problemă veţi dori. La timpul potrivit, va apărea pe ecran numărul la care puteţi telefona.

Domnul din stînga mea este vestitul inginer subacvatic Jason Bradley; întîlnirea sa cu uriaşa

caracatiţă, printre instalaţiile petroliere din Newfoundland, este acum de domeniul folclorului oceanic. Jason face parte din Autoritatea Internaţională şi este responsabil cu supravegherea operaţiunilor de pe epavă.

Lîngă el se află Rupert Parkinson, care a fost pe punctul de a aduce, anul trecut, Cupa Americii în Anglia. (Scuză-mă pentru asta, Rupert.) Firma sa este angajată în ridicarea la suprafaţă a părţii din faţă a epavei, cea mai mare parte din cele două în care a fost despicată nava.

În dreapta mea se află Donald Craig, asociat cu Nippon-Turner Corporation, cel mai mare grup mass-media actual. Ne va relata despre planul de ridicare a pupei, ultima parte care s-a scufundat — luînd cu ea pe cei care au dispărut în memorabila noapte, acum nouăzeci şi şase de ani.

D-le Bradley, nu credeţi că ar fi bine să încercaţi, în cîteva cuvinte, să ne asiguraţi că nu există nici o dispută în cursa dintre aceşti doi domni?

Kilford trebui să ţină mîna pe microfon, în aşa fel încît să poată înăbuşi protestul simultan al celorlalţi doi invitaţi ai săi.

— Vă rog, domnilor! Vă va veni şi dumneavoastră rîndul. Lăsaţi-l pe Jason să vorbească primul.

Şi acum, dacă tot sînt pe post de diplomat, gîndi Bradley, ar trebui să încerc să-mi joc rolul. Bineînţeles că Kilford va căuta să ne înţepe, asta-i meseria lui, aşa că va trebui să-mi joc rolul cu indiferenţă.

— Nu consider că este o *cursă,* răspunse el cu grijă. Ambele părţi au prezentat planuri care consideră că ridicarea la suprafaţă a epavei va avea loc la jumătatea lunii aprilie 2012.

— Chiar pe 15? Amîndouă?

Aceasta era o problemă delicată pe care Bradley nu intenţiona să o discute în public. Îi convinsese pe cei din conducerea ISA să nu

permită ceva în genul unei fotografii la potou. Cele două operaţii majore de salvare nu puteau avea loc *simultan,* găsindu-se la mai puţin de un kilometru distanţă una de alta. Riscul unui dezastru, care constituia mereu o ameninţare, putea să sporească într-o mare măsură în această situaţie. Încercarea de a executa două treburi dificile dintr-o dată era cea mai sigură metodă de a nu rezolva nici una.

— Uite, zise el liniştit, asta nu-i o operaţie de o zi. *Titanicul* a ajuns pe fundul mării în cîteva minute. Dar necesită o muncă de zile în şir pentru a fi readus la suprafaţă. Poate chiar săptămîni.

— Îmi dai voie să fac o precizare? întrebă Parkinson, intervenind cu promptitudine Noi nu intenţionăm să aducem *la suprafaţă* porţiunea noastră de epavă. Ea va rămîne tot sub apă, pentru a evita riscul coroziunii rapide. *Noi* nu sîntem angajaţi să realizăm un film spectaculos pentru TV. Se eschivă cu grijă să-l privească pe Craig; camera din studio era mai puţin ezitantă.

Îmi pare rău de Donald, gîndi Bradley. Ar trebui să fie aici Kato pentru a-i da replica lui Parky. Am asista la un adevărat foc de artificii, în care fiecare parte ar căuta să fie cît mai sardonic politicos, în cel mai distins mod cu putinţă.

Bradley ar fi vrut să-l poată ajuta pe Donald, faţă de care nutrea o caldă, aproape paternă simpatie, dar trebuia să ţină seama că acum era în postura de prieten neutru.

Donald Craig se răsucea incomod pe scaunul său, aruncînd o privire jignită către Parkinson. Pe Kilford părea să-l distreze situaţia.

— Ei bine, d-le Craig? Nu speraţi să fie filmată scoaterea pupei la suprafaţă, nedesluşit învăluită în aisbergul dumneavoastră sintetic?

Chiar asta intenţiona Kato, deşi n-o afirmase niciodată în public. Dar nu era genul de secret care să poată fi ţinut ascuns mai mult de cîteva milisecunde în satul global electronic.

— Păi, ăă, începu Donald scăldînd-o, dacă vom scoate la suprafaţă partea noastră, ea nu va rămîne mult timp acolo...

— ... dar destul de mult pentru a constitui un eveniment spectaculos?

— ... pentru că, aşa cum intenţionezi să faci şi dumneata, Rupert, o vom remorca şi noi sub apă pînă cînd nava îşi va găsi locul odihnei de veci, la Tokyo-on-Sea. Şi nu există nici un pericol de coroziune; cea mai mare parte din structura din fier va rămîne închisă în gheaţă; şi totul se va afla la punctul de îngheţare.

Donald se opri pentru o secundă, apoi zîmbi uşor.

— Şi, apropos, continuă el, căpătînd încredere, parcă am şi auzit că ai pregătit un spectacol TV!? Ce-i cu povestea asta despre luarea de scafandri autonomi pe epavă, de îndată ce se va putea pătrunde în ea? La ce adîncime se va petrece asta, d-le Bradley?

— Depinde ce vor respira. Treizeci de metri cu aer. O sută sau mai mult cu amestec.

— Atunci, cu siguranţă că jumătate din scafandri sportivi din lume vor vrea să vă facă o vizită şi asta mult înainte de a ajunge în Florida.

— Mulţumesc pentru sugestie, Donald, zise Parkinson împăciuitor. Cu siguranţă că ne vom gîndi la asta.

— Ei, şi acum, că am spart gheaţa — ha, ha! — să ne întoarcem la afaceri. Mi-ar face plăcere, Donald, Rupert, ca fiecare din dumneavoastră să explice în ce stadiu se află proiectul său în momentul de faţă. Nu pretind să ne dezvăluiţi nici un secret, bineînţeles. Apoi îl voi ruga pe Jason să facă unele comentarii, dacă va voi. Cum C. este înaintea lui P., vei începe dumneata, Donald.

— Păi, hm, cu pupa este o problemă, fiind zdrobită rău. Închiderea ei etanşă în gheaţă reprezintă cea mai bună metodă de a o mînui ca pe

un bloc. Şi, bineînţeles, gheaţa *pluteşte* — ceea ce se pare că a uitat, în 1912, căpitanul Smith.

Prietenii mei din Japonia au descoperit o metodă foarte eficientă de îngheţare a apei, cu ajutorul curentului electric. Pe fundul mării sînt deja aproape zero grade Celsius, aşa că nu mai este nevoie să se adauge decît un mic procent de îngheţare.

Am obţinut cablurile submersibile cu plutire autonomă şi elementele termoelectrice. Roboţii noştri subacvatici vor începe să le instaleze în cîteva zile. În ceea ce priveşte electricitatea, sîntem în stadiul de negocieri, sperăm să semnăm cît de curînd contractele.

— Și ce *se va* întîmpla după ce veţi realiza aisbergul dumneavoastră din adîncuri?

— Ei bine, ăsta-i un punct despre care aş prefera să nu vorbesc deocamdată.

Deşi nici unul dintre cei de faţă nu ştia, Donald nu era blocat. Pur şi simplu, habar nu avea! Ce voise să spună Kato la ultima discuţie? Cu siguranţă că glumea: într-adevăr, nu era prea politicos să-şi lase partenerii în întuneric...

— E-n regulă, Donald. Jason, ai vreun comentariu de făcut?

Bradley clătină din cap.

— Nimic important, proiectul este îndrăzneţ, dar oamenii noştri de ştiinţă nu pot greşi. Şi, bineînţeles, există, cum se spune, o justiţie poetică.

— Rupert?

— Sînt de acord. Este o idee interesantă. *Sper* să ţină.

Parkinson încerca un autentic sentiment de regret pentru nereuşita existentă. Era o performanţă de mică valoare.

— Acum e rîndul dumneavoastră. În ce situaţie vă aflaţi?

— Am folosit o tehnică simplă, nimic exotic! Pentru că aerul din adîncuri, unde se află *Titanicul,* are o presiune de patru sute de ori mai mare, nu

este practic să fie pompat în jos pentru ridicare. Aşa că am conceput nişte sfere de sticlă, goale pe dinăuntru, care au aceeaşi emersibilitate la orice adîncime. Ele vor fi ambalate, cu milioanele, în pachete de dimensiuni egale. O parte vor fi plasate în punctele strategice din navă, de mici ROV-i — scuzaţi, vehicule ghidate de la distanţă. Dar cele mai multe vor fi ataşate unei platforme suspendate care va fi coborîtă pe corpul epavei.

— Şi cum veţi proceda, îl întrerupse Kilford, pentru a lega *nava* de platformă?

E clar că s-a documentat, gîndi Bradley admirativ. Un neprofesionist ar fi luat-o ca atare, ca pe ceva care nu merită prea multă atenţie; deşi asta este cheia operaţiei.

Rupert Parkinson zîmbi larg.

—Donald are micile lui secrete şi noi la fel. Dar nu peste multă vreme vom face teste. Jason a avut amabilitatea să fie de acord să le supravegheze, nu-i aşa?

— Da, dacă Marina Statelor Unite ni-l va împrumuta la timp pe *Marvin.* ISA nu dispune de nici un submarin de adîncime, din păcate. Dar vom rezolva problema.

— Mi-ar face plăcere să mă scufund şi eu într-o bună zi cu dumneata, zise Kilford. Poate fi instalată o legătură video pe epavă?

— Desigur, nu-i nici o problemă, cu fibre optice: de altfel avem deja cîteva circuite.

— Splendid, încep să-l bat la cap pe producătorul meu. Văd că ni se semnalează multe apeluri telefonice. Primul care ne-a sunat este d-l, scuze, cred că este d-na Chandrika de Silva de la Notting Hill Gate. Dă-i drumul, Chandrika...

24.
GHEAŢA

— Ne aflăm într-o poziţie favorabilă, zise Kato cu nedisimulată bucurie. Marinele USA şi URSS încearcă să-şi ofere marfa sub preţul pieţei. Dacă am forţa puţin lucrurile, cred că ambele ar fi dispuse să ne şi *plătească* pentru a le scăpa de jucăriile radioactive.

De cealaltă parte a lumii, familia Craig îl urmărea prin ultima minune a tehnologiei comunicaţiilor. POLAR 1, inaugurat cu mare pompă numai cu cîteva zile în urmă, era primul cablu cu fibre optice plasat sub calota polară arctică. Eliminînd lungul drum spre orbita geostaţionară şi micul, dar agasantul interval de timp necesar circulaţiei comunicării, sistemul telefonic global se îmbunătăţise considerabil; vorbitorii nu se mai amestecau unii cu alţii şi nu-şi mai pierdeau timpul în aşteptarea replicii. Cum zisese, zîmbind curajos printre lacrimi, directorul general al INTELSAT:

— Acum putem lăsa sateliţii de comunicaţii în voia lui Dumnezeu să facă ce-o vrea cu ei, să fie folosiţi în serviciul avioanelor, al navelor şi automobilelor şi al oricui vrea să iasă la aer curat.

— Ai semnat vreo înţelegere? întrebă Donald.

— Va fi încheiată la sfîrşitul săptămînii. Un rusnac şi un yankeu. Vor concura să lucreze pentru noi. Nu-i mai plăcut decît să arunce cu bombe nucleare unul în altul?

— Sigur, mult mai plăcut.

— Englezii şi francezii încearcă şi ei să intre în combinaţie şi astfel poziţia noastră este profitabilă, bineînţeles. Putem chiar să închiriem unul de rezervă de la ei. Sau dacă ne hotărîm să grăbim operaţiile.

— Ca să menţinem echilibrul cu Parky şi Co.? Sau ca să scoatem noi primii la suprafaţă partea noastră din navă?

Urmă un scurt moment de tăcere, cam cît i-ar fi trebuit întrebării să străbată drumul pînă la Lună şi înapoi.

— Ce spui, Edith! zise Kato. Eu mă gîndeam la piedici neaşteptate. Aminteşte-ţi, noi nu ne aflăm într-o întrecere, ferească Sfîntul! Dar amîndoi am promis ISA să ridicăm, între 07 şi 15 aprilie '12, partea noastră. Vrem doar să fim siguri că vom realiza ceea ce ne-am propus, asta-i tot.

— Şi vom reuşi?

— O să-ţi arăt filmuleţul de uz intern pe care l-am făcut. Te rog, conectează modulul de înregistrare. Nu-i versiunea definitivă, de aceea aş vrea să-ţi aud părerea.

Studiourile japoneze, îşi aminti Donald, aveau o îndelungată şi binemeritată reputaţie în ceea ce priveşte machetele miniaturizate folosite şi efectele speciale. (De cîte ori n-a fost distrus Tokyo de diverşi monştri?) Detaliile navei şi fundul mării se vedeau atît de clar, încît nu era nevoie de nici un termen de comparaţie; doar cine nu ştia că vizibilitatea sub apă nu este bună decît pînă la o sută de metri, în cel mai bun caz, putea crede că era adevărate.

Partea din spate a *Titanicului* — distrusă cam pe o treime din lungime, zăcea pe o întindere miloasă înconjurat de resturile care căzuseră de sus atunci cînd nava se frînsese în două. Pupa în sine era în stare bună, deşi puntea se desprinsese în parte, dar restul dădea impresia că un ciocan uriaş zdrobise epava. Numai jumătate din cîrmă ieşea la suprafaţă din adînc; două din cele trei enorme elice erau complet îngropate. Degajarea lor în sine era o problemă majoră.

— Ce harababură, nu-i aşa? spuse Kato vesel. Dar, priveşte!

Un rechin înota alene şi, observînd camera de luat vederi, se îndepărtă brusc alarmat.

Ce chestie, gîndi Donald, salutând în tăcere animatorii.

Timpul se derula repede. Numerele indicînd zilele licăreau în dreapta imaginii, douăzeci şi patru de ore pe secundă. Bare zvelte coborau din

cerul lichid şi se adunau într-o structură care înconjurau epava. Cabluri subţiri se încolăceau în carena zdrobită.

Ziua 400 — mai bine de un an mai tîrziu. Apa, pînă acum indivizibilă, deveni lăptoasă. Mai întîi partea superioară a epavei, apoi tabla contorsionată a carenei, apoi tot ce zăcea pe fundul mări dispărură lent într-un bloc uriaş de un alb strălucitor.

— Ziua 600, zise Kato cu mîndrie. Cel mai mare cub de gheaţă din lume, numai că nu prea are el formă de cub. Gîndeşte-te numai cîte frigidere se vor vinde datorită lui.

Poate în Asia, gîndi Donald. Nu în Anglia şi cu atît mai puţin la Belfast. Acolo se auziseră deja proteste şi strigăte de "sacrilegiu!" şi chiar ameninţarea boicotării a tot ce era japonez. Dar asta era problema lui Kato şi, evident, era conştient de ea.

— Ziua 650. În acest moment fundul mării va fi consolidat, chiar la cîţiva metri sub tripla elice. Totul va fi închis ermetic într-un bloc solid. Nu mai rămîne decît să fie ridicat la suprafaţă. O parte din forţa de ascensiune va fi asigurată de gheaţă. Aşa că...

— ... aşa că o să-l rogi pe Parky să-ţi vîndă cîteva miliarde de microsfere.

— Nu ştiu dacă mă crezi sau nu, Donald, dar *ne-am gîndit* să ne facem unele proprii. Dar să copiem tehnologia vestică? Nici gînd!

— Şi atunci, ce *ai inventat* în locul lor?

— Ceva foarte simplu; dar de înaltă tehnică. Să nu spui încă nimănui, dar vom scoate *Titanicul* la suprafaţă cu ajutorul rachetelor.

25.
JASON JUNIOR

O vreme, directorul adjunct al ISA (pentru Atlantic) nu avu nici o sarcină oficială, pentru că ambele părţi care realizau operaţiunile pe *Titanic* se mişcau încet. Dar Jason Bradley nu era genul de om care să se complacă în lipsa de activitate.

Nu se temea de poziţia sa. Veniturile investiţiilor proprii depăşeau cu mult salariul primit de la ISA, se considera mai degrabă un un agent independent. Alţii puteau fi încorsetaţi de diagrama organizatorică a Autorităţii; dar Jason Bradley trecuse la acţiune, vizitînd fiecare departament care prezenta interes. Uneori îl informa pe directorul general, alteori nu.

De obicei era primit cu plăcere, pentru că faima lui ajungea înaintea sa, iar conducătorii departamentelor îl priveau mai mult ca pe un vizitator exotic decît ca pe un rival.

Ceilalţi patru directori adjuncţi (pentru oceanele Pacific, Indian, Antarctic, Arctic) păreau destul de binevoitori şi-i arătau ce se petrecea în imperiul oceanic propriu. Acum erau uniţi împotriva duşmanului comun: mişcarea de ridicare a nivelului mărilor, pe plan global. După mai bine de un deceniu de argumente adesea violente, se căzuse de acord că aceasta măsura între 1 şi 2 centimetri pe an.

Bluepeace şi alte grupuri care se ocupau de mediul înconjurător o puneau pe seama Omului; oamenii de ştiinţă nu erau chiar atît de siguri de asta. E drept că miliardele de tone de CO2 provenind de la uzinele ce foloseau energia termică şi automobile aveau o oarecare contribuţie la binecunoscutul "efect de seră", dar principalul vinovat probabil că era încă Mama Natură; pentru că nici cele mai eroice eforturi ale omenirii nu concurau poluarea produsă de un mare vulcan. Dar toate aceste argumente păreau foarte academice pentru cei ale căror case puteau înceta să mai existe încă în timpul vieţii lor.

Franz Zwicker, şeful grupului de cercetători de la ISA, era considerat în unanimitate oceanograful de frunte al omenirii, opinie pe care nu se străduia s-o descurajeze. Primul lucru pe care îl observau cei mai mulţi dintre vizitatori, cînd intrau în biroul său era coperta revistei *Time,* cu legenda "Amiralul oceanelor". Şi nici un vizitator nu scăpa fără să i se citească, sau cel puţin să i se ofere o reclamă, despre Operaţiunea NEPTUN.

— E un adevărat scandal, îi plăcea lui Zwicker să afirme, avem fotografii de pe Lună sau Marte prezentînd totul detaliat, dar cea mai mare parte a planetei noastre a rămas încă total necunoscută! Risipesc miliarde pentru întocmirea hărţii genomului uman, sperînd că se vor obţine, într-o bună zi, progrese în medicină. Nu mă îndoiesc de asta; dar cartografierea fundului mărilor, cu o aproximaţie de un metru adîncime, ar oferi avantaje imediate. Păi cu camera de luat vederi şi cu magnetometrul, am putea localiza toate epavele care au existat vreodată, de cînd au început oamenii să construiască nave!

Celor care-l considerau un monomaniac, îi plăcea să le servească vestita replică a lui Edward Teller: "Nu-i adevărat. Eu am mai multe monomanii".

Nu încăpea îndoială însă că operaţiunea NEPTUN era una din maniile dominante şi după cîteva luni petrecute în apropierea lui Zwicker, Bradley începuse să-i împărtăşească părerile, cel puţin cînd nu era preocupat de *Titanic.*

Rezultatul lunilor de brainstorming şi gigabiţi de CADCAM a fost MK I — supraveghetorul autonom, de cursă lungă. Acronimul oficial ELRAS n-a supravieţuit decît o săptămînă, apoi, brusc, într-o noapte, a fost înlocuit.

— Nu prea seamănă cu tatăl, zise Roy Emerson.

Bradley se plictisise de această glumă, deşi nici unul dintre colegii săi, în afară de directorul general, nu o cunoştea. Dar reuşise să zîmbească forţat în timp ce expunea ultima realizare a laboratorul în faţa VVIPs. Simplii VIPs erau conduşi de directorul ce se ocupa cu Public Relations.

— Nimeni nu crede că nu i s-a dat numele meu, dar asta e. E o pură coincidenţă că primul robot, aparţinînd Marinei USA, care a făcut prima recunoaştere în interiorul *Titanicului,* se numea Jason Junior. Aşa că mă tem că acest nume va rezista.

Dar J. J. al nostru este mult mai sofisticat şi absolut independent. El poate opera singur, zile întregi, chiar săptămîni, fără vreo intervenţie umană. Nu ca primul J. J., care era controlat printr-un cablu, iar unii îl descriau ca pe un căţeluş la lesă; *acest* J. J. poate să facă cercetări în orice ocean din lume, "adulmecînd" orice ar părea interesant.

Jason Junior nu era mai mare decît un om şi avea forma unei torpile, fiind dotat cu camere de luat vederi, în faţă şi în spate. Era echipat cu un singur ejector, multilamelat pentru propulsie, şi mai multe duze pentru control. Avea variate proeminente aerodinamice ce protejau instrumentaţia, dar nici un manipulator extern ca la cei mai mulţi dintre ROV-i.

— Cum, nu are "mîini"?

— Nu are nevoie de ele — în schimb designul lui permite o viteză şi o rază de acţiune mai mari. J. J. e doar un observator; putem oricînd merge şi vedea ce a găsit interesant pe fundul mării sau sub el, folosindu-şi magnetometrul şi sonarul.

Emerson era impresionat; acesta era genul de maşină care îi satisfăcea gustul pentru lucruri ingenioase. Faima de scurtă durată pe care i-o aduseseră ştergătoarele de parbriz era de mult

apusă deşi, din fericire, nu şi averea obţinută de pe urma lor.

Era, se pare, omul unei singure idei; invenţiile de mai tîrziu s-au dovedit a fi toate un eşec şi experimentul său, care se bucurase de o bună publicitate, de coborîre a microsferelor în *Titanic* printr-un tub plin cu aer. se dovedise a fi un dezastru stînjenitor. "Gaura în mare" a lui Emerson refuza cu încăpăţînare să rămînă deschisă; coborîrea sferelor era frînată la jumătatea drumului, făcînd ca fluxul să fie atît de lent, încît nu folosea la nimic.

Parkinsonii au fost supăraţi de-a binelea şi l-au făcut pe bietul Emerson să se simtă prost la ultimele întîlniri ale Comitetului, aşa cum ştiau s-o facă englezii din înalta societate; timp de cîteva săptămîni, chiar şi cel mai bun prieten al său, Rupert, fusese vizibil distant.

Dar asta n-a fost totul. Un creator de desene animate realizase un personaj aiurit, "Thomas Alva Emerson", ale cărui invenţii de găgăuţă l-ar fi făcut să roşească pînă şi pe Rube Goldberg. Ele începuseră cu fermoarul motorizat şi continuaseră, via periuţa de dinţi digitală, cu stimulatorul cardiac acţionat de energia solară. Între timp, descoperise vitezometrul Braille pentru motocicliştii orbi. Roy Emerson a trebuit să-şi consulte avocatul.

— Să cîştigi un proces de calomnie împotriva unei reţele de televiziune, îi spusese Joe Wickram, este aproape tot atît de uşor precum ar fi să scrii Tatăl Nostru pe un bob de orez cu o peniţă de pîslă. Apărătorul lor ar pledă în favoarea interesului public şi s-ar servi de citate ample din Declaraţia Drepturilor Omului, adăugă el plin de speranţă. Eu aş fi fericit să încerc asta. Totdeauna mi-am dorit să pledez un caz în faţa Curţii Supreme.

Conştient de ce-l aştepta, Emerson a declinat oferta, dar în cele din urmă, tot s-a ales cu ceva bun din atac. Parkinsonii, in corpore, bărbaţi şi

femei, simţiseră că se procedase necinstit şi i se alăturară. Deşi nu mai luau în serios sugestiile inginerului lor, ei îl încurajau totuşi să continue cu investigări de acest gen.

Modestul Centru de cercetări şi dezvoltare al Autorităţii din Jamaica nu avea secrete şi era deschis pentru oricine. Cel puţin teoretic, era un sfătuitor imparţial pentru tot ceea ce privea marea. Parkinson şi grupul Nippon-Turner erau, evident, acum, cei mai asidui vizitatori ai acesteia pentru a primi sfaturi în legătură cu operaţiile lor şi, dacă era posibil, să controleze competiţia. Deşi Centrul avea grijă să evite conflictele, uneori aveau totuşi loc situaţii jenante şi afirmaţii politicoase de genul: "Nu mă aşteptam să vă întîlnesc aici!" Dacă nu se înşelase, Roy Emerson îl văzuse pe unul din oamenii lui Kato în sala de aşteptare din aeroportul Kingston.

ISA, la curent cu aceste dedesubturi, făcea tot ceea ce-i stătea în putinţă pentru a le exploata. Franz Zwicker era adeptul propăşirii propriilor sale proiecte şi al găsirii unor persoane care să le sponsorizeze. Bradley era bucuros să coopereze, mai ales în ceea ce-l privea pe J. J., dar voia să poarte mici discuţii informative şi să răspândească broşurile pentru Proiectul NEPTUN.

— De îndată ce va fi perfectat software-ul, îi spuse Bradley lui Emerson, în aşa fel încît să poată evita obstacolele şi rezolva situaţiile de urgenţă, îi vom da drumul. El va fi capabil să întocmească harta fundului mării cu mult mai multe amănunte decît a făcut-o vreun robot pînă acum. Cînd treaba va fi gata, va ieşi la suprafaţă şi-l vom recupera. Îi vom reîncărca bateriile şi vom prelucra datele culese. Apoi îl vom scufunda din nou.

— Crezi că se va întîlni cu marele rechin alb?

— Ne-am gîndit şi la asta. Dar rechinii rareori atacă ceva care nu le este familiar şi J. J. cu siguranţă nu pare prea apetisant. Sonarul şi

emisiile electromagnetice vor îndepărta mulţi prădători.

— Unde intenţionezi să-l testezi? Şi cînd?

— Începînd de luna viitoare, pe nişte terenuri bine delimitate. Apoi. În afara Recifului Continental. Şi apoi în Grant Banks.

— Nu cred că vei mai găsi noutăţi in jurul *Titanicului.* Ambele părţi au fost fotografiate milimetru cu milimetru.

— E drept, dar pe noi nu ne interesează asta. J. J. poate sonda cel puţin la douăzeci de metri sub fundul mării. Nimeni n-a făcut mai înainte aşa ceva pe cîmpul de resturi. Dumnezeu ştie ce-o mai fi încă îngropat acolo. Chiar dacă nu găsim nimic captivant, vom arăta posibilităţile lui J. J. şi vom face puţină reclamă proiectului. Mă voi duce săptămînă viitoare la *Explorer* să fac pregătirile. Sînt ani de zile de cînd n-am mai fost la bordul navei şi Parky — Rupert — zice că are să-mi arate ceva.

— Are într-adevăr, zise Emerson cu o strîmbătură. Nu trebuie să-ţi spun eu asta, dar am găsit *adevărata* comoară de pe *Titanic.* Exact acolo unde se presupunea că este.

26.
POCALUL FAMILIEI MEDICI

— Mă întreb dacă îţi dai seama, strigă Bradley, pentru a se face auzit prin zgomotul şi vîjîitul maşinăriei, ce afacere ai făcut. Construirea ei a costat aproape un sfert de miliard — şi asta cînd un miliard de dolari erau cu adevărat bani.

Rupert Parkinson era îmbrăcat într-un echipament imaculat de iahtman. Pe cap avea cocoţată o cască de protecţie. Un ansamblu cam nepotrivit aici, în apropiere de moon-pool-ul lui *Glomar Explorer.* Dreptunghiul de apă uleioasă ceva mai mare decît un teren de tenis era

înconjurat cu instalaţii de salvare şi manipulare, cea mai mare parte dintre ele arătîndu-şi vîrsta. Pretutindeni urme de reparaţii făcute în pripă, grămezi de vopsea împotriva coroziunii şi indicatoare de rău augur cu inscripţia: DEFECT. Părea că se lucrează totuşi: Parkinson pretindea că depăşiseră planul.

Nici nu-mi vine a crede, îşi spunea Bradley, că sînt mai bine de treizeci de ani de cînd stăteam aici privind în acelaşi dreptunghi de apă. Nu *mă simt* mai bătrîn cu treizeci de ani... dar nu-mi mai amintesc mare lucru despre tînărul lipsit de experienţă care abia semnase contractul pentru prima sa slujbă importantă. Bineînţeles că nici nu visam pe atunci la aceea care mi-a fost încredinţată acum.

Evoluase mai bine decît se aşteptase. După zeci de ani de bătălii pe care le purtase cu avocaţii ONU şi cu o întreagă liotă de căţei de la departamentele guvernamentale şi de la autoritatea mediului înconjurător, Bradley învăţase că aceştia reprezentau un rău necesar.

Zilele Vestului Sălbatic al mării se sfîrşiseră. Fusese un timp scurt în care braţul legii nu ajungea mai jos de cîţiva stînjeni. Acum era şerif şi, spre surprinderea lui, începuse să-i placă.

Un semn al noului său statut, pe care unii din colegi îl numeau "conversiune", era certificatul de la Bluepeace pe care-l atîrnase înrămat, pe perete, în birou. Se afla alături de fotografia primită, cu ani în urmă, de la vestitul stingător de incendii ale instalaţiilor petroliere, "Red" Adair. Purta inscripţia: "Jason, nu-i aşa că-i grozav să nu te mai necăjească agenţii de asigurări? Cele mai bune urări — Red".

Citatul Bluepeace-ului era ceva mai impunător:

LUI JASON BRADLEY — DREPT RECUNOŞTINŢĂ PENTRU ATITUDINEA SA

UMANĂ FAŢA DE O CREATURĂ UNICĂ *OCTOPUS GIGANTEUS VERRILL.*

Bradley îşi părăsea biroul cel puţin o dată pe lună pentru a lua avionul spre Newfoundland — o provincie care îşi merita numele. De cînd îşi începuseră operaţiile, atenţia mondială se îndreptase din ce în ce mai mult spre piesa care se juca la Grand Banks. Numărătoarea inversă pentru 2012 începuse, şi se făcuseră deja pariurile pe cîştigătorul "Cursei pentru *Titanic".*

Mai există şi un alt focar de interes, dar acesta ora morbid...

— Ceea ce mă supără pe mine, zise Parkinson de îndată ce ieşiră din vacarmul zgomotos de la moon-pool, sînt vampirii care ţin neapărat să te întrebe: "Ai găsit vreun cadavru?"

— Şi mie mi se pune această întrebare. Într-o zi am să răspund: "Da... dumneata eşti primul".

Parkinson rîse.

— Ar trebui s-o-ncerc şi eu pe asta. Dar uite ce le răspund. Ştiţi că mai găsim ghete şi pantofi răspîndiţi pe fundul mării — *perechi, la* cîţiva centimetri unii de alţii? De obicei sînt ieftini şi destul de uzaţi, însă luna trecută am dat peste un exemplar al celei mai bune lucrări de cizmărie din Anglia. Arătau de parcă abia ieşiseră din mîna cârpaciului — putea să mai fie citită încă eticheta pe care scria: "Din porunca Majestăţii Sale". Era clar că aparţinuse unui pasager de la clasa întîi...

— I-am pus în biroul meu, într-o cutie de sticlă, şi cînd sînt întrebat despre corpuri arăt către ei şi zic: "Vezi — n-a rămas înăuntru nici măcar o bucăţică de os. E o lume flămîndă acolo jos, ar fi dispărut şi pielea dacă nu era tăbăcită cu acid tanic". Asta le închide imediat gura.

Glomar Explorer nu fusese destinat unei vieţi uşoare, dar Rupert Parkinson a reuşit să transforme una din sălile de recepţie de la pupa, care se afla chiar sub elice, într-o plăcută imitaţie de

apartament luxos de hotel. Aceasta îi amintea lui Bradley de prima lor întîlnire de pe Piccadilly cu ani în urmă. Camera conţinea ceva mai mult decît nepotrivit într-o asemenea ambianţă.

O ladă de lemn de vreun metru înălţime, ce părea aproape nouă. Apropiindu-se de ea, Bradley fu izbit de un miros inconfundabil şi cunoscut, mirosul metalic pătrunzător de iod, dovadă a unei îndelungate imersiuni în mare. Un scafandru — poate Cousteau? — folosise o dată pentru acest miros expresia "mireasma comorii". Plutea în aer şi făcea să-ţi clocotească sîngele în vine.

— Felicitări, Rupert. Aşadar ai intrat în apartamentul străbunicului.

— Da, acum o săptămînă au pătruns doi dintre ROV-ii de adîncime în timpul unei inspecţii preliminare. Ăsta-i primul articol pe care l-au scos la lumină.

Lada mai purta încă, după un secol petrecut în abis, neştearsă, o inscripţie înşelătoare, scrisă cu şablonul:

BROKEN ORANGE PEKOE UPPER GLENCAIRN ESTATE MATAKELLE.

Parkinson ridică, aproape cu veneraţie, capul şi dădu la o parte folia de metal lucios de sub el.

— Ladă cu ceai Ceylon standard — de 80 de pfunzi, zise el. Avea dimensiunea corectă, aşa că au împachetat-o pur şi simplu la loc. Habar n-aveam că foloseau folii de aluminiu în 1912! Sigur că ceaiul n-ar obţine acum un preţ prea bun la licitaţia de la Colombo, dar şi-a făcut datoria. În mod admirabil.

Cu o bucată de carton tare, Parkinson risipi stratul de murdărie neagră, murată, de deasupra; pare, gîndi Bradley, un arheolog submarin scoţînd un fragment de ulcior din adîncul mării. Nu era amforă grecească veche de douăzeci şi cinci de secole, ci ceva mult mai rafinat.

— Pocalul familiei Medici, şopti aproape cu veneraţie Parkinson. Nimeni nu l-a mai văzut de o sută de ani; şi nici nu se aştepta nimeni să-l mai vadă.

Dezgoli doar cîţiva inci de deasupra; suficient pentru a apărea un cerc de sticlă în interiorul căreia erau încrustate fire multicolore într-un desen complicat.

— Nu-l scoatem pînă nu ajungem pe pămînt, zise Parkinson, dar aşa arată.

Deschise un album de artă ce conţinea măsuţa de cafea, intitulat *Glories of Venetian Glass*. O fotografie de mărimea paginii arăta ceva care, la prima vedere, semăna cu un izvor strălucitor, îngheţat în aer.

— Nu-mi vine să cred. zise Bradley, după ce privi cîteva secunde cu ochii căscaţi de mirare. Cum poate bea cineva în zilele noastre din aşa ceva? Şi, mai la obiect, cum poate *face* cineva aşa ceva?

— Bună întrebare. În primul rînd, acest obiect este pur ornamental, făcut să fie privit, nu folosit. Un exemplu perfect al afirmaţiei lui Wilde: "Orice artă este cu totul lipsită de utilitate practică".

— Iar răspunsul la a doua întrebare este: *Nu ştim.* Oh, putem bineînţeles să bănuim cîte ceva în legătură cu tehnica folosită, dar cum reuşea meşterul sticlar să facă aceste înflorituri răsucite? Şi ia te uită cum se cuibăresc acele mici sfere unele în altele! Dacă nu le-aş fi văzut cu proprii mei ochi, aş fi jurat că piese de acest gen nu pot fi asamblate decît la gravitaţia zero.

— De aceea şi-a cumpărat Parkinson un spaţiu pe Skyhab 3.

— Ce zvon ridicol; nici măcar nu merită să fie luat în seamă.

— Roy Emerson mi-a spus că intenţiona să facă şi el o călătorie în spaţiu... şi să monteze acolo un laborator în afara gravitaţiei.

— Şi eu i-am trimis atunci lui Roy o notă politicoasă, prin fax, spunîndu-i să-şi ţină blestemata aia de gură. Dar pentru că tot ai deschis discuţia, într-adevăr, credem că ar fi posibilă turnarea sticlei la gravitaţie zero. Şi, chiar dacă nu ar constitui o revoluţie în industrie, ca sticla plutitoare din secolul trecut, tot merită să încercăm.

— Deşi nu e o întrebare prea politicoasă, aş fi curios să ştiu ce valoare are această cupă?

— Presupun ca nu mă întrebi în calitatea dumitale oficială, deci n-o să-ţi dau cifra pe care o voi menţiona în raportul companiei. Oricum, ştii cît sînt de relative afacerile astea în domeniul artei — mai multe oscilaţii decît la bursa de valori! Gîndeşte-te numai la mîzgăliturile ce costau megadolari la sfîrşitul secolului douăzeci, nu le mai poţi vinde acum. Cam ăsta-i cazul şi cu piesa asta; cum aş putea să-i fixez o valoare?

— Ei, cu aproximaţie.

— Aş fi foarte dezamăgit cu mai puţin cincizeci de milioane.

Bradley fluieră.

— Şi cît valora atunci?

— Mult. Uite lista completă pregătită de Smithsonian pentru expoziţia ce urma să fie deschisă. Va fi inaugurată cu o sută de ani mai tîrziu.

Figurau peste patruzeci de articole, toate descrise cu mare acurateţe. Aproape jumătate dintre ele aveau semne de întrebare în dreptul lor.

— E ceva dubios aici, zise Parkinson. Lipsesc douăzeci şi două de piese, deşi ştiu precis că erau la bord şi sînt sigur că străbunicul le avea în apartamentul său, pentru că se plîngea de spaţiul pe care-l ocupau şi nu putea da o petrecere.

— Deci, franţujii sînt de vină!

Era o glumă veche, cam amară. Cîteva din expediţiile franceze de pe epavă, după descoperirea ei în 1985, au produs daune

considerabile în timpul cercetărilor. Ballard şi asociaţii săi nu i-au iertat niciodată.

— Nu mă tem că au un alibi foarte bun; noi am fost primii care am pătruns în interior. Teoria mea este că străbunicul le-a mutat într-un compartiment alăturat sau pe vreun coridor. Sînt sigur că nu prea departe de aici. Mai devreme sau mai tîrziu o să le găsim.

— Sper că estimările tale sînt exacte, în fond tu eşti expertul, iar cutiile cu sticlărie vor justifica eforturile. Orice ar mai ieşi în plus, ar fi ca o primă. Frumoasă treabă, Rupert.

— Mulţumesc. Sperăm ca şi Etapa a II-a să decurgă la fel de bine.

— Cîrtiţa? Am observat-o jos, lîngă moon-pool. S-a mai întîmplat ceva după ultimul tău raport, care, de altfel, a fost cam rudimentar?

— Ştiu, mă grăbeam cînd departamentul tău a început să facă tapaj în legătură cu planificările şi termenele de predare. Dar acum sîntem stăpîni pe situaţie, sper.

— Intenţionezi să mai faci un test prealabil, pe o arie mai largă de pe fundul mării?

— Nu. Vom risca; să sperăm că tot sistemul este OK, aşa că de ce să mai aşteptăm? îţi aminteşti ce s-a întîmplat cu Programul Apollo în '68? Una dintre cele mai îndrăzneţe aventuri din istorie...

Saturn V a zburat numai de două ori fără om la bord, iar al doilea zbor a fost în mare parte un eşec. În afară de asta, NASA prevăzuse o marjă de risc; următorul zbor nu numai că a avut om la bord, dar a mers direct pe Lună!

Sigur; noi nu contăm pe o miză atît de mare, dar dacă cîrtiţa nu funcţionează — sau dacă o pierdem — vom fi într-o mare încurcătură; întreaga operaţie depinde de ea. Cu cît aflăm mai repede care este situaţia exactă, cu atît mai bine.

Nimeni nu a mai încercat aşa ceva; prima noastră cursă va fi un eveniment; ne-ar face plăcere să asişti şi tu la ea.

Şi acum, Jason, ce-ai zice de o ceaşcă de ceai?

27.
HOTĂRÎRE

ARTICOLUL 1
Terminologie şi scop

1. Pentru scopurile acestei Convenţii.

(1) "Zona" desemnează fundul mărilor şi al oceanelor şi subsolul acestora, dincolo de limitele jurisdicţiei naţionale.

(2) "Autoritatea" desemnează Autoritatea Internaţională a Adîncurilor Mării.

ARTICOLUL 145
Protecţia mediului înconjurător marin

Vor fi luate măsurile necesare conform prezentei Convenţii avînd în vedere ca activităţile din Zonă să asigure efectiv protecţia mediului marin împotriva oricăror consecinţe dăunătoare care ar putea decurge din asemenea activităţi, în acest scop Autoritatea poate adopta normele oportune, regulamentele şi procedurile pentru, *inter alia*:

a) prevenirea, readucerea şi controlul poluării precum şi a celorlalte posibile pericole care ar putea afecta mediul marin (...) acordîndu-se o atenţie deosebită necesităţii de protejare de efectele dăunătoare ale unor activităţi de forarea, degradarea, deversarea reziduurilor, construirea şi folosirea sau întreţinerea instalaţiilor, conductelor şi a altor dispozitive legate de acest fel de activităţi...

(Convenţia Naţiunilor Unite asupra Legii Mării, 1982)

— Ne aflăm într-o mare încurcătură, zise Kato, aflat în biroul său din Tokyo, şi cu asta nu-i de glumit.

— Care-i problema? întrebă Donald Craig, care se relaxa în grădina Castelului..

Din cînd în cînd îi plăcea să privească mai departe de lungul nasului, şi era o după-amiază de început de primăvară deosebit de caldă şi însorită.

— Cei de la Bluepeace au mai depus un protest la ISA şi de această dată mă tem că vor avea cîştig de cauză.

— Credeam că s-a aranjat.

— Aşa credeam şi noi; capetele cad în departamentul nostru juridic. Putem face tot ce am plănuit, cu excepţia ridicării epavei.

— E cam tîrziu pentru astfel de constatare, nu? Şi nu mi-ai spus încă în ce fel intenţionai s-o ridici la suprafaţă. N-am luat niciodată in serios năzbîtia cu folosirea rachetelor.

— Îmi pare rău, dar am negociat deja cu Dupont şi Thiokol şi Union Carbide şi cu alţi şase, însă n-aş vrea să discutăm despre asta înainte de fi siguri ce combustibil va fi folosit.

— Şi care ar putea fi?

— Hidrazina. Monopropulsorul pentru rachete. Deci n-am exagerat prea mult.

— Hidrazina? Sigur că da! Aşa a procedat Cussler în filmul *"Raise the Titanic"!*

— Da, şi este o idee bună. Hidrazina se descompune în nitrogen pur şi hidrogen cu degajare mare de energie. Dar Cussler n-avea de-a face cu Bluepeace-ul. Ei sînt la curent cu ceea ce vrem să facem — tare sînt curios să ştiu cum — şi susţin că hidrazina este o noxă periculoasă; sînt persoane care pretind că nici n-ar putea fi manipulată fără primejdii, etc, etc.

— Este într-adevăr o noxă?

— Personal n-aş consuma-o. Miroase a amoniac concentrat şi probabil că e şi mai cumplită la gust.

— Şi ce-o să faci?

— O să lupt, bineînţeles. Şi o să caut alte alternative. Parky s-ar tăvăli pe jos de rîs.

28.
CÎRTIŢA

Submersibilul *Marvin* de trei persoane, fusese conceput ca succesor al vestitului *Alvin,* care avusese un rol atît de important în prima explorare a epavei. *Alvin,* totuşi, nu manifestase nici o intenţie de a se retrage, deşi aproape toate componentele lui iniţiale fuseseră de multă vreme înlocuite.

Marvin era de altfel mult mai confortabil decît precursorul său şi avea o mai mare rezervă de energie. Nu mai trebuia să petreci două ore şi jumătate în cădere liberă pentru a ajunge pe fundul

mării; cu ajutorul motoarelor sale, *Marvin* putea ajunge la *Titanic* în mai puţin de o oră. Şi în caz de urgenţă, renunţînd la tot echipamentul extern, sfera de titan care purta echipajul revenea la suprafaţă în cîteva minute; ca o bulă de aer necompresibilă suind din adîncuri.

Pentru Bradley, aceasta constituia o dublă premieră. Nu mai văzuse încă niciodată pînă acum *Titanicul* cu proprii săi ochi şi, deşi îl testase pe *Marvin* la cîteva sute de metri adîncime, nu coborîse cu el niciodată pînă pe fundul mării. Ca să nu mai vorbim de faptul că era supravegheat cu grijă de pilotul desemnat al submersibilului, care făcea tot ceea ce-i stătea-n putinţă să nu rămînă pe planul al doilea.

— Altitudinea două sute de metri. Epava are parametrii unu doi zero.

Altitudine! era un cuvînt care suna bizar pentru urechea unui scafandru. Dar aici, în interiorul sferei de supravieţuire a lui *Marvin,* adîncimea era aproape irelevantă. Pe Bradley îl interesa distanţa faţă de fundul mării şi menţinerea sa la o înălţime convenabilă pentru a putea evita obstacole. Avea senzaţia că nu pilota un submarin, ci un avion ce plana la joasă altitudine, căutînd solul printr-o ceaţă groasă...

"Căutare" nu era chiar cuvîntul potrivit, pentru că el ştia exact unde se afla ţinta. Ecoul luminos de pe displayul sonarului dispăruse, şi acum nu mai avea vizibilitate, decît pînă la distanţa de o sută de metri. Camera TV ar fi putut să prindă imaginea epavei, dar Bradley vroia să vadă cu proprii săi ochi. Nu era copilul epocii video, pentru care nimic nu este adevărat decît dacă este prezentat pe un ecran TV.

Şi iată vîrful ca un cuţit al provei conturîndu-se vag în lumina farurilor lui *Marvin.* Bradley întrerupse motorul şi lăsă micul vehicul să se deplaseze încet către faleza de oţel.

Acum nu-l mai despărţeau de *Titanic* decît cîţiva centimetri de cristal indestructibil supus unei formidabile presiuni. Se afla în faţa fantomei care bîntuise întinderile Atlanticului timp de aproape un secol; părînd că mai înainta cu forţe proprii, ca într-o călătorie care abia începuse.

Enorma ancoră, pe jumătate ascunsă de draperia de alge, aştepta cu nerăbdare să fie lăsată. *Marvin* era aproape ca un pitic pe lîngă ea, iar masa imensă părea atît de ameninţătoare încît Bradley o ocoli cu grijă, strecurîndu-se uşor de-a lungul hublourilor, strălucind indiferente în neant, asemănătoare găvanelor unei hîrci.

Aproape că uitase de scopul misiunii sale, cînd vocea din lumea de deasupra îl trezi la realitate.

— *Explorer către Marvin.* Aşteptăm.

— Scuzaţi, tocmai admiram priveliştea. Este impresionantă; camera TV nu poate reda ceea ce este în realitate. Ar trebui s-o vedeţi cu ochii voştri.

Era un vechi argument, înrădăcinat de mult la Bradley. Deşi roboţii şi senzorii electronici erau cu adevărat inestimabili, absolut extraordinari atît pentru acţiunile de recunoaştere cît şi pentru operaţiile propriu-zise, ei nu puteau reda niciodată tabloul fidel. "Teleprezenţa" era minunată, dar uneori reprezenta o iluzie periculoasă. Crezi că dispui de reprezentarea sută la sută a realităţii îndepărtate, şi cînd colo ea este de numai 95 la sută, şi tocmai acel 5 la sută poate fi esenţial; au murit oameni pentru că nu exista posibilitatea de a se comunica semnalul de avertizare care nu poate fi detectat decît prin simţul mirosului. Deşi văzuse mii de fotografii şi imagini video ale epavei, Bradley abia acum începea să o înţeleagă.

Nu-i venea să se desprindă de-acolo şi-şi dădea seama cît trebuie să fi fost de frustrat Robert Ballard că nu dispusese decît de cîteva secunde atunci cînd o văzuse pentru prima dată. Puse în

mişcare servomotorul provei, lăsîndu-l pe *Marvin* să se balanseze departe de semeaţă stîncă de metal, îndreptîndu-se spre adevărata lui ţintă.

Cîrtiţa se odihnea pe o platformă suspendată la douăzeci de metri de Titanic, înclinată în jos într-un unghi de patruzeci şi cinci de grade. Arăta aproape ca o navă spaţială care o luase în direcţie greşită, şi se făcuseră multe glume deplorabile, cu caracter etnic, în legătură cu platformele de lansare construite de inginerii unor mici ţări europene.

Coroana de foraj conică era deja îngropată adînc în sedimentele de pe fundul mării, şi cîţiva metri din lanţul de arpentaj metalic care constituia "încărcătura" utilă a Cîrtiţei zăceau încă întinşi pe fundul mării. În spatele ei Bradley îl deplasă pe *Marvin* în aşa fel încît să aibă o vizibilitate mai bună, şi porni videorecorderul la turaţie înaltă.

— Sîntem gata, raportă celor de sus. Începeţi numărătoarea inversă.

— Rămînem pe poziţia T minus zece secunde. Indicatorul inerţial cuplat... 7... 6... 5 ... 4... 3... 2... 1... Decolează! Scuză-mă — am vrut să zic Forează!

Sapa de foraj începu să se rotească şi, aproape imediat, Cîrtiţa fu învăluită în "nori" de aluviuni. Totuşi, Bradley putea observa cum dispărea ou o viteză surprinzătoare; într-o singură frîntură de secundă se şi făcuse nevăzută în adîncuri.

— Aţi degajat turnul, raportă el, în termenii potriviţi momentului. Nu pot vedea nimic, platforma de lansare este ascunsă de fum. În fine, de mîl.

— S-a aranjat. Cîrtiţa a dispărut. Doar un mic crater care se umple uşor. Ne îndreptăm spre cealaltă parte ca să o întîlnim.

— Nu te grăbi. Ai între treizeci şi cincizeci de minute. E destul de riscant să călăreşti jucăria asta.

Şi s-ar putea pierde şi cîteva milioane de dolari, gîndi Bradley, în timp ce-l pilota pe Marvin spre prova *Titanicului.* Dacă se va înţepeni Cîrtiţa

înainte de a-şi îndeplini misiunea, Parky and Co. va trebui să se întoarcă la planşeta de desen.

Se afla la marginea babordului cînd Cîrtiţa ieşi la suprafaţă, după patruzeci şi cinci de minute. Nu se aştepta să stabilească un record de viteză; prima sa călătorie fusese un deplin succes.

Acum, prima din cele treizeci de chingi planificate, fiecare din ele capabilă să ridice o mie de tone, fusese amplasată cu bine. Cînd operaţia avea să fie terminată, *Titanicul* va putea fi ridicat de pe fundul oceanului ca un pepene băgat într-un sac cu gura legată.

Aceasta era teoria, şi se pare că mergea. Florida era încă departe, deşi acum se mai apropiase puţin.

29.
SARCOFAGUL

— L-am găsit!

Roy Emerson nu-l mai văzuse niciodată pe Rupert Parkinson într-o asemenea stare de exuberanţă; era cît se poate de neenglezească.

— Unde? întrebă el. Eşti sigur?

— Nouăzeci şi nou, în fine, nouăzeci şi cinci la sută. Exact unde mă aşteptam. Exista un compartiment neocupat care fusese terminat la timp pentru călătorie. Pe aceeaşi punte cu străbunicul şi numai cu doi iarzi mai departe. Ambele uşi sînt blocate, aşa că va trebui să ne tăiem, drum ca să putem pătrunde. Un ROV a coborît acum acolo jos ca să facă o încercare. Ar fi trebuit să fii de faţă.

Poate, gîndi Emerson. Dar asta-i o problemă de familie, şi el s-ar fi simţit ca un intrus. În plus, s-ar putea să fie doar o alarmă falsă — ca majoritatea zvonurilor despre comori scufundate.

— Cît poate să dureze pînă pătrundeţi?

— Nu mai mult de o oră; este oţel subţire, şi-l vom străpunge imediat.

— Bun, baftă, ţine-mă la curent.

Roy Emerson se întoarse la ceea ce numea el lucru. Se simţea vinovat ori de cîte ori nu inventa ceva, ceea ce se întîmpla acum în cea mai mare parte a timpului. Încercînd să reducă haosul electronic din banca sa de date, aranjînd şi reclasificînd, îşi crea iluzia unei activităţi folositoare.

Şi astfel a pierdut partea interesantă.

Micul grup aflat în cabina lui Rupert de pe *Glomar Explorer* era atît de concentrat asupra ecranului monitorului încît nici nu mai dădea atenţie băuturii din pahare. Asta nu era nici o nenorocire; conform tradiţiei pe un asemenea vas, toţi erau antialcoolici.

Un număr record de Parkinsoni, aproape un cvorum, cum remarcase cineva, se adunase cu această ocazie. Deşi puţini erau cei care împărtăşeau părerea lui Rupert, era totuşi un bun prilej pentru o vizită în zona operaţiilor. Numai George mai fusese aici; William, Arnold şi Gloria erau cu toţii nou-veniţi. Restul grupului care-l privea pe ROV_3 cum se rostogolea de-a lungul covertei *Titanicului* erau ofiţeri de pe vas şi ingineri recrutaţi de la şase firme navale.

— Aţi observat, şopti cineva, cît au crescut buruienile? Probabil că datorită luminilor noastre. Nu erau aşa cînd am început activitatea; puntea semăna cu Grădinile Suspendate ale Babilonului...

Avură loc foarte puţine comentarii, şi mai puţine conversaţii, în timp ce ROV_3 se strecura în cavitatea scării principale. Cu un secol în urmă, doamne elegante şi însoţitorii lor ipocriţi colindau, în sus şi-n jos, pe covoarele groase, nebănuind măcar ce soartă îi aştepta şi neimaginîndu-şi că în mai puţin de doi ani armele vor pune capăt nobilei epoci edwardiene, pe care ei o reprezentau în mic.

ROV_3 se întorsese către coridorul principal de la tribord de pe puntea de promenadă, trecu pe lîngă şirul de cabine de clasa întîi. Se mişca foarte încet în acest perimetru limitat şi imaginea TV se mărginea acum la cadre statice alb/negru succedîndu-se la fiecare două secunde.

Toate datele şi semnalele de control erau transmise ultrasonic, printr-un releu plasat pe punte. Din cînd în cînd se produceau blocări supărătoare; ecranul devenea alb şi singurul indiciu că ROV_3 mai exista încă era un fluierat ascuţit. Unele purtătoare erau absorbite de unele obstacole, rezultînd o întrerupere de moment a legăturii. Urma un scurt interval de "strîngere de mînă" electronică şi de corectare a erorii; apoi imaginea revenea şi pilotul lui ROV_3, aflat la patru kilometri deasupra, îşi putea relua ghidarea. Aceste întreruperi nu micşorau suspansul; s-au scurs cîteva minute bune pînă cînd cineva să poată spune vreo vorbă.

Urmă un suspin general de uşurare atunci cînd robotul se opri în faţa uşii simple, fără număr, a cărei vopsea albă strălucea orbitor în lumina puternică a reflectoarelor lui ROV_3. Parcă ieri fusese părăsit de decoratori; în afară de cojituri, aproape toată vopseaua era intactă.

Acum urma complicata, dar esenţiala sarcină a lui ROV_3 de a se ancora la lucru, procedură tot atît de importantă sub apă ca şi în spaţiu. Înfipse întîi două bolţuri explozive prin uşă, apoi se fixă de ele, aşa încît să fie ataşat rigid în zona de activitate.

Strălucirea orbitoare a luminii produsă de sudură inundă coridorul, făcînd ca farurile lui ROV_3 să pară slabe în comparaţie cu ea. Metalul subţire al uşii nu opuse nici o rezistenţă în faţa cuţitului incandescent, unealta prefirată a generaţiilor de spărgători de seifuri, care trecu prin el. În mai puţin de cinci minute, un cerc cu

diametrul de aproape un metru fusese decupat; căzu lent, stîrnind un mic nor de aluviuni cînd atinse podeaua.

ROV_3 se descleştă singur şi se ridică vreo cîţiva centimetri ca să poată cerceta prin gaură. Imaginea filă puţin, apoi se stabiliză pe măsură ce transmisia se regla la noua situaţie.

Aproape imediat Rupert Parkinson scoase un ţipăt de încîntare.

— Uite-le! strigă el. Exact cum am zis — unu... doi... trei — patru — cinci... mişcă aparatul spre dreapta — şase... şapte — ceva mai mare... *Doamne — asta ce-o fi?*

Nimeni nu-şi mai aminteşte cine a strigat mai întîi.

30.
PIETA

Jason Bradley mai văzuse, înainte, ceva asemănător, într-un film spaţial al cărui nume nu şi-l mai amintea. Era un astronaut mort, purtat către stele de mîini mecanice... Dar această Pieta, purtată de robot către bărcile gonflabile care aşteptau în jur să o primească, fusese ridicată din adîncurile Atlanticului.

— Asta-i ultima, zise Parkinson sumbru. Fata. Nu-i cunosc încă numele.

Ca şi marinarii aceia ruşi, gîndi Bradley, care zăcuseră aliniaţi pe aceeaşi punte, acum mai bine de treizeci de ani. Nu se putea sustrage amintirii: clişeul stupid îi revenea în minte: "Deci asta era".

Şi, ca mulţi dintre marinarii scoşi în timpul Operaţiei JENNIFER, şi acei morţi păreau că dorm. Acesta a fost cel mai uluitor, cel mai straniu aspect al întregii probleme care a captivat imaginaţia lumii. După toate încurcăturile prin care am trecut, încercînd să explicăm pentru ce nu e posibil să existe nici un fragment de os...

— Mă surprinde, îi zise lui Parkinson, cum îi poţi identifica după atîţia ani.

— După ziarele vremii şi albumele de familie. Chiar şi băieţii emigranţi irlandezi au de obicei măcar o fotografie din timpul vieţii. Mai ales cînd au părăsit casa pentru totdeauna. Nu cred că există nici măcar o mansardă din Irlanda care să nu fi fost răscolită, în ultima vreme, de mass-media.

ROV_3, le dădu încărcătura scafandrilor în costume cauciucate care se învîrteau împrejur în gonflabilele lor. Aceştia o ridicară cu ajutorul macaralei aflate pe una dintre platformele suspendate al *Explorer*-ului. Era foarte uşoară; un om o putea mînui fără nici o dificultate.

Sub un impuls comun nemărturisit, Parkinson şi Bradley se îndepărtară de balustradă; văzuseră suficient din acest ritual trist, în ultimele patruzeci şi opt de ore, cinci bărbaţi şi o femeie fuseseră scoşi din mormîntul în care zăcuseră aproape un secol, aparent dincolo de noţiunea de timp.

Cînd fură împreună în cabina lui Parkinson, Bradley îi dădu o casetă.

— Aici este totul, zise el. Laboratorul ISA a filmat tot timpul. Sînt şi unele detalii ciudate, dar, în general, filmul pare clar.

Nu ştiu dacă ai auzit vreodată povestea lui *Alvin.* La începutul carierei sale s-a pierdut în apa adîncă. Echipajul abia a putut să se salveze lăsîndu-şi masa neterminată.

Cînd, după ani de zile, submarinul a fost scos din adînc, mîncarea echipajului a fost găsită aşa cum o lăsaseră. Acesta a fost primul indiciu că în apa rece, cu un procent redus de oxigen, descompunerea organică are loc foarte lent.

Şi trupurile găsite pe epavele din Marile Lacuri erau absolut proaspete după zeci de ani; îţi închipui expresia de surpriză de pe feţele marinarilor!

Aşa că prima întrebare care s-a ridicat era dacă, într-un mediu total închis, organismele marine nu pot ajunge la cadavre. Aşa s-a întîmplat în cazul de faţă; oamenii au fost prinşi pe cînd încercau să-şi croiască drum ca să iasă afară. Bieţii de ei, probabil că s-au rătăcit în spaţiul clasei întîi! Au spart încuietoarea uşii apartamentului, dar n-au putut-o deschide înainte de a-i fi surprins apa...

Dar aici este ceva mai mult decît apă rece, stagnantă. Şi tocmai în asta constă partea fascinantă a întîmplării. Ai auzit vreodată despre oamenii mlaştinilor?

— Nu.

— Nici eu, pînă ieri. Dar din timp în timp, arheologii danezi găsesc cadavre aproape perfect conservate — victime clare ale unor sacrificii de acum mai bine de o mie de ani. Cu fiecare zbîrcitură, fiecare fir de păr intacte, ca nişte sculpturi executate pînă la cele mai mici amănunte. Motivul? Fuseseră îngropate în turbării şi taninul le-a protejat împotriva descompunerii. Iţi aminteşti de ghetele şi pantofii găsiţi în jurul epavei cu pielea complet nealterată?

Parkinson nu era un prost, deşi uneori pretindea că ar fi un personaj de-al lui P. G. Wodehouse; nu i-au trebuit decît cîteva secunde ca să facă legătura.

— Tanin! Dar cum? Sigur — de la lăzile cu ceai!

— Exact; multe dintre ele s-au spart din cauza impactului. Dar chimiştii spun că taninul explică doar în parte acest fenomen. Vasul, desigur, era proaspăt vopsit, aşa că probele de apă analizată au dovedit că avea un procent considerabil de arsenic şi plumb. Mediu total neprielnic pentru bacterii.

— Sînt sigur că asta este explicaţia, zise Parkinson. Ce extraordinară întorsătură a sorţii! Ceaiul acela a făcut mai mult bine decît şi-ar fi putut închipui sau ar fi fost cu putinţă să-şi închipuie cineva. Dar mă tem că străbunicul ne

poartă ghinion. Tocmai cînd lucrurile au început să meargă bine.

Bradley ştia perfect la ce făcea aluzie. La vechea vină de profanare a unei racle istorice, se mai adăuga acum şi aceea de jefuire de morminte. Şi, printr-un straniu paradox, a unor morminte proaspete. De mult uitaţii Thomas Conlin, Patrik Dooley, Martin Gallagher şi cei trei însoţitori ai lor transformaseră întreaga situaţie.

Acesta era, cu siguranţă, un paradox care l-ar fi amuzat pe orice irlandez adevărat. Prin morţii care fuseseră descoperiţi pe navă, *Titanicul* devenise deodată viu.

31.
O CHESTIUNE DE MEGAWAŢI

— Sîntem în posesia răspunsului, zise Kato, obosit, dar triumfător.

— Mă întreb dacă mai are importanţă acum, mormăi Donald Craig.

— Oh, s-a sfîrşit cu toată povestea asta. Băieţii noştri de la PR au lucrat din greu, ca şi cei ai lui Parky. Am avut cîteva întîlniri la nivel înalt pentru a stabili o strategie comună. Situaţia se poate schimba chiar în avantajul nostru.

— Nu văd...

— E clar, mulţumită explorării *noastre,* în fine, a oamenilor lui Parky — aceşti nenorociţi îşi vor găsi un mormînt creştinesc, în pămîntul patriei lor. Irlandezilor le va face plăcere. Să nu spui nimănui, dar am şi luat legătura cu Papa.

Donald găsi că ideea lui Kato era mai mult impertinentă decît ofensatoare. Cu siguranţă că o va necăji pe Edith, care părea fascinată ie încîntătoarea tînără pe care lumea o numea Colleen.

— Mai bine ai avea grijă, unii dintre ei ar putea fi protestanţi.

— Puţin probabil. Toţi s-au suit la bord din inima sudului, nu-i aşa?

— De la Queenstown. Nu-l poţi găsi pe hartă, un nume ca ăsta nu a mai fost popular după independenţă. Acum se numeşte Cobh.

— Cum se scrie asta?

— C-O-B-H.

— Bun, vom contacta arhiepiscopi, sau poate chiar cardinali. Dar să-ţi spun ce au inventat inginerii noştri. Dacă merge, ar fi mult mai bună decît hidrazina, şi chiar îi va face pe cei de la Bluepeace să strige lozinci pentru noi.

— Ar fi o schimbare plăcută, chiar un miracol.

— Miracolele sînt de domeniul nostru, nu ştiai asta?

— Şi care ar fi specificul ăstuia?

— În primul rînd, facem aisbergul nostru mai mare, ca să se poată ridica mai mult. Şi atunci, n-o să mai avem nevoie decît de vreo zece kilotone de extraflotabilitate. Pentru asta am fi putut merge pe drumul lui Parky, şi la început ne temeam că va trebui s-o facem. Dar există un mod mai simplu şi mai curat de a obţine gaz acolo jos. Prin electroliză. Descompunînd apa în oxigen şi hidrogen.

— Asta-i o idee mai veche. Dar n-ar necesita o cantitate enormă de curent? Şi nu am risca o explozie?

— Ce prostie, Donald. Gazele vor fi îndreptate către electrozi separaţi, şi noi vom folosi o membrană ca să le ţinem separate. Dar în ceea ce priveşte curentul, ai dreptate. Sînt necesari gigawaţi-ore? li vom obţine însă cînd submarinele noastre nucleare vor produce cît e nevoie datorită elementelor de răcire Peltier, atunci vom da drumul la electroliză. Totuşi, va trebui să închiriem şi o altă navă — oare de ce submarinele sînt numite "bărci"? Ţi-am spus eu că vor vrea să intre

în joc şi englezii şi francezii, aşa că asta nu va fi o problemă.

— Foarte elegant, zise Donald. Şi înţeleg ce vrei să zici cu Bluepeace-ul. Toţi sînt pentru oxigen.

— Exact, şi cînd vom pune la punct şi baloanele, toată lumea va răsufla uşurată. Cel puţin aşa zic cei de la Public Relations.

— Şi hidrogenul va trece direct în stratosferă, fără să supere pe nimeni. Dar cu stratul de ozon ce se va întîmpla? Nu-i nici un pericol să producem mai multe goluri în el?

— Am avut în vedere şi asta. Nu se va produce nici o înrăutăţire faţă de situaţia actuală. Ceea ce, trebuie să recunosc, nu reprezintă prea mare lucru.

— Nu crezi că s-ar putea îmbutelia gazele pe parcurs? Veţi porni cu o sută de tone de oxi-hidrogen, la patru sute de atmosfere. Asta reprezintă o valoare; pentru ce să fie irosite?

— Da, ne-am gîndit şi la asta. Dar e ceva secundar — complexitate mare, costul rezervoarelor plutitoare etc. Poate că ar merita să încercăm un test care să ne ofere o variantă de rezervă dacă cei de la mediu devin iar nervoşi.

— Te-ai gîndit la toate posibilităţile, nu-i aşa? zise Donald pe un ton de reală admiraţie.

Kato dădu uşor din cap.

— Prietenul nostru Bradley mi-a spus odată: "Cînd te gîndeşti la tot ce ar fi posibil, marea se gîndeşte la altceva". Înţelepte cuvinte şi n-am să le uit niciodată. Acum trebuie să închid. Transmite-i Edithei toate cele cuvenite din partea mea.

III.
OPERAŢIILE

32.
NU-I NIMENI AICI ÎN AFARĂ DE NOI, ROBOŢII

Pînă în primul deceniu al noului secol, epava şi resturile din jur rămăseseră virtual neschimbate, deşi nu neatinse. Acum, pe măsură ce se apropia anul 2000, era o atmosferă de stup sau, mai curînd, era vorba de două stupuri aflate la o mie de metri unul de altul...

Osatura schelăriei din jurul provei era aproape terminată şi Cîrtiţa trecuse cu succes douăzeci şi cinci de chingi masive pe sub carcasă: mai rămăseseră numai cinci. Cea mai mare parte a aluviunilor îngrămădite în jurul provei, de cînd se împotmolise pe fundul mării, fuseseră înlăturate cu puternice jeturi de apă, iar uriaşele ancore mai zăceau doar pe jumătate îngropat în mîl.

Mai mult de douăzeci de mii de tone din flotabilitate erau asigurate de tot atîţia metri cubi de microsfere împachetate, plasate în mod strategic în jurul carcasei şi în cîteva locuri în interiorul epavei unde structura putea să suporte fără probleme solicitarea respectivă. Dar *Titanicul* nu fusese încă urnit din locul lui de odihnă — mai avea de aşteptat. Erau necesare încă zece mii de tone de forţă ascensională ca să poată fi scos din mîl şi ridicat la suprafaţă.

Cît despre pupa sfărîmată, ea fusese deja acoperită de un bloc de gheaţă. Mijloacelor de comunicare în masă le plăcea să-l citeze pe Hardy — "În umbra mută a depărtării creşte aisbergul" — chiar dacă poetul nu-şi imaginase niciodată că vorbele lui vor avea această aplicare.

Şi penultima strofă era adesea citată, şi tot atît de alături de context. Parkinson şi consorţiul Nippon-Turner aproape că se săturaseră să li se spună că

Cei doi erau sortiţi

Ca pe un drum coincident
Să fie două jumătăţi
Ale unui august eveniment

Speranţa lor era să fie "august", dar nu-şi doreau coincidenţa.

Într-adevăr, toate lucrările de pe ambele părţi ale epavei erau supravegheate telecomandat de la suprafaţă, şi doar în momentele critice se trimiteau oamenii la faţa locului. În ultimul deceniu, tehnologia roboţilor subacvatici avansase foarte mult comparativ cu remarcabilele realizări ale secolului anterior în domeniul extracţiei de petrol de pe platformele marine. Cheltuielile de amortizare vor fi enorme şi, după cum remarca Rupert Parkinson cu o grimasă, multe vor umple buzunarele altora.

Au existat, bineînţeles, probleme, insuccese — chiar şi accidente, deşi nici unul nu a pricinuit pierderi de vieţi omeneşti. În timpul unei furtuni, iarna, *Explorer* a fost forţat să-şi părăsească poziţia, spre nemulţumirea căpitanului, care a considerat aceasta ca pe o insultă profesională. Dar pasagerii lui, care nu mai încetau să vomeze, nu i-au împărtăşit părerile.

Nici măcar această dezlănţuire a ferocităţii Atlanticului de Nord n-a făcut să fie întrerupte operaţiile de la pupa. Două sute de metri mai jos, submarinele nucleare demobilizate, rebotezate cu numele unui oceanograf pionier şi al unui vestit constructor de nave, *Matthew Fontaine Maury* şi *Peter the Great,* nu erau afectate de furtună. Reactoarele lor continuau să reverse megawatt după megawatt de curent de joasă tensiune pe fundul mării generînd în procesul respectiv o coloană ascendentă de apă caldă, datorită pompării căldurii afară din epavă.

Această scoatere artificială a apelor din adînc a adus la suprafaţă substanţe nutritive care ar fi trebuit, altfel, să fie culese de pe fundul mării.

Planctonul viguros care rezultase era foarte apreciat de peştii locali, iar ultima recoltă de cod fusese un record. Administraţia din Newfoundland a cerut oficial submarinelor să rămînă pe loc, chiar după încetarea contractului cu Nippon-Turner.

În afară de această activitate din largul Grand Banks-ului, o mare cantitate de bani şi efort fusese răspîndită pe mii de kilometri în jur. În Florida, nu departe de rampa de lansare care văzuse oamenii plecînd pe Lună şi-i vedea acum pregătindu-se să se ducă pe Marte, progresau dragările şi construcţiile pentru Muzeul submarin *Titanic.* Iar de cealaltă parte a globului, la Tokyo-on-Sea, era pregătit ceva şi mai sofisticat, cu coridoare transparente pentru vizitatori şi, desigur, urmînd să prezinte continuu ceea ce se spera a fi o adevărată superproducţie cinematografică.

Se riscau mari sume de bani peste tot, mai ales pe pământul numit din nou Rusia. Graţie lui *Peter the Great,* acţiunile companiilor care investiseră în *Titanic* erau foarte la modă la Bursa de schimb din Moscova.

33.
MAXIMA SOLARA

— O altă monomanie a mea, spuse Franz Zwicker, o constituie ciclurile petelor din Soare. Mai ales cele obişnuite.

— Ce-i deosebit la ele? întrebă Bradley, pe cînd coborau împreună spre laborator.

— În primul rînd ciclul va culmina în, bănuieşti, 2012. Deja a trecut de maxima din 1990 şi este foarte aproape de recordul din 2001.

— Zău?

— Asta să rămînă între noi, dar eu sînt cam speriat. Atîţia aiuriţi au încercat să coreleze evenimentele cu ciclurile de unsprezece ani care nu au întotdeauna chiar unsprezece ani în cap! —

încît se consideră uneori că aceste pete solare fac parte din astrologie. Dar nu există nici un dubiu că, practic, Soarele influenţează tot ceea ce este pe Pămînt. Sînt sigur că tot el este responsabil şi de clima pe care o avem în ultimul sfert de secol. Într-un fel, oricum, nu putem să învinuim doar speţa umană, deşi celor de la Bluepeace and Co. aşa le-ar plăcea.

— Credeam că eşti alături de ei!

— Numai lunea, miercurea şi vinerea. În restul săptămînii privesc îngrozit către Mama Natură. Şi nu numai clima este anormală. Activitatea seismică, pare a fi în creştere. Uite, în California. De ce or mai construi case oamenii din San Francisco? Nu a fost destul de rău în 2002? Şi ne aşteptăm la unul şi mai mare...

Jason se simţea privilegiat că este confidentul omului de ştiinţă; cei doi, atît de deosebiţi ca fond şi caracter, învăţaseră să se respecte unul pe celălalt.

— Şi mai este ceva, aceasta-mi produce uneori coşmare. Apa erupe din adîncuri — activată poate, de cutremure. Sau poate chiar de om.

— Eu cunosc cîteva cazuri. O asemenea erupţie mare a fost în '98, la Louisiana Field. A distrus o întreagă instalaţie.

— Dar asta n-a reprezentat decît un mic sughiţ! Eu vorbesc despre lucruri serioase cum este craterul descoperit în anii '80, de oamenii de ştiinţă de la Shell Oil, în Golf, la doi kilometri adîncime. Imaginează-ţi explozia care a produs asta: trei milioane de tone expulzate din adîncul Mării. Echivalentul unei bombe atomice mari.

— Şi crezi că asta s-ar mai putea repeta?

— Fără discuţie că se va repeta dar nu ştiu cînd şi unde. Eu le-am pus în vedere celor de la Hibernia că gîdilă dragonul sub coadă. Dacă Tommy Gold are dreptate — şi a avut dreptate în legătură cu stelele neutronice, chiar dacă s-a afundat în praful lunar şi în stările stabile! Omul a

vătămat, pur şi simplu, scoarţa Pămîntului. Tot ceea ce am forat pînă acum nu a fost decît o scurgere minoră din rezervoarele de hidrocarburi reale de la zece sau mai mulţi kilometri adîncime.

— Scurgeri?! Ele au contribuit la dezvoltarea civilizaţiei noastre în ultimele secole.

— Ai spus dezvoltarea, sau ruinarea? Bun, uite-l pe elevul dumitale premiant. Ce face?

J. J. se legăna pe o platformă de transport, ca un peşte pe uscat. Fusese ataşat la un grup de computere cu ceva care lui Bradley i se părea a fi un cablu absurd de subţire. Fiindcă fusese educat în epoca sîrmei de cupru, nu se obişnuise niciodată cu revoluţia fibrelor optice.

Nu părea să se fi întîmplat nimic; tehnicianul de serviciu ascunse în grabă manualul pe care se uita şi scană iute displayul monitorului.

— E-n regulă, doctore, spuse ea veselă. Tocmai verificam baza de date a sistemului-expert.

E o parte din mine, gîndi Jason. Îşi petrecuse ore întregi cu scufundarea pe simulatoare, în timp ce programatorii încercau să codifice şi să înregistreze iscusinţa cîştigată cu greu de el, adevărata esenţă a veteranului inginer oceanic J. Bradley. Începuse să simtă din ce în ce mai mult, cel puţin din punct de vedere psihologic, că J. J. devenise un surogat de fiu.

Acest sentiment devenea mai puternic atunci cînd se angajau într-o conversaţie directă. O veche glumă spunea că scafandrii nu au decît un vocabular de cîteva sute de cuvinte — fiindu-le mai mult decît suficiente în meseria lor. J. J. avea destulă inteligenţă artificială pentru a le depăşi cu o limită confortabilă.

Laboratorul sperase să-l surprindă pe Jason folosindu-i vocea ca model pe simulatorul lui J. J., dar reacţia sa fusese descumpănitoare. Cei care făcuseră pozna uitaseră că puţini oameni îşi pot recunoaşte vocea înregistrată, mai ales dacă aserţiunea n-a fost pronunţată de ei înşăşi. Jason

nici nu sesizase faptul pînă cînd nu a observat rînjetele de pe feţele celor din jur.

— E vreun motiv, Anne, să nu începem proba cu apa? întrebă Zwicker.

— Nu, doctore. Algoritmul rechemării de urgenţă nu funcţionează încă bine, dar nu avem nevoie de el pentru teste.

Deşi transductoarele de sunet nu erau prevăzute să lucreze în aer liber, Jason nu scăpă ocazia să schimbe cîteva cuvinte cu Junior.

— Bună, J. J. Mă auzi?

— Te aud.

Cuvintele erau puternic distorsionate, dar recognoscibile. Sub apă calitatea vorbirii va fi mult mai bună.

— Mă recunoşti?

Urmă o lungă tăcere. Apoi J. J. răspunse.

— Întrebare neînţeleasă.

— Veniţi mai aproape, domnule Bradley, îl sfătui tehnicianul. E aproape surd dacă nu-i în apă.

— Mă recunoşti?

— Da. Eşti John Maxwell.

— Înapoi cu el la planşeta de desen, mîrîi Zwicker.

— Şi cine-i, întrebă mai mult amuzat decît necăjit Bradley, John Maxwell?

Fata era încurcată.

— Şeful lui de secţie, Vocea de Recunoaştere. Nu-i nici o problemă — n-a fost un test bun. Sub apă te va recunoaşte de la o jumătate de kilometru.

— Aşa sper. La revedere, J. J. Ne vedem mai tîrziu, cînd n-o să mai fii atît de surd. Să vedem dacă Peep Jeep-ul este într-o formă mai bună.

Deep Jeep era un alt proiect major al laboratorului, oarecum tot atît de necesar. Cei mai mulţi dintre cei care-l vedeau prima dată întrebau: "Ăsta-i un submarin sau un costum de scafandru?" Şi răspunsul era invariabil acelaşi: "Şi una şi alta".

Submersibilele de adîncime de tipul lui *Marvin,* servite şi operate de trei oameni, erau o

afacere costisitoare: o singură scufundare costa o sută de mii de dolari. Dar erau multe cazuri în care un vehicul mai puţin elaborat, cu un singur om, era suficient.

Ambiţia secretă a lui Joseph Bradley era bine cunoscută deja de tot laboratorul. Spera ca Deep Jeep să fie gata la timp ca să-l poată duce cu el pe *Titanic,* în vreme ce epava mai zăcea încă pe fundul oceanului.

34.
FURTUNĂ

Au trebuit să treacă zeci de ani pînă cînd meteorologii să poată dovedi că formidabila furtună din 2010 aparţinea seriei care începuse în 1980, anunţînd schimbările climatice ale următorului mileniu. Înainte de a-şi epuiza energia, zdrobindu-se de pereţii vestici ai Alpilor, *Gloria* a produs pagube de douăzeci de miliarde şi a răpit peste o mie de vieţi.

Bineînţeles că sateliţii meteorologici anunţaseră furtuna cu cîteva ore mai înainte — altfel procentul morţilor ar fi fost mult mai mare. Dar, inevitabil, destul de mulţi nu auziseră previziunile meteorologice sau nu le luaseră în serios. Mai ales în Irlanda, prima care primise lovitura de ciocan din cer.

Donald şi Edith Craig tocmai montau ultimii metri de peliculă din "Operation Deep Freeze", cînd *Gloria* a lovit Castelul Conroy. Nu au auzit şi nu au simţit nimic, apăraţi de zidurile masive, nici măcar trosnitura produsă cînd *camera obscură* fusese lovită cu violenţă.

Acum, Ada admitea amuzată că ea era iremediabil pierdută pentru matematicile pure — era genul care, aşa cum remarcase G. H. Hardy în faimosul său toast, nu va fi niciodată de folos nimănui. Fără ca el să o ştie, pentru că secretele

descifrării codului ENIGMEI nu fuseseră relevate decît cu cîteva decenii mai tîrziu, încă din timpul vieţii sale se dovedise că Hardy greşise în mod spectaculos. În mîinile lui Alan Turing şi ale colegilor săi, chiar şi ceva atît de abstract ca teoria numerelor putea să cîştige un război.

O mare parte din calcule şi din trigonometria superioară şi, practic, toată logica simbolurilor constituiau o carte închisă pentru Ada. Pur şi simplu nu o interesau; pasiunea ei erau geometria şi proprietăţile spaţiului. De mult se distra cu cele cinci dimensiuni; patru i se păruseră prea simple. Ca şi Newton, îşi petrecea cea mai mare parte a timpului "navigînd pe straniile mări ale gîndului" — singură.

Astăzi însă, se întorsese la obişnuitul spaţiu tridimensional, mulţumită darului pe care tocmai i-l făcuse "Unchiul" Bradley. La treizeci de ani după prima sa apariţie, cubul Rubik revenise cu o mutaţie surprinzătoare.

Pentru că era o schemă pur mecanică, cubul original avea o slăbiciune de care pătimaşii lui erau sincer mulţumiţi. Contrar tuturor părţilor învecinate, cele şase pătrate centrale ale fiecărei feţe erau fixe. Celelalte patruzeci şi opt de pătrate orbitau în jurul lor, pentru a putea fi create cele 43.252.003.274.489.856.000 modele distincte posibile.

Mark II nu avea o asemenea limitare; toate cele cincizeci şi patru de pătrate erau capabile să se mişte, aşa că nu exista nici un *centru* fix ca punct de referinţă pentru înnebunitul lui manipulator. O asemenea minune fusese posibilă numai datorită dezvoltării microcipurilor şi displayurilor cu cristale lichide; nimic nu se mişca *de-adevăratelea,* dar pătratele multicolore puteau fi deplasate în jurul feţei cubului atingîndu-le numai cu vîrful degetului.

Relaxîndu-se, împreună cu Lady, în barca ei, Ada, acaparată de noua sa jucărie, a remarcat tîrziu

cerul întunecat. Furtuna ajunsese aproape deasupra ei înainte de a apuca să pornească motorul electric şi să se îndrepte către adăpost. De fapt, nu putea să survină nici un pericol aici: la urma urmelor, Lacul Mandelbrot nu avea decît trei picioare adîncime. Dar ei nu-i plăcea să fie udată, iar Lady chiar ura asta.

Cînd ajunse la primul lob vestic al lacului, mugetul furtunii devenise aproape asurzitor. Ada se înfioră; era cu adevărat emoţionată! Dar Lady era îngrozită şi căuta să se ascundă sub banchetă.

Coborînd către Vîrf, pe aleea chiparoşilor, era oarecum apărată de furia furtunii. Dar, pentru prima dată, se alarmă; Copacii aliniaţi de ambele părţi se legănau încolo şi încoace ca trestiile.

Se afla doar la doisprezece metri de salvatorul hangar al bărcilor, departe de vestul îndepărtat al Setului-M. şi lîngă stîlpul de hotar al infinitului la minus 1, 999, cînd temerea lui Patrick O'Brien, în legătură cu chiparoşii transplantaţi, se împlini în mod tragic.

35.
ARTEFACTE

Una dintre cele mai emoţionante descoperiri arheologice făcute vreodată a avut loc în anul 1976, în Israel, în urma unor săpături efectuate de oamenii de ştiinţă de la Universitatea Evreiască şi de la Centrul Francez de Cercetări Preistorice din Ierusalim.

Într-un sit cu o vechime de 10 000 de ani, ei au descoperit scheletul unui copil, cu o mînă lipită de obraz. În această mînă se afla un alt schelet: acela al unui căţel de vreo cinci luni.

Acesta-i cel mai vechi exemplu cunoscut al unui mormînt împărţit între un om şi un cîine. Probabil că au mai existat multe, multe altele mai tîrziu.

(Din *Friends of Man* de Roger Caras, Sifon & Schuster, 2001.)

— Poate că te interesează să ştii, zise doctorul Jafferjee, cu acea detaşare clinică pe care Donald o găsea supărătoare, (deşi cum altfel ar putea să rămînă sănătoşi psihiatrii?) cazul Edithei nu este unic. De cînd a fost descoperit Setul-M. în 1980, oamenii au început să fie obsedaţi de el. De obicei, sînt salahori ai computerului, au o capacitate de înţelegere a realităţii destul de mică. Există nu mai puţin de şaizeci şi trei de mandelmanii înscrise în băncile de date.

— Şi există vreun leac?

Dr. Jafferjee se încruntă. "Leac" era un cuvînt pe care îl folosea rar. "Adaptare" era termenul pe care-l prefera.

— Să zicem că în 80 la sută din cazuri subiecţii se pot rezuma la ah!, o viaţă normală, uneori cu ajutorul medicamentelor sau al implanturilor electronice. Un procentaj încurajator.

Cu excepţia, gîndi Donald, a 20 la sută. Cărei categorii îi aparţine oare Edith?

În prima săptămînă după tragedie, ea a fost anormal de calmă; după înmormîntare, unii dintre prietenii lor au fost şocaţi de aparenta sa lipsă de emoţie. Dar Donald ştia cît de rău fusese afectată şi nu a fost surprins cînd a început să se poarte iraţional. Cînd a pornit să hoinărească noaptea prin Castel, căutînd prin camerele goale şi prin coridoarele igrasioase care nu fuseseră renovate, Donald hotărî că ar trebui să se adreseze medicului.

Totuşi nu o făcu imediat, sperînd, că Edith îşi va reveni după ce va trece primul stadiu al durerii. Şi chiar aşa părea că se întîmplă, cînd muri Patrick O'Brien.

Relaţiile dintre Edith şi bătrînul grădinar fuseseră întotdeauna în discordanţă, dar cei doi se

respectau reciproc şi nutreau aceeaşi dragoste faţă de Ada. Moartea copilului fusese o lovitură tot atît de devastatoare pentru Pat ca şi pentru părinţii ei; el se socotea vinovat de tragedie. Dacă ar fi refuzat să transplanteze acei chiparoşi, dacă măcar...

Începuse din nou să bea, şi plîngea adesea. Într-o noapte friguroasă, după ce stăpînul Lebedei Negre îl alungase cu blîndeţe, a reuşit să se rătăcească în satul în care îşi petrecuse întreaga viaţă, şi dimineaţa fu găsit degerat. Părintele McMullen credea că era vorba mai curînd de sinucidere decît de accident, dar era în stare să se certe şi cu Dumnezeu, bineînţeles, cu tot respectul cuvenit, pentru a obţine de la acesta aprobarea înmormîntării lui Pat cu tot ritualul creştinesc. Ca şi în problema cu mica mogîldeaţă pe care o ţinea Ada în braţe.

La o zi după a doua înmormîntare, Donald a găsit-o pe Edith stînd în faţa unui monitor de înaltă rezoluţie, studiind una dintre versiunile infinit de mici ale Setului. Ea nu i-a vorbit, dar el a priceput, spre spaima sa, că de fapt o căuta pe Ada.

După ani de zile, Donald Craig se mira de prietenia ce se legase între el şi Jason Bradley. Deşi nu se întîlniseră decît de vreo şase ori, şi fuseseră aproape întotdeauna întîlniri de afaceri, simţise acea simpatie reciprocă ce se naşte uneori între doi bărbaţi şi care poate fi tot atît de intensă ca una sexuală chiar dacă nu era nici un sens erotic.

Poate că Donald îi amintea lui Bradley de fostul său partener Ted Collier, despre care-i vorbise adesea. Oricum, le plăcea să fie împreună şi se întîlneau chiar şi cînd nu era strict necesar. Deşi Kato şi consorţiul Nippon-Turner erau suspicioşi, Bradley nu şi-a compromis niciodată neutralitatea sa de funcţionar ISA, şi Craig cu atît mai puţin a încercat să exploateze aceasta; îşi împărtăşeau secretele personale, dar nu şi-au făcut confidenţe profesionale. Donald nu a ştiut

niciodată ce rol, dacă exista vreunul, jucase Bradley in hotărîrea Autorităţii de a interzice hidrazina.

După înmormîntarea Adei, pentru care Bradley făcuse o jumătate din înconjurul lumii pe apă ca să fie de faţă, au devenit şi mai legaţi. Ambii îşi pierduseră soţia şi cîte un copil, deşi în împrejurări diferite; efectele erau aproape aceleaşi. Au devenit şi mai intimi, împărtăşindu-şi secrete şi slăbiciuni pe care nici unul dintre ei nu le-ar fi destăinuit altcuiva.

Mai tîrziu, Donald se întrebase pentru ce nu-i venise lui ideea; poate că fiind prea aproape nu putea să vadă tabloul din cauza amănuntelor.

Chiparoşii căzuţi fuseseră înlăturaţi, şi cei doi se plimbau pe marginea Lacului Mandelbrot — pentru ultima oară aşa cum s-a dovedit ulterior — cînd Bradley şi schiţă scenariul.

— Nu este ideea mea, îi explică el, aproape ca o scuză. Mi-a dat-o un prieten psiholog.

A trecut multă vreme pînă cînd a descoperit Donald cine era "prietenul", dar întrevăzuse imediat posibilităţile.

— Chiar crezi că va merge? întrebă el.

— Asta ar trebui să o discuţi cu psihiatrul Edithei. Chiar dacă este o idee bună, poate că el nu este de acord s-o încerce. Sindromul NIH, ştii.

— Institutul Naţional de Sănătate? *National Institute of Health* — NIH

— Nu. Ne Inventată Aici. *Not Invented Here*

Donald rîse fără prea mult chef.

— Ai dreptate. Dar mai întîi să văd dacă nu pot să fac eu ceva. Nu va fi uşor.

Subestimau ce-l aştepta; a fost cea mai grea sarcină pe care a întreprins-o vreodată. Adesea trebuia să-şi întrerupă lucrul, orbit de lacrimi.

Şi apoi, în modul lor misterios, circuitele îngropate în subconştientul său declanşară o amintire care-i oferi posibilitatea să continue. Undeva, cu ani în urmă, dăduse peste povestea

unui chirurg dintr-o ţară din lumea a treia, care crease o "bancă de ochi" pentru a restaura vederea celor săraci. Pentru a face un transplant de cornee, aceasta trebuia extrasă de la donator chiar în clipa morţii.

Chirurgul acela probabil că avea o mînă foarte sigură, de vreme ce extrăsese corneea chiar din ochiul propriei sale mame. Nu pot fi mai prejos, îşi spuse Donald nemilos, pe cînd se întorcea la masa de montaj, la care el şi Edith petrecuseră atîtea ore împreună.

Dr. Jafferjee s-a dovedit a fi surprinzător de receptiv. El a întrebat cu blîndă ironie, chiar cu simpatie:

— De unde ţi-a venit ideea? De la vreo piesă video pop-psih?

— Ştiu că aşa pare. Totuşi ar merita să încercăm, dacă sînteţi de acord.

— Ai făcut discul?

— Capsula; aş vrea s-o verific acum, ştiu că aveţi un sistem hibrid de vizionare în biroul dumneavoastră.

— Da, poate prezenta chiar şi benzi VHS! O voi chema pe Dolores — lucrez într-adevăr bine cu ea.

Ezită, şi privi îngîndurat la Donald ca şi cînd ar fi vrut să mai adauge ceva. În loc de aceasta, apăsă pe buton şi zise încet în sistemul de comunicare al clinicii:

— Soră Dolores — vrei să vii pînă la mine în birou? Mulţumesc.

Edith Craig se mai află încă pe *undeva* în acea tigvă, gîndea Donald, stînd lîngă dr. Jafferjee şi sora Dolores şi privind la figura încremenită din faţa marelui monitor. Pot eu să sfărîm invizibilul, încă neclintit, bariera ridicată de această mîhnire, şi s-o aduc înapoi în lumea realităţii?

Familiara imagine neagră în relief plutea pe ecran iradiind fire care o legau de restul universului Mandelbrot. Nu era nici o posibilitate să ghiceşti scara la care era, dar Donald observă imediat coordonatele care defineau dimensiunea acestei versiuni deosebite.

Dacă ar fi putut cineva să-şi imagineze întregul Set care se întindea în afara monitorului, ar fi fost aproape tot atît de mare ca şi Cosmosul revelat de telescopul spaţial al lui Hubble.

— Eşti gata? întrebă dr. Jafferjee.

Donald dădu din cap afirmativ. Sora Dolores, aşezată chiar în spatele Edithei, privi către cameră, confirmînd că i-a auzit.

— Atunci dă-i drumul.

Donald apăsă pe tasta "Execuţie" şi subrutina se derulă.

Suprafaţa de abanos a Lacului Mandelbrot simulat părea că tremură. Edith avu o tresărire de surpriză.

— Buuun! şopti dr. Jafferjee. Reacţionează!

Apa dispăru. Donald se întoarse; nu mai suporta să privească încă o dată acest ultim triumf al iscusinţei sale. Mai zări imaginea Adei cînd vocea ei caldă zise: "Te iubesc, mamă, dar nu mă poţi găsi aici. Eu exist numai în amintirea ta — şi voi rămîne acolo veşnic. La revedere..."

Dolores prinse trupul leşinat al Edithei, de îndată ce ultima silabă pieri în irevocabilul trecut.

33. ULTIMUL PRÎNZ

O idee încîntătoare, deşi nu toţi erau de acord că va merge. Decorul interior al submarinului turistic mondial fusese împrumutat direct din *"20 000 Leagues Under the Sea"* al lui Disney.

Pasagerii aflaţi la bordul *Piccard*-ului (port de înregistrare Geneva) se aflau într-o cameră decorată în stil victorian mijlociu, în plus, cam

ciudat proporţionată. Aceasta se presupunea că ar produce o stare de siguranţă imediată şi ar sustrage gîndul de la sutele de tone apăsînd pe fiecare dintre ochiurile de geam care permiteau surprinderea unei privelişti destul de limitate asupra lumii exterioare.

Cele mai mari probleme cărora trebuia să le facă faţă constructorii *Piccard*-ului fuseseră nu de ordin inginerеsc, ci juridic. Numai Societatea Lloyd din Londra acceptase să asigure nava; nimeni însă nu asigurase pasagerii, care făceau parte din VIP — dispunînd de taxe de credit astronomice. Aşa că înainte de fiecare scufundare, erau strînse cit se poate de discret, renunţări la pretenţii, legalizate prin notariat.

Ritualul era numai cu puţin mai tulburător decît litania veselă din cabina stewarzilor despre dezastrele suportate de pasagerii zborurilor transoceanice de-a lungul vremii. Indicatoarele cu "Fumatul interzis" bineînţeles că nu mai erau necesare; iar *Piccard* nu era înzestrat nici cu centuri de siguranţă la scaune, nici cu jachete de salvare a vieţii, care ar fi fost tot atît de necesare ca şi paraşutele pe liniile comerciale aeriene. Numeroasele sale procedee de salvare, erau discrete şi automate. Dacă survenea nenorocirea, capsula independentă în care se aflau cei doi membri ai echipajului ar fi fost separată de cea cu restul pasagerilor, şi fiecare s-ar fi ridicat liber către suprafaţă, în şuieratul frenetic al semnalelor de avertizare.

Această scufundare specială era ultima din sezon: anul era pe sfîrşite, şi *Piccard* urma să fie ridicat în curînd la suprafaţă, într-o mare mai caldă din emisfera sudică. Deşi submarinul opera în adîncime, iarnă-vară, indiferent dacă era zi sau noapte, vremea rea de la suprafaţă îi putea face pe pasageri foarte, foarte nefericiţi.

În răstimpul celor treizeci de minute de cădere liberă către locul unde se afla epava,

distinşii oaspeţi ai *Piccard*-ului urmăreau pe circuit video închis derularea operaţiilor, precum şi o hartă a plănuitei scufundări. În timpul coborîrii, nu era nimic altceva de văzut, în regatul întunericului, cu excepţia vreunui peşte atras de ciudatul invadator al domeniului său.

Apoi brusc, păreau că se ivesc în depărtare zori fantomatice. Cu excepţia unei slabe luminiscenţe roşietice, toate celelalte lumini de pe *Piccard* se stingeau cînd prova *Titanicului* începeau să se contureze în faţa lor.

Aproape toţi cei care o vedeau erau izbiţi de acelaşi gînd; cam aşa probabil că va fi arătat ea pe şantierul naval al lui Harland şi Wolff acum o sută de ani. Fusese înconjurată din nou cu un schelet de oţel, în timp ce muncitorii mişunau în toate părţile. Dar de această dată muncitorii nu mai erau oameni.

Vizibilitatea era excelentă, pilotul manevra *Piccard*-ul în aşa fel încît pasagerii de pe ambele laturi ale cabinei să poată beneficia de o cît mai bună vizibilitate prin hublourile înguste. Pilotul era foarte atent să evite roboţii care lucrau şi care ignorau cu totul prezenţa submarinului. Aceasta nu făcea parte din lucrurile pe care fuseseră instruiţi să le mînuiască.

— Dacă priviţi afară pe partea dreaptă, spuse ghidul — un tînăr absolvent al Woods Hole, ce vroia să facă rost de ceva bani, în timpul vacanţei, veţi vedea cablul "de coborîre" al *Explorer*-ului. Şi, chiar acum, în dreapta, aveţi un modul cu contragreutatea lui. Pare a fi o piesă de două tone.

Iar dincoace iată un robot care iese în întîmpinarea lui; acum modulul este desprins, observaţi că pluteşte liber, aşa că poate fi mişcat uşor. Robotul îl va transporta către punctul de ataşare de pe platforma de ridicare şi-l va depune acolo. Apoi contragreutatea de două tone, care l-a tras în jos, va fi ridicată de cablul "ridicător" şi trimisă înapoi de *Explorer* ca să fie refolosită.

După ce această operaţie va fi făcută de zece mii de ori, va putea să fie ridicat *Titanicul.* Cel puţin această parte a lui.

— Pare un mod foarte ocolit de a face lucrurile, spuse cineva. De ce nu folosesc aerul comprimat?

Ghidul mai auzise asta de zeci de ori, dar fusese instruit să răspund la toate întrebările politicos. (Retribuţia era bună, ca şi beneficiile suplimentare.)

— E posibil, doamnă, dar e prea costisitor. Aici presiunea este *enormă.* Îmi închipui că vă sînt cunoscute standardele dispozitivelor de respiraţie automată; ele sînt, de obicei, calculate pentru două sau sute de atmosfere. Ei bine, dacă deschideţi unul dintre acestea aici jos, aerul nu va ieşi. Dimpotrivă, apa poate pătrunde în el şi să-l umple pe jumătate!

Poale că întrecuse puţin măsura; unii pasageri priveau cam îngroziţi. Aşa că ghidul continuă imediat sperînd să le sustragă atenţia:

— Deocamdată folosim aerul comprimat pentru curăţare şi control. În faza finală a ascensiunii, va juca un rol major.

Şi acum, comandantul vasului ne va purta spre pupa, de-a lungul punţii de promenadă. După aceea, se va întoarce pe acelaşi drum, aşa încît să puteţi profita cu toţii de o vedere la fel de bună. O vreme nu voi mai vorbi deloc.

Încet, *Piccard* se deplasă de-a lungul sumbrei epave. Cea mai mare parte a ei se găsea în întuneric, dar cîteva deschizături împrăştiau evantaie de lumini dinspre interior, acolo unde lucrau roboţii fixînd modulele de plutire montate pretutindeni.

Nimeni nu zicea nimic în timp ce priveau pereţii de oţel bogat împodobiţi cu alge. Era foarte greu să percepi dimensiunile carcasei navei — chiar şi după o sută de ani, nava aceea continua să fie unul dintre cele mai mari vase de pasageri

construite vreodată. Şi cea mai luxoasă, chiar dacă, numai datorită lipsei de bani, navele de după ea nu o egalaseră. *Titanicul* marcase sfîrşitul unei epoci; după războiul care urmase nimeni nu-şi mai putuse permite să dispună de atîta opulenţă. Şi probabil că nici nu intenţionase nimeni să rişte, ca nu cumva o asemenea aroganţă să stîrnească din nou invidia zeilor.

Muntele de oţel dispăru în depărtare; pentru un timp, a mai putut fi văzut nimbul de lumină care îl înconjura. Apoi n-a mai fost decît fundul mării, sterp, alunecînd mai jos de *Piccard,* apărînd şi dispărînd în ovalele duble ale luminilor frontale.

Deşi sterp, nu era lipsit de forme; avea adîncituri şi goluri şi era străbătut de şanţurile şi de urmele lăsate de operaţiile de dragare.

— Acesta este cîmpul cu resturi, zise ghidul, rupînd în sfîrşit tăcerea. Era acoperit cu obiecte aflate pe navă: faianţă, mobilă, ustensile de bucătărie, cum vreţi să le ziceţi. Toate au fost adunate în timp ce Societatea Lloyd se mai judeca încă, la Curtea Internaţională de la Haga, cu guvernul canadian. Cînd s-a dat decizia judecătorească, era deja prea tîrziu...

— Ce-i aia? întrebă deodată una dintre pasagere, aruncînd o privire pe ferestruica din spatele ei.

— Unde? Ia să văd. Aa, ăsta-i J. J.

— Cine?

— Jason Junior. Ultima jucărie a ISA — scuzaţi-mă, Autoritatea Internaţională a Adîncurilor Mării. I se face testarea, este un robot cu supraveghere automată. Se speră că vor dispune de o mică flotă de asemenea roboţi, cu ajutorul cărora să poată întocmi o hartă a adîncurilor mării, cu o revoluţie de un metru. Atunci vom cunoaşte oceanele tot atît de bine ca şi Luna.

Altă oază de lumină apăru în faţa lor, acum descompunîndu-se într-un spectacol de necrezut,

chiar dacă ar mai fi fost văzut de nenumărate ori în fotografii sau pe displayurile video.

Nu se zărea încă nimic din pupa epavei: totul era îngropat adînc în uriaşul, şi diformul bloc de gheaţă aşezat pe fundul mării. Zeci de grinzi ieşeau din gheaţă; de multe fuseseră ataşate, cu cabluri de diferite lungimi, baloane pe jumătate umflate.

— E o treabă complicată, spuse tînărul ghid cu vădită admiraţie. Cea mai mare problemă este să fie evitată spargerea gheţii şi plutirea ei separat. Sînt multe structuri interne pe care nu le puteţi vedea. Ca un fel de acoperiş, aici sus, în vîrf.

Unul dintre pasageri, care, evident, nu fusese atent la scurta prezentare, întrebă:

— Cum baloane, nu ziceaţi că nu poate fi pompat aer la această adîncime?

— Nu atît cît să poată ridica această masă. Dar aceasta nu-i aer. Săculeţii de plutire conţin H_2 şi O_2, hidrogen şi oxigen obţinute prin electroliză. Vedeţi cablurile acelea? Ele duc jos milioane, nu, miliarde de amperi-oră de la cele două submarine nucleare care se află la patru kilometri deasupra noastră. Suficientă electricitate pentru a pune în mişcare un mic oraş plutitor.

Se uită la ceas.

— Îmi pare rău dar nu mai putem rămîne aici. Vom face un circuit în fiecare direcţie, apoi plecarea acasă.

Piccard şi-a descărcat surplusul de greutate — care va fi cules mai tîrziu, şi trimis înapoi prin cablu elevator de la prova *Titanicului.* Era vremea să înceapă semnarea în broşura cu suveniruri; şi asta, pentru mulţi pasageri, constituia o surpriză...

D. S. V. "PICCARD"
Octombrie 14, 2011
R. M. S. "TITANIC"
Aprilie 14, 1912

PRÎNZUL
Consomme Fermier
File de calcan
Ou â l'Argeriteuil
Pui â la Maryland
Carne conservată de vacă, legume, perişoare

GRĂTAR
Cotlete de berbec fripte
Cartofi piure, prăjiţi şi copţi în coajă
Budincă cu cremă de ou Mereng cu mere Patiserie

BUFET
Somn cu maioneză
Anchois norvegiene
Crevete la cutii
Heringi marinaţi
Sardele simple şi afumate
Roast beef
Friptură de vacă dreasă cu mirodenii
Plăcintă cu viţel şi şuncă
Şuncă Virginia şi Cumberland
Cîrnaţi de Bologna
Muşchi
Rasol de pui
Limbă de bou conservată
Salată
Sfeclă
Roşii

BRÎNZETURI
Cheshire, Stilton, Gorgonzola, Edam
Camembert, Roquefort, St. Ivel,
Cedar,

Bere rece de Miinchen la butoi, de 3 grade şi de 6 grade cana

— Mă tem că vreo cîteva bucate nu se află în menu-ul nostru, zise tînărul ghid, pe ton de pretinsă scuză. Posibilitatea de pregătire a unei mese pe *Piccard* este destul de limitată.

Nu putem folosi microundele, s-ar consuma prea multă energie. Aşa că vă rugăm să faceţi abstracţie de fripturi; vă asigur că bufetul rece este delicios. Avem de asemenea cîteva brînzeturi, dar numai cele mai slabe, care nu sînt iuţi. Gorgonzola nu este prea indicată în aceste încăperi strimte...

A da, butoaiele cu bere sînt într-adevăr aduse direct de la Munchen! Şi ne costă pe noi mai mult de trei cenţi cana. Chiar mai mult de şase.

Doamnelor şi domnilor, simţiţi-vă bine. Ne întîlnim pe bord exact peste o oră.

37.
ÎNVIEREA

Nu a fost uşor să fie pusă la punct şi au fost necesare luni întregi de discuţii pe marginea ei. Totuşi, serviciile funerare s-au desfăşurat destul de bine; pentru că împărţeau aceeaşi tragedie, creştinii puteau discuta politicos unii cu alţii. Faptul că unii morţi proveneau din nordul Irlandei a fost de ajutor; sicriele trebuiau să fie coborîte în groapa în acelaşi timp la Dublin, cît şi la Belfast.

În timp ce "Lux aeterna" din recviemul lui Verdi se stingea încet, Edith Craig se întoarse uşor către Dolores şi întrebă:

— Pot să-i spun lui Jafferjee acum? Ar crede iar că sînt nebună?

Dolores se încruntă şi apoi răspunse cu acel accent din Caraibe care îi folosise odată să găsească îndepărtatul loc în care se ascunsese mintea Edithei:

— Te rog, dragă, nu spune asta. Cred şi eu că trebuie să-i spui. E timpul să vorbim din nou cu el — probabil că este îngrijorat. Nu-i ca alţi doctori

pe care i-aş putea pomeni, el îşi urmăreşte pacienţii: ceea ce nu-i cazul cu mulţi alţii.

Dr. Jafferjee a fost cu adevărat bucuros cînd a primit telefonul Edithei; se întreba de unde îl suna; dar ea nu l-a lămurit. Vedea că se afla într-o cameră mare de mobilă din trestie (aha, probabil la tropice — insula unde se află casa sorei Dolores?) şi a fost încîntat să constate că părea total relaxată. Pe peretele din spatele ei erau două fotografii mari şi le recunoscu pe Ada şi pe "Colleen".

Doctorul şi fosta pacientă se salutară cu căldură; apoi Edith zise, puţin cam nervoasă;

— Poate că vei avea impresia că iar am început să caut fără speranţă. S-ar putea să ai dreptate. Dar de data asta cel puţin ştiu ce fac şi voi lucra cu nişte oameni de ştiinţă vestiţi. Şansa este cam de un milion la unu contra succesului. Dar este infinit, vreau să zic infinit mai bine decît... decît... să cauţi ceea ce a nevoie în Setul-M.

Nu ceea ce ai nevoie, gîndi dr. Jafferjee: ci ceea ce *vrei.* Dar, cu prudenţă, nu spuse decît:

— Zi înainte, Edith. Sînt curios — şi în deplin întuneric.

— Ce ştii despre crionică?

— Nu prea mult. Ştiu că multe persoane au fost congelate, dar nu s-a dovedit încă niciodată că pot fi... O! înţeleg unde vrei să ajungi! Ce idee fantastică!

— Dar nu-i ridicolă?

— Păi cele un-milion-la-unu şanse îţi pot insufla optimism.

Dar la un asemenea preţ, nu, n-aş spune că e ridicol. Şi dacă te temi că aş putea, să-i cer lui Dolores să te urce în primul avion şi să te ducă înapoi la clinică să ştii că te înşeli. Chiar dacă n-ar reuşi proiectul acesta ar putea fi cea mai bună terapie.

Doar dacă, gîndi Jafferjee, nu vei fi zdrobită de aproape inevitabila reuşită. Şi oricum, asta va dura ani.

— Mă bucur mult că gîndeşti astfel. Imediat ce am auzit că vor s-o păstreze pe Colleen, în speranţa de a o identifica, *am ştiut* ce am de făcut. Nu cred în Destin sau în Ursită, dar cum aş putea pierde o asemenea şansă?

Cum ai putea, într-adevăr? se întrebă Jaferjee. Ai pierdut o fată; sperai să găseşti alta. O Frumoasă Adormită, care să fie trezită nu de un tînăr prinţ, ci de o prinţesă în vîrstă. Nu, o vrăjitoare — una bună de data aceasta! — avînd puteri extraordinare, dincolo de visele oricărei fetişcane irlandeze născută în secolul al nouăsprezecelea.

Dacă — *dacă!* — ar merge, cărei lumi noi şi ciudate ar trebui să-i facă faţă Colleen! S-ar putea ca ea să aibă nevoie de un sfat al psihiatrului. Dar aceasta era cea mai sălbatică extrapolare.

— Nu vreau să torn apă rece peste idee, spuse dr. Jafferjee. Dar, cu siguranţă, chiar dacă vei putea reînvia trupul, nu crezi că vor fi vătămări ireversibile ale creierului după o sută de ani?

— De asta m-am temut şi eu, cînd am început să mă gîndesc la aşa ceva. Am fost surprinsă să aflu că există multe cercetări care fac să fie foarte plauzibilă o asemenea situaţie. Mai mult decît atît, impresionată. Ai auzit de profesorul Ralph Merkle?

— Vag.

— Acum mai bine de treizeci de ani, el împreună cu alţi doi tineri matematicieni au produs o revoluţie în criptografie inventînd un sistem-cheie universal valabil — n-aş vrea să te plictisesc explicîndu-ţi asta, dar a făcut ca multe maşini de cifrat din lume şi multe reţele de spionaj să iasă din uz peste noapte.

Apoi, în 1990 — scuză-mă, 1989 — a publicat un document numit "Repararea moleculară a creierului"...

— Aha, ăsta-i tipul!

— Bun, eram sigură că ai auzit de lucrarea lui. Afirma că, chiar dacă ar exista vătămări grave pe creier, ele pot fi tratate cu un aparat micromolecular care — era sigur — va fi inventat în secolul viitor. *Acum.*

— Şi pot fi?

— Multe din ele. Ia seama la microsubmarinele controlate de computer de care se folosesc chirurgii acum ca să lărgească arterele celor bolnavi. În ultima vreme, nu poţi urmări nici o emisiune de ştiinţă fără să nu vezi ultimele realizări din domeniul nanotehnologiei.

— Dar cum să "repari" un întreg creier, moleculă cu moleculă! Gîndeşte-te doar la numerele implicate!

— Cam zece la puterea douăzeci şi trei. Un număr neînsemnat.

— Într-adevăr.

Jafferjee nu era prea sigur că Edith nu glumea; nu, era absolut serioasă.

— Prea bine! Să presupunem că ai repara un creier, pînă în cele mai mici amănunte... Ar putea asta readuce persoana la viaţă? Cu memoria completă? Cu emoţiile şi cu toate celelalte, cîte or mai fi, care constituie specificul propriu unei conştiinţe individuale?

— Poţi să-mi invoci vreun motiv pentru care nu ar fi aşa? Eu nu cred că un creier este mai misterios decît trupul — şi ştim cum funcţionează *acesta,* cel puţin în principiu dacă nu în amănunt. Oricum, nu avem decît o singură cale de a afla, şi vom învăţa mult în procesul respectiv.

— Cît timp crezi că-ţi va lua?

— Întreabă-mă peste cinci ani. Atunci voi putea să ştiu dacă ne mai este necesar un deceniu... sau un secol. Sau o veşnicie.

— Nu pot decît să-ţi urez noroc. E un proiect fascinant — şi te vei izbi de o grămadă de probleme, nu numai tehnice. Rudele ei, de pildă, dacă vor putea fi găsite vreodată.

— Poate nu va fi chiar atît de dificil. Ultima teorie susţine că fusese pasager clandestin, nici nu figurase pe lista de călători.

— Buuun! Dar Biserica? Dar mass-media? Miile de sponsori? Scriitorii care vor dori să-i refacă autobiografia? Încep să regret pentru biata fată, totuşi.

Şi nu se putu împiedica să gîndească, deşi nu spusese cu glas tare: şi sper ca Dolores să nu fie geloasă.

Bineînţeles că Donald a fost surprins şi indignat: soţii (şi soţiile) erau întotdeauna, în asemenea ocazii.

— Şi n-a lăsat nici măcar un mesaj? întrebă el neîncrezător.

Dr. Jafferjee clătină din cap.

— Nu trebuie să te sperii. Va lua legătura cu dumneata imediat ce se va stabili. Îi trebuie un timp ca să se poată aranja. Dă-i cîteva săptămîni.

— Ştii unde s-a dus?

Doctorul nu răspunse — dar şi tăcerea poate fi un răspuns.

— Bun! Şi eşti sigur că e sănătoasă?

— Fără îndoială, se află pe mîini foarte bune.

Psihiatrul făcu una din acele lungi pauze care constituiau o parte integrantă a principalelor sale rezerve.

— Să ştii, domnule Craig, că ar trebui să fiu supărat pe dumneata.

— De ce? întrebă Donald, vizibil surprins.

— M-ai costat cel mai bun membru al personalului meu — femeia care era mîna mea dreaptă.

— Sora Dolores? Chiar mă întrebam de ce nu o văd, aş fi vrut să-i mulţumesc pentru tot ceea ce a făcut.

Urmă o nouă pauză calculată; apoi dr. Jafferjee spuse:

— A ajutat-o pe Edith mai mult chiar decît îţi închipui dumneata. Evident, n-ai bănuit niciodată,

şi asta s-ar putea să te şocheze.

Sînt însă dator să-ţi spun adevărul; îţi va fi de folos pentru adaptarea dumitale personală.

Orientarea principală a Edithei nu este spre bărbaţi. Nici Dolores nu-i agrează în mod activ, deşi uneori a mai făcut excepţii, cu mine fiind destul de drăguţă...

A putut deci să o contacteze fizic pe Edith chiar înainte de a stabili noi un contact mintal cu ea. Se potrivesc foarte bine. Dar îmi va lipsi, fir-ar să fie.

O clipă, Donald rămase fără replică. Pe urmă îngăimă:

— Vrei să zici... că ar avea o legătură? Şi că dumneata ştiai?

— Sigur că ştiam. Meseria mea de medic cere să-mi ajut pacienţii prin orice mijloace cu putinţă. Dumneata eşti un om inteligent, domnule Craig, sînt surprins că pari şocat.

— Sigur, este... un mod lipsit de profesionalism!

— Ce prostie! Tocmai dimpotrivă — e de un înalt profesionalism! Ah, înainte, în barbarul secol douăzeci, mulţi oameni ar fi fost de acord cu punctul dumitale de vedere. Poţi să crezi că era o *crimă* în vremurile acelea ca intre personalul instituţiilor şi pacienţii pe care îi aveau în îngrijire să existe orice fel de relaţii sexuale, chiar dacă aceasta se dovedea adesea a fi cea mai bună terapie pentru ei?

Tot a ieşit un lucru bun şi din epidemia SIDA: i-a forţat pe oameni să fie sinceri: a curăţat şi ultimele rămăşiţe ale aberaţiilor puritane. Colegii mei hinduşi, cu toate prostituatele lor din temple şi sculpturile erotice, au avut întotdeauna dreptate. Păcat că "Vestului i-a trebuit trei mii de ani de nenorociri ca să-i ajungă din urmă.

Dr. Jafferjee se opri să respire, acordîndu-i lui Donald Craig timpul necesar să-şi pună gîndurile în ordine. Donald nu izbutea să se elibereze de

sentimentul că doctorul pierduse ceva din detaşarea sa profesională. Era interesat erotic de inaccesibila soră Dolores? Sau era ceva mai profund?

Dar, desigur, toată lumea cunoaşte motivul principal pentru care unii inşi se fac psihiatri...

Cu puţin noroc, reuşeşti să te vindeci. Şi chiar dacă nu reuşeşti, ai o muncă interesantă şi excelent plătită.

IV
FINAL

38.
OPT PE SCARA RICHTER

Jason Bradley se afla pe puntea lui *Glomar Explorer,* supraveghind înaintarea lui J. J. pe fundul mării, cînd a simţit neaşteptata şi puternica lovitură de măciucă. Cei doi tehnicieni electronişti care priveau pe display n-au observat nimic; probabil că au crezut că se produsese vreo schimbare în ritmul neîntrerupt al maşinăriei vasului. Fulgerător, lui Jason îi veni în minte momentul de acum aproape un secol, care trecuse la fel de neobservat de mulţii pasageri...

Dar, bineînţeles, *Explorer* era ancorat (la patru kilometri în apă, şi cît l-ar fi uimit *asta* pe Căpitanul Smith!) şi nici un aisberg nu era posibil să se furişeze nedetectat de radarul său. Nici plutind cu viteză, nu i-ar fi putut face altceva decît să-i zgîrie puţin vopseaua.

Înainte ca Jason să poată telefona Centrului de comunicaţii, o stea roşie începu să clipească pe ecranul faxului prin satelit. În plus, semnalul de alarmă îţi sfredelea auzul capabil să scoată din minţi pe oricine cu vibraţiile sale care oscilau în

cadrul unei amplitudini de un kilociclu, răsunînd pe linia rareori folosită. Jason întrerupse semnalul audio şi se concentra asupra mesajului. Chiar şi cei doi marinari începători de lîngă el realizară acum că ceva nu era în regulă.

— Ce-i? întrebă speriat unul dintre ei.

— Cutremur de pămînt, şi încă unul puternic. Probabil că pe aproape.

— Este vreun pericol?

— Pentru *noi,* nu. Mă întreb unde o fi epicentrul...

Aştept câteva minute ca seismograful reţelei să-i dea datele. Apoi pe ecranul faxului, apăru un mesaj:

CUTREMUR SUBMARIN ESTIMAT LA 7 GRADE PE SCARA RICHTER

EPICENTRUL APROX. 55 W 44 N.

ALERTAŢI TOATE INSULELE ŞI PERIMETRELE DE COASTA DIN ATLANTICUL DE NORD.

Timp de cîteva secunde nu se mai întîmplă nimic; apoi apăru alt rînd:

CORECTURA: 8 PE SCARA RICHTER

Cu patru kilometri mai jos, J. J. îşi vedea liniştit şi eficient de treabă, plantînd pe fundul mării la o altitudine de zece metri şi la viteza confortabilă de opt noduri. (Unele tradiţii nautice refuză să dispară; nodurile şi stânjenii supravieţuiau încă din era metrică.) Programul lui de navigaţie îi cerea să scaneze terenul întocmai cum plugarul îşi lucrează cîmpul în lung şi-n lat pregătind viitoarea recoltă.

Prima undă de şoc nu a avut mai mult efect asupra lui J. J. decît asupra *Explorer*-ului. Chiar şi cele două submarine nucleare au rămas complet neafectate; ele fuseseră concepute să facă faţă unor

solicitări mult mai puternice — deşi comandanţii lor trecuseră prin cîteva momente de spaimă amintindu-le de şocul grenadelor antisubmarin.

J. J. şi-a continuat cercetarea automată, colectînd şi înregistrînd megabiţi de informaţii în fiecare secundă. Poate că nouăzeci şi nouă la sută dintre acestea nu vor avea nici cea mai mică importanţă pentru nimeni şi vor trebui să treacă secole pînă ce aurul ştiinţific să fie extras din reziduuri.

Pentru ochi sau camera de luat vederi, fundul mării apărea aproape complet lipsit de importanţă în acest loc, dar fusese ales cu grijă. "Cîmpul de resturi" originar, din jurul austerei secţiuni a pupei, fusese cu mult timp mai înainte curăţat de orice articol interesant; chiar şi grămezile de cărbuni risipite din buncăre fuseseră ridicate la suprafaţă şi transformate în suveniruri. Totuşi, numai cu doi ani în urmă, o cercetare magnetometrică revelase lîngă prova nişte anomalii care se cereau a fi mai bine investigate. J. J. era potrivit pentru treaba asta; în cîteva ore el ar fi inspectat totul şi s-ar fi întors la baza sa plutitoare.

— Arată din nou ca în 1929, spuse Bradley.

Din laboratorul ISA, dr. Zwicker clătină din cap:

— Nu, cred că mai rău.

La Tokyo, alt punct nodal al conferinţei pregătite în pripă, Kato întrebă:

— Ce s-a întîmplat în 1929?

— Cutremurul de la Grand Banks. A declanşat un curent turbionar — poţi să-i spui avalanşă submarină. Pe fundul mării, a rupt cablurile telegrafice unul după altul, ca pe nişte fire de aţă. Viteza a fost calculată la şaizeci de kilometri pe oră. Poate chiar mai mult.

— Deci ar putea să ne atingă, Dumnezeule! în trei sau patru ore. Şi care-i probabilitatea de distrugere?

— Imposibil să fie apreciată în stadiul actual, în cel mai bun caz, foarte mică. Cutremurul din 1929 n-a atins *Titanicul,* deşi mulţi oameni au crezut că o să-l îngroape; din fericire, se afla la cîteva sute de kilometri mai la vest. Multe sedimente au fost antrenate către un canion, ocolind complet epava.

— Scuză-mă, îl întrerupse Rupert Parkinson, tocmai am auzit că unul din modulele noastre de flotabilitate a ieşit la suprafaţă. A sărit douăzeci de metri afară din apă. Iar noi am pierdut telemetria cu epava. Tu ce poţi să spui, Kato?

Kato ezită un moment; apoi spuse ceva în japoneză către un asociat din afara ecranului.

— Am luat legătura cu *Peter* şi *Maury.* Dr. Zwicker, care ar fi cea mai rea posibilitate după aprecierile dumitale?

— După o primă evaluare rapidă, se pare că ar fi vorba de cîţiva metri de sedimente. Vom dispune de un studiu mai complet peste o oră.

— Un metru n-ar fi prea rău.

— Ne-ar putea întîrzia, fir-ar să fie.

— Un raport de la *Maury,* domnilor zise Kato. Nu-i nici o problemă — totu-i în regulă.

— Dar pentru cît timp? Dacă această "avalanşă" a pornit, într-adevăr către noi, ar trebui să ridicăm la suprafaţă tot ce putem din echipament. Ce ne sfătuieşti, dr. Zwicker?

Omul de ştiinţă tocmai deschidea gura să răspundă cînd Bradley îi şopti ceva la ureche. Doctorul privi speriat, apoi sumbru clătină din cap cu o aprobare şovăitoare.

— Nu cred că mai pot să spun ceva, domnilor. Domnul Bradley are mai multă experienţă decît mine în acest domeniu. Înainte de a vă da vreun sfat *special,* mă voi consulta cu departamentul nostru legal.

Urmă o tăcere zdrobitoare: apoi Rupert Parkinson zise precipitat:

— Sîntem oameni de lume, putem să înţelegem că ISA nu vrea să fie tîrîtă în procese. Aşa că să nu ne pierdem timpul. Să scoatem ce se poate scoate. Şi vă sfătuiesc să faceţi la fel, Kato — doar dacă *cea mai rea posibilitate* a dr. Zwicker nu este pur şi simplu dezastruoasă.

Exact de asta se temea şi omul de ştiinţă. Un cutremur submarin era destul de impresionant; dar aşa cum o bombă de fisiune serveşte drept detonator pentru o bombă de fuziune — putea declanşă eliberarea unor forţe mult mai mari.

Milioane de ani energia solară fusese înmagazinată în straturile petrochimice de sub fundul Atlanticului; şi doar un secol din bogăţie fusese extrasă de acolo de către om.

Restul încă mai aştepta.

39.
FIUL RISIPITOR

Pe fundul Atlanticului, roboţi care valorau un miliard de dolari, părăsiră uneltele şi porniră spre suprafaţă. Nu era nici o grabă; pe platformă nu mai era nimic viu, chiar dacă existau averi. Acţiunile *Titanicului* scăzuseră la bursele de schimb din lume, dînd prilej umoriştilor să facă glume.

Marele cîmp petrolier de coastă fusese salvat. Deşi Hibernia şi Avalon, care se aflau la apă scăzută, nu aveau de ce să se teamă de curenţii turbionari, suspendaseră orice acţiune, dublînd sau triplînd controlul sistemelor de urgenţă şi al agregatelor de rezervă. Acum nu le mai rămîne altceva de făcut decît să aştepte şi să admire superbul display auroral care-şi începuse cel mai spectaculos ciclu de pete solare înregistrate vreodată.

Chiar şi puţin înainte de miezul nopţii — nimeni nu dormea. Bradley stătea pe talpa elicopterului de pe *Explorer,* privind la marea

draperie de foc de rubine şi de smaragde ce se desfăşura de-a lungul cerului nordic. Nu era membru al echipajului; cînd comandantul vasului sau altcineva avea nevoie de el, putea fi disponibil într-o clipă. Oamenii ocupaţi, mai ales cu lucruri urgente, nu suportă să aibă pe cap gură-cască oricît de bine intenţionaţi şi calificaţi ar fi ei.

Şi convocările, cînd existau, nu veneau dinspre punte ci de la Centrul de Operaţii.

— Jason? Aici Ops. Avem o problemă. J. J. nu vrea să răspundă la semnalul nostru de rechemare.

Bradley avu senzaţia unor emoţii complexe. În primul rînd, era pe cale să piardă una dintre cele mai promiţătoare piese de echipament şi cea mai scumpă a laboratorului. Apoi persista inevitabilul semn de întrebare din minte: "Ce a putut să fie greşit?", urmat imediat de "Ce putem face?"

Dar exista ceva chiar şi mai grav: J. J. reprezenta o enormă investiţie de timp personal, de efort şi de devotament. Îşi amintea de toate glumele în legătură cu paternitatea robotului; era un dram de adevăr în ele. Conceperea unui adevărat fiu (ce se întîmplase oare cu fiinţa umană J. J.?) cerea mult mai puţină energie.

La dracu' îşi zise Jason, este doar o maşină! Poate fi refăcută; am păstrat toate programele. Nimic nu s-a pierdut, cu excepţia informaţiilor colectată în misiunea actuală.

Nu, e o pierdere mare. S-ar putea să trebuiască să fie abandonat întreg proiectul; realizarea lui J. J. a epuizat pînă la limită fondurile şi resursele ISA. Cît despre proiectul NEPTUN, s-ar putea să fie tărăgănat încă ani de zile, probabil că atît cît va trăi Zwicker. Omul de ştiinţă era un bătrîn dificil, dar Jason îl plăcea şi-l admira. Pierderea lui J. J. Îi frângea inima.

În timp ce se grăbea către Centrul de operaţii, Bradley colecta şi analiza rapoartele cu ajutorul computerului de la mînă.

— Eşti sigur că J. J. acţionează normal?

— Da, farurile funcţionează perfect; ultimul raport de acum cincisprezece minute specifica fiecare sistem nominal continuînd după modelul de cercetare. Dar, ce-i drept, nu vrea să răspundă la rechemare.

— Ei drăcie! Laboratorul mi-a spus că i-a fixat algoritmul. Hai să încercăm. Măreşte cît poţi voltajul. Care-s ultimile ştiri despre cutremur?

— Proaste. Mount Pelee este bubuit, Martinica e evacuată. Au fost trimise peste tot avertizări în legătură cu *tsunami.*

— Dar cu Grand Banks ce se aude? Este vreun semn de pornire a avalanşei?

— Toate seismografele s-au dereglat, nimeni nu ştie sigur ce dracu' s-a petrecut. Numai o clipă, primesc o ştire.

Ah, uite ceva. Reţeaua anti-submarină a Forţelor Navale — nu ştiam că mai funcţionează încă. A fost distrusă. La fel şi cablurile din Atlantic, ca în '29. Da... Îşi continuă drumul.

— Cît durează pînă cînd ne va lovi pe noi?

— Dacă nu-şi va accelera viteza, vreo trei ore bune. Poate chiar patru.

E destul timp, gîndi Bradley. Ştia exact ce are de făcut.

— Moon-pool? chemă el. Deconectaţi Deep Jeep-ul spre epavă, cobor.

Mă bucur de asta, îşi zicea Bradley. Pentru prima dată am o scuză puternică să iau Deep Jeep-ul spre epavă, fără a fi nevoit să fac o cerere în trei exemplare prin canalele TV. Va fi suficient timp mai tîrziu să întocmesc hîrtiile — sau să cupleze memoratorul electronic...

Pentru a se grăbi coborîrea Deep Jeep-ul fusese supraîncărcat; nu avea timp să-şi facă probleme în legătură cu balastul împrăştiat pe fundul mării. Doar douăzeci de minute după ce strălucitoarea lumină aurorală pălise în apele de deasupra lui, Bradley zări primul nimb

fosforescent în jurul provei *Titanicului.* Nu avea nevoie de el, bineînţeles, pentru că ştia exact unde se afla aceasta, şi nu epava era ţinta lui; dar fu bucuros că se aprinsese lumina din nou numai pentru el.

J. J. se afla la numai o jumătate de kilometru, făcîndu-şi datoria cu candoare şi devotament. Monotonul semnal de semnalizare "ping... ping-ping" al reflectoarelor sale umplea micuţa bulă cu aer a Deep Jeep-ului la fiecare zece secunde, şi era perfect vizibil pentru sonarul de cercetare.

Bradley transmise apelul de urgenţă, fără prea mari speranţe, şi continuă să o facă în timp ce se apropia de robotul recalcitrant. Nu a fost surprins sau descumpănit la totala lipsă de răspuns. Nu te nelinişti, îşi zise, mai ai încă multe trucuri de scos din mînecă.

Îl folosi pe următorul cînd se aflau doar la zece metri unul de altul. Deep Jeep-ul putea să-l depăşească uşor pe J. J. şi Bradley reuşi, fără dificultate, să-i taie drumul, plasînd vehiculul său de-a curmezişul în calea robotului. Astfel de confruntări submarine fuseseră adesea simulate pentru testarea logaritmurilor de ocolire a obstacolelor şi aceştia, cel puţin acţionau exact aşa cum fuseseră proiectaţi.

J. J. se oprise complet şi examina situaţia. În acest moment, Bradley putu să detecteze clar, cu propriile sale urechi, fără alte instrumente, o subarmonică asemănătoare unei piculine în timp ce robotul scana obstacolul, încercînd să-l identifice.

Profită de această întîmplare ca să mai trimită o dată comanda de reîntoarcere; dar nu avu noroc. Nu avea sens să mai încerce, problema probabil că era în software.

J. J. se întoarse nouăzeci de grade spre stînga şi se deplasă în unghi drept înainte faţă de cursa lui iniţială. Merse doar zece metri, apoi se balansa înapoi spre vechiul punct de pornire, sperînd să evite obstrucţia. Dar Bradley se afla la post.

În timp ce J. J. regîndea situaţia, Bradley încercă un nou gambit. Deschise transmiţătorul extern de sunet.

— J. J., zise el. Mă auzi?

— Da, răspunse prompt robotul.

— Mă recunoşti?

— Da, Mister Bradley.

(În fine, am ajuns la un rezultat...)

— Ai vreo problemă?

— Nu. Toate sistemele sînt normale.

— Ţi-am trimis un semnal — subprogramul 990. L-ai primit?

— Nu. Nu l-am primit.

(Bun, orice ar pretinde scriitorii de science-fiction, roboţii nu mint, doar dacă sînt programaţi să facă asta. Şi nimeni nu i-a jucat această infectă farsă lui J. J., sper...)

— Ţi-a fost trimis unul, repet; ascultă. Cod. 999. Înţeles?

— Înţeles!

— Atunci execută-l!

— Comandă neînţeleasă.

(Ei drăcie, ne învîrtim în cerc, şi asta o putem face literalmente, pînă cînd ne vom pierde energia sau răbdarea.)

În timp ce Bradley îşi calcula următorul pas, *Explorer* întrerupse dialogul.

— Deep Jeep, îmi pare rău că nu ai noroc să continui. Dar avem o ştire pentru dumneata şi un mesaj de la profesor.

— Spune!

— Ai pierdut un adevărat foc de artificii. A fost o erupţie, este singurul cuvînt potrivit, la 40 vest, 50 nord. Mult prea adînc pentru, a produce vreo distrugere serioasă, din fericire, hidrocarburi gazoase. *Şi ard,* putem vedea lumina orbitoare de aici, aurora e nimic pe lîngă asta! O să vezi imaginile prin satelit: arată de parcă tot Atlanticul de nord ar fi în flăcări.

Sînt sigur că este foarte spectaculos, gîndi Bradley. Dar cum m-ar putea afecta pe *mine?*

— Ce-i cu mesajul de la dr. Zwicker?

— Ne roagă să-ţi spunem că Tommy Gold avea dreptate. Zice că ştii despre ce este vorba.

— Serios? Chiar de dovedirea teoriilor ştiinţifice îmi arde mie acum. Cît mai este pînă să mă întorc?

Bradley nu simţea panică — numai că trebuia să se grăbească. Putea arunca balastul rămas, să descarce rezervoarele în cîteva secunde şi să pornească mai înainte de a-l surprinde vreo avalanşă submarină. Dar era hotărît să-şi îndeplinească misiunea, care acum devenise mai mult personală decît profesională.

— Ultimele aprecieri arată că mai ai o oră, poate mai mult. Mai e destul timp pînă să ajungă aici, dacă va ajunge.

O oră era mult; şi cinci minute puteau fi deajuns.

— J. J., comandă el. Îţi dau alt program. Comanda 527.

Asta însemna tăierea energiei principale, lăsînd în funcţiune doar sistemul de rezervă. Atunci J. J. nu mai avea de ales, trebuia să iasă la suprafaţă.

— Comanda 527 acceptată.

Bun — va merge! Farurile externe ale lui J. J. pîlpîiră, iar micile propulsoare în poziţie-de-control îşi încetiniră mişcarea, gata să se oprească. Pentru o clipă J. J. fu ca şi mort în apă. Sper că n-am exagerat, gîndi Bradley,,

Apoi farurile se aprinseră din nou şi propulsoarele începură să se învîrtească şi ele.

Bun, a fost o încercare reuşită. N-a fost nimic greşit de data asta, dar este imposibil să-ţi aminteşti totul, într-un sistem atît de complex a lui J. J. Bradley uitase însă un mic amănunt. Unele comenzi nu funcţionau decît în laborator: ele sînt

scoase din circulaţie în misiunile operaţionale. Anularea fusese anulată în mod automat.

Nu mai rămăsese decît o singură opţiune. Convingerea cu binişorul dăduse greş; trebuia sa folosească forţa. Deep Jeep-ul era mai puternic decît J. J. care, oricum, nu avea braţe cu care să se apere. Orice luptă corp la corp cu el ar fi fost unilaterală.

Dar n-ar fi fost cinstit. Exista o cale şi mai bună.

Bradley îndreptă Deep Jeep-ul în sens invers, aşa încît submersibilul să nu-l mai blocheze pe J. J. Robotul aprecie cîteva secunde noua situaţie, apoi, începu să se învîrtească din nou. Un asemenea simţ al datoriei era într-adevăr admirabil, dar era exagerat. O fi adevărat că arheologii găsiseră la Pompei o santinelă în post, acoperită de cenuşa Vezuviului, pentru că nici un ofiţer nu venise să o elibereze din gardă? Asta părea că era hotărît să facă şi J. J. acum.

— Scuză-mă, mormăi Bradley, în timp ce prindea maşina nebănuitoare.

Împinse manipulatorul Deep Jeep-ului în toate direcţiile. Propulsoarele auxiliare îl răsuciră pe J. J. într-o jumătate de cerc, apoi mişcarea se încetini treptat.

Nu exista decît o singură cale de a ieşi din această situaţie şi J. J. nu a stat pe gînduri.

Intermitentul semnal luminos fu înlocuit cu semnalul continuu de pericol: MAYDAY ceea ce însemna "Veniţi şi salvaţi-mă!".

Ca un aruncător de bombe care-şi azvîrle încărcătura, J. J. îşi lansă balastul de fier şi începu să se ridice rapid către suprafaţă.

— J. J. se îndreaptă către voi, repetă Bradley *Explorer*-ului. Va ajunge acolo în douăzeci de minute.

Robotul fusese salvat. De îndată ce pornise urca urmărit de şase sisteme, şi va ajunge la moonpool înaintea Deep Jeep-ului.

— Sper că vă daţi seama, murmură Bradley în timp ce J. J. dispărea în cerul lichid de deasupra, că pe mine mă afectează mai mult decît pe voi.

40.
INSPECŢIA

Jason Bradley tocmai se pregătea să-şi arunce balastul şi să-l urmeze pe J. J. către suprafaţă, cînd *Explorer* chemă din nou.

— Bună treabă, Jason, îl urmărim pe J. J. pe drumul de întoarcere. Gonflabilele sînt pregătite şi-l aşteaptă.

Dar nu arunca încă balastul. Mai este de rezolvat o problemă şi grupul N—T ar vrea s-o rezolvi dumneata, nu durează decît un minut, cel mult cinci.

— Mai am atîta timp la dispoziţie?

— Nici o problemă, altfel nu ţi-am cere-o. Mai sînt vreo patruzeci de minute pînă să ne lovească, pe simulatoarele noastre arată ca un front atmosferic. Te vom ţine la curent cu avertismentele.

Bradley aprecie situaţia. Deep Jeep-ul putea să ajungă uşor la şantierul Nippon-Turner în cinci minute, şi lui i-ar fi plăcut să mai arunce încă o ultimă privire asupra *Titanicului,* asupra ambelor secţiuni dacă era posibil. Nu exista nici un risc; chiar dacă aprecierea era eronată, tot îi mai rămîneau cîteva minute, după ce primea înştiinţarea, şi ar fi putut să se afle la o mie de metri deasupra înainte ca avalanşa să ajungă dedesubt.

— Ce vor să fac? întrebă, rotind Deep Jeep-ul în aşa fel încît pupa, în linţoliul său de gheaţă, să se afle direct în faţa sonarului.

— *Maury* are o problemă la cablurile de alimentare cu energie — nu le poate trage în sus. Probabil că s-au blocat pe undeva. Poţi să verifici?

— O s-o fac.

Era o rugăminte îndreptăţită, din moment ce tot se afla acolo. Masivele cabluri cu plutire-automată care duceau în jos, către epavă, enormul lor amperaj, costau milioane de dolari; aşa că nu era de mirare că submarinele încercau să le recupereze. Presupunea că *Peter the Great* reuşise deja.

Nu avea decît farurile Peep Jeep-ului pentru a ilumina muntele de gheaţă priponit încă de fundul mării, în aşteptarea momentului eliberării care nu va mai veni niciodată. Mişcîndu-se cu grijă, ca să evite firele care o legau de baloanele cu oxi-hidrogen sub presiune, ocoli structura masivă pînă cînd ajunse la două cabluri de joasă tensiune care urcau spre submarin.

— Nu văd nici o defecţiune, zise. Mai trageţi de ele.

După o secundă, marile cabluri vibrară puternic, ca şi cum ar fi fost coardele unui uriaş instrument. Lui Bradley i se păru că simte cum se risipeşte în ele o undă de infrasunete.

Dar cablurile rămaseră sfidător de rigide.

— Scuze, spuse el. Nu pot face nimic. Probabil că unda de şoc a blocat mecanismul de degajare.

— Asta a fost şi impresia noastră aici, sus. Bine, mulţumesc. Întoarce-te; mai ai timp berechet, dar după ultimele aprecieri, o jumătate de miliard de tone de mîl se îndreaptă către tine. Cică e ca şi cînd s-ar revărsa întregul Mississippi.

— Cîte minute mai are pînă să ajungă aici?

— Douăzeci — nu, cincisprezece.

Mi-ar plăcea să vizitez prova, îşi zise Bradley, dar să nu forţez norocul. Chiar dacă pierd ocazia de a fi ultimul om care a mai aruncat o privire asupra *Titanicului.*

Ezitant, lepădă balastul nr. 1, şi Deep Jeep-ul începu să se ridice. În timp ce urca, mai aruncă o ultimă privire către carcasa încastrată în gheaţă,

apoi se concentră asupra cablurilor ce străluceau în lumina farurilor sale din faţă. Aşa cum lanţul ancorei vasului său asigură securitatea unui scafandru autonom, la fel şi ele îi asigurau lui Bradley legătura cu lumea îndepărtată de deasupra.

Tocmai se pregătea să arunce a doua greutate şi să mărească viteza de ascensiune, cînd interveni o defecţiune.

Maury mai smucea încă de cabluri sperînd să le recupereze; cînd, în sfîrşit, ceva la eliberă. Din nefericire însă, nu ceea ce era de aşteptat.

Se auzi un "ping" puternic în sonarul de anticoliziune, urmat de o izbitură care clătină Deep Jeep-ul şi îl zdruncină pe Bradley în scaunul de care era legat cu centura de siguranţă. Bradley percepu imaginea fugară a unei uriaşe mase albe care plană pe lîngă el, în sus, mult deasupra lui.

Deep Jeep-ul începu să se scufunde. Bradley aruncă şi restul de balast.

Viteza de coborîre scăzu aproape de zero, dar nu chiar zero. Continua încă să se scufunde, uşor, spre fundul mării.

Bradley rămase cîteva secunde liniştit. Apoi, împotriva voinţei lui, începu să rîdă. Nu era nici un pericol imediat, ba *era* chiar caraghios.

— *Explorer*, spuse el. N-o să mă credeţi, dar tocmai m-am lovit de un aisberg.

41.
ASCENSIUNE L IBERĂ

Chiar şi acum, Bradley nu se considera a fi într-adevăr în primejdie; era mai mult necăjit decît alarmat. Totuşi, situaţia era dramatică — împins spre fundul mării, cu flotabilitatea pierdută. Lovitura piezişă a mini-aisbergului ascendent probabil că-i retezase Deep Jeep-ului nişte module de plutire. Şi, ca şi cînd asta nu era suficient, peste zece sau cincisprezece minute avea să se

prăvălească asupra sa cea mai mare avalanşă înregistrată vreodată sub apă. Nu se putea abţine să nu simtă ca un personaj dintr-un vechi film al lui Steven Spielberg.

(Primul pas: vezi dacă sistemul de propulsie al Deep Jeep-ului poate asigura în mod suficient ridicarea ca să mă scoată afară din acest...)

Submarinul se mişcă scurt şi ridică un nor de mîl, care umplu apa din jur strălucind în lumina reflectată. Deep Jeep-ul sui cîţiva metri, apoi recăzu. Bateriile aveau să slăbească mult înainte de a ajunge la suprafaţă.

(Urăsc să fac aşa ceva. Cîteva milioane distruse sau cel puţin aruncate pe fundul mării. Dar poate vom reuşi să salvăm restul din Deep Jeep după ce se va sfîrşi totul — aşa cum au făcut cu bătrînul ALVIN, cu mult timp în urmă.)

Bradley atinse "Siguranţa de rezervă" şi deblocă învelişul protector.

— Deep Jeep cheamă *Explorer*. Voi face o ascensiune liberă; nu mă veţi auzi pînă cînd nu voi ajunge la suprafaţă. Păstraţi legătura prin intermediul sonarului — voi ajunge repede sus. Pregătiţi servomotoarele în caz că va fi necesar să mă ajutaţi.

Calculele arătaseră — şi testele confirmaseră — că, eliberată de echipament, sfera de supravieţuire a Deep Jeep-ului putea atinge o viteză destul de mare pentru a face un salt din apă atît de înalt încît să aterizeze pe puntea oricărui vas care s-ar afla în apropiere. Găurind-o, bineînţeles, în cazul cînd avea neşansa să primească lovitura în plin.

— Noi sîntem gata, Bradley. Baftă!

Răsuci micuţa cheie roşie, şi reflectoarele clipiră o dată, în timp ce şocul electric pulsă prin detonatoare.

Există unele sisteme tehnice care nu pot fi verificate în întregime decît atunci cînd este nevoie de ele. Deep Jeep-ul era bine conceput, dar testarea

mecanismului la presiunea de patru sute de atmosfere ar fi costat prea mult din bugetul ISA.

Cele două încărcături explozive separară sfera de supravieţuire flotabilă de restul vehiculului, exact cum fusese plănuit.

Dar, cum afirmase adesea Jason, marea poate născoci altceva. Carcasa de titan fusese deja solicitată la maximum; şi undele de şoc, oricît de slabe ar fi fost, convergeau spre acelaşi punct.

Era prea tîrziu pentru teamă şi regrete; într-o fracţiune de secundă, înainte ca implozia sferei să se producă, Jason Bradley nu mai avu timp să se gîndească decît la un singur lucru; ăsta-i un loc bun să mori.

42.
VILA, LA APUS

În timp ce conducea maşina închiriată dincolo de porţile de fier forjat, copacii tunşi frumos şi straturile de flori îi apărură într-un flash-back de o clipă. Cu un efort de voinţă deliberat, Donald Craig încercă să-şi aducă aminte Castelul Conroy. N-avea să-l mai revadă niciodată; acest capitol din viaţa sa se încheiase.

Tristeţea îl mai apăsa încă şi o parte din această tristeţe urma să stăruiască în el pentru totdeauna. Dar simţea şi un fel de eliberare; încă nu era prea tîrziu — un fals citat din Milton? — să mai cauţi păduri răcoroase şi păşuni noi. Încerc să mă reprogramez gîndi Donald crispat. Să deschid un nou fişier...

Un spaţiu de parcare îl aştepta la cîţiva metri de eleganta casă georgiană; încuie maşina închiriată şi străbătu pe jos drumul ce-l despărţea de uşa din faţă. La nivelul ochilor se găsea o firmă foarte nouă, chiar deasupra soneriei şi a interfonului. Deşi Donald nu observase nici o

cameră de luat vederi, nu se îndoaie că cineva îl observa.

Pe placă era scris un singur rînd, cu litere aldine:

Dr. Evelyn Merrick, Ph. D. (Psych).

Donald o privi gînditor, cîteva clipe, apoi zîmbi şi atinse butonul soneriei. Dar uşa îi anticipă mişcarea.

Cînd se deschise, se auzi un pocnet slab; apoi Madame Eva zise, cu acea voce dovedind simpatie, care-i amintea adesea de dr. Jaferjee.

— Bun venit la bord, domnule Craig. Orice prieten al lui Jason este şi prietenul meu.......

43.
EXORCISM

15 aprilie 2018, 02,00

Nu era timpul potrivit pentru mass-media prea devreme pentru americani, şi nu destul de tîrziu pentru ştirile de seară europene. În orice caz, fusese o poveste care se bucurase de mare atenţie, dar puţini erau aceia care se mai interesau acum de o cursă evident pierdută.

De un secol, în fiecare an, paza de coastă a Statelor Unite arunca, în acelaşi loc, o coroană de flori. Dar *acest* centenar era cu totul deosebit — reunea atîtea speranţe pierdute şi visuri — şi averi.

Glomar Explorer fusese întoarsă în vînt, în aşa fel încît distinşii oaspeţi aflaţi la provă în cabinele de deasupra punţii superioare să fie protejaţi de rafalele îngheţate din nord. Nu era tot atît de frig ca în noaptea imaculată de acum o sută de ani, cînd întregul Atlantic de Nord fusese presărat cu toţi morţii Danaidelor de sub stele?

Nu mai era nimeni la bord din cei ce asistaseră ultima dată cînd *Explorer*-ul îşi plătise

tributul de morţi, dar mulţi îşi aminteau probabil de acea scurtă ceremonie în alte colţuri ale lumii, dintr-un secol pătat cu sînge care acum părea a aparţine altei ere. Specia umană s-a mai maturizat puţin, dar mai are mult pînă să se poată numi civilizată. Ritmul lent al Simfoniei a Doua de Elgar se stingea în tăcere. Nici o altă muzică, n-ar fi fost mai potrivită ca această melodie obsedantă din epoca edwardiană, compusă în anii construirii *Titanicului* în şantierul de la Belfast.

Toţi ochii erau îndreptaţi către omul înalt, cu păr cenuşiu, care a luat coroana de flori şi a aruncat-o încet peste bord. Rămăsese tăcut un timp îndelungat; deşi toţi cei care se aflau împreună cu el pe puntea măturată de vînt împărtăşeau aceeaşi emoţie, pentru unii ea era deosebit de puternică. Aceştia fuseseră cu el la bordul navei *Knorr,* cînd apăruse pentru prima dată pe monitorul TV epava, în dimineaţa de 1 septembrie 1985. Şi cineva aruncase în aceeaşi apă, un sfert de secol mai tîrziu, verigheta soţiei.

De această dată, *Titanicul* era pierdut pe vecie pentru rasa care îl concepuse şi construise; de acum înainte nici un ochi omenesc nu va mai putea să privească fragmentele lui risipite.

Mulţi oameni fuseseră eliberaţi astfel, în fine, de obsesia vieţii lor.

44.
Epilog:
DIN ADÎNCURILE TIMPULUI

Steaua care se numise cîndva Soare nu se transformase prea mult faţă de îndepărtatele zile în care fusese adorată de oameni.

Două planete dispăruseră — una programat, alta accidental — iar inelele lui Saturn pierduseră mult din strălucire. În general însă, Sistemul Solar

nu fusese distrus prea tare în decursul scurtei sale ocupări de către o specie venită din spaţiu.

Într-adevăr, unele regiuni mai poartă încă nume ale amenajărilor din trecut. Oceanele marţiene s-au ghemuit în cîteva lacuri de mică adîncime, dar marile păduri de pini mutanţi mai supravieţuiesc încă de-a lungul centurii ecuatoriale. În epocile următoare au menţinut şi protejat sistemul ecologic pe care fuseseră meniţi să-l creeze.

Venus — numită cîndva Noul Eden — a redevenit vechiul iad. Iar din Mercur n-a mai rămas nimic. Aici se aflase principalul zăcămînt de metale grele al sistemului, irosit în decursul mileniilor de astroinginerie. Ultimele rămăşiţe ale străfundurilor — cu neaşteptatele şi providenţialele surplusuri ale monopolurilor magnetice — au fost consumate pentru construirea flotelor de nave ale Exodului.

Şi Pluton a fost înghiţită de o catastrofă înspăimîntătoare pe care cei mai mari oameni de ştiinţă ai speciei umane încercaseră zadarnic s-o mai înţeleagă, chiar dacă zburaseră în căutarea unui soare mai sigur. Nu mai exista nici un semn al acelei vechi tragedii, cînd Exploratorul a coborît pe Pămînt din adîncurile spaţiului, mergînd pe o urmă invizibilă. Sonda interstelară pe care Omul a lansat-o spre inima galaxiei a întîlnit douăsprezece stele înainte ca semnalele sale să fi fost interceptate de alte civilizaţii. Exploratorul cunoştea, de cîteva zeci de ani lumină, originea maşinii primitive a cărei traiectorie o parcurgea acum. El explorase aproape o sută de sisteme solare şi descoperise şi mai multe. Planeta de care se apropia nu era prea diferită de majoritatea pe care le cercetase; Exploratorul nu avea nici un motiv să se entuziasmeze, chiar dacă ar fi fost capabil de asemenea emoţii.

Spectrul radio nu prezenta alte zgomote, cu excepţia şuierăturilor şi huruiturilor, obişnuitul

fond sonor al spaţiului cosmic. Nici un fel de reţea strălucitoare nu acoperea pămînturile întunecate aşa cum se întîmpla în cazul majorităţii lumilor dezvoltate din punct de vedere tehnologic. Nici cînd a intrat în atmosferă, Exploratorul n-a găsit urme chimice ale dezvoltării industriale.

În mod automat, el se încadrase în standardele obişnuite ale cercetării. Se dizolvase în milioane de componente, care se împrăştiaseră pe suprafaţa planetei. Unele nu s-au mai întors niciodată la bază, au trimis însă informaţii. N-avea importanţă; Exploratorul putea să creeze oricînd altele care să le înlocuiască. Numai "inima" era indispensabilă; — dar existau copii de rezervă ale acesteia, păstrate în siguranţă în ungherele rezervate lor din cele trei dimensiuni ale spaţiului normal.

Pămîntul nu a orbitat în jurul soarelui decît de cîteva ori pînă ce Exploratorul a cules toate informaţiile uşor accesibile despre planeta părăsită. Erau destul de puţine; me-gaani de vînturi şi ploi spulberaseră toate oraşele oamenilor, iar uşoarele frecări ale plăcilor tectonice schimbaseră complet contururile uscatului şi mărilor. Continentele deveniseră oceane; fundurile de mări se transformaseră în cîmpii, care apoi se încreţiseră în munţi...

... Anomalia era mai slabă decît toate semnalele captate pe scanerul neutrinic, dar atrăgea imediat atenţia. Natura dispreţuieşte liniile simple, unghiurile drepte, repetarea modelelor — cu excepţia cristalelor şi a fulgilor de zăpadă. Aceasta era de milioane de ori mai mare; într-adevăr, îl făcea pe Explorator să pară mai mic. Nu putea fi decît nodul inteligenţei.

Obiectul zace în inima unui munte, sub kilometri de rocă sedimentară. Se poate ajunge la el în cîteva secunde; dar ca să-l scoţi de acolo fără a-l vătăma, îţi trebuie luni, poate chiar ani de trudă. Scanarea a fost repetată la o rezoluţie mai înaltă. Acum se poate observa că obiectul este făcut dintr-

un aliaj feros de un tip extrem de simplu. O civilizaţie capabilă să construiască o sondă interstelară n-ar fi folosit un material atît de rudimentar. Exploratorul aproape că rămăsese descumpănit...

Oricît de primitiv era obiectul acesta, totuşi nu a mai fost găsită nici o altă structură de dimensiunile şi complexitatea sa. Încît, s-ar putea să merite strădania de recuperare.

Sistemele ultraperfecţionate ale Exploratorului au analizat problema multe, multe microsecunde, cercetînd toate variantele posibile. Curând după aceea, Stăpînul Corelator a hotărît.

— Să începem.

Table of Contents

Title page
Fantoma adîncurilor
- I

PRELUDIU
- VARA LUI '74
  - CULORILE INFINITULUI
  - ADA

Table of Contents

Title page 1
Fantoma adîncurilor 2
I 3
PRELUDIU 4
VARA LUI '74 5
CULORILE INFINITULUI 8
ADA 45